

GÖRÜŞLERİM

MUAMMER KADDAFİ

alter

GÖRÜŞLERİM

MUAMMER KADDAFİ

Ankara 2011

ISBN :978- 605-4523-16-0
YAZAR : Muammer KADDAFİ
Çeviren : Hasan İlhan
KİTABIN ADI: **GÖRÜŞLERİM**
Kitabın özgün adı:My vision
1. Baskı 1000 Adet

Alter Yay. Rek. Org.Tic. Ltd.Şti
1.Cd. Elif Sk. No:7/165
İskitler / ANKARA
www.alteryayincilik.com
alter@alteryayincilik.com

BASKI: İlksan Matbaası
İvogsan 521 sok No:35 Yenimahalle Ankara

KAPAK TASARIMI: Mehmet Özgür Yılmaz
BASIM TARİHİ: Ağustos 2011

SÖMÜRÜ

Bu çirkin gerçek

"Ey *Resulüm, insanları Kur'ân'la, güzel söz ve nasihatle Rab'binîn yoluna (İslâm'a) davet et. Onlara karşı en güzel bir mücadele ile mücadele yap. Şüphe yok ki, Rab'bin yolundan sapanı en iyi bilendir. Ve o hidayete kavuşanları da en iyi bilendir."*

Nahl: 125

Giriş

Emperyalizm ve emperyalistler, sömürücü yapıların da ve insanlığın yok oluşunu getirecek anlayışlarında, insanı ilikle-rine kadar sömürüp, kanını emebilecekleri ve insanî yaşam koşullarının her bir evresinde, yaşamın zevkini alamadan, yok oluşun kıyısındaki, bir odun parçası gibi ateşe atabilecekleri insanı görürler. Onlar, insanlık üzerinde efendiler ve doku-nulamaz katmanlar gibidirler. Emperyalizmde, zayıf insanlara karşı ne şefkate ve ne de acıma duygusuna yer yoktur.

İnsani duyguların, bir sosyal varlık olan insan yaşamını sarması, insan kalbinden doğan ve fışkıran bir kaynağın varlığına işaret eder. Emperyalist kapitalist toplumlar, milyon-larca insanın kalbini sıkıp suyunu çıkarır, insanların damar-larında yer alan kanlarını emer ve alınlarında beliren ter tanelerini çalarlar. Bu topluluktaki kederi, devrim ateşini ve insanî değerleri yok edip sosyal insan ilişkilerinin ve maddî değerlerini yitirmenin üzüntüsünü yalnızca asil bir ruha sahip olanlar duyumsayabilir.

Emperyalist kapitalist sistemlere ilişkin olarak, insan his-sinin devamlı olarak idrâk etmiş olduğu şey bu sisteme karşı top yekun bir ayaklanma tertip etmektir. Bu ayaklanma, insan

topluluklarına meydan okuyan kapitalizm karşısında elde edilebilecek yeni bir yaşam biçimi sağlar. Çünkü emperyalist kapitalizm, insana ve insanca yaşamaya düşmandir.

Sömürünün özellikleri

Sömürü, bir milletin diğer bir milleti, iradesini yok ederek hakimiyeti altına alması ve tahakkümü altına sokmasıdır. Sömürü bir kaç çeşittir:

Bu çeşitlerden birincisi, doğrudan işgaldir. İkincisi toprak genişletme (emperyalizm), veya diğer bir adıyla da toprak ekleme sömürgeciliğidir.

Üçüncü ve dördüncü olarak da baskısı altına alma ve ekonomik olarak hegemonya kurmaktır. Bu son iki çeşit, yeni emperyalizm diye bilinen dönemin yöntemidir.

Topraklarını işgal etme sömürgeciliği, yani sömürgeci devletin vatandaşlarının işgal edilen yerlere taşınıp oralarda imtiyazlı bir sınıf oluşturmaları, Libya topraklarından kovulan İtalyan sömürgeciliğinde ve halen Afrika'nın güneyinde, ve Avusturalya'da ve yine Arap Filistin'deki Siyonist sömürgeciliğinde ve Cezayirdeki eski Fransız sömürgeciliğinde olduğu gibi, işgal altındaki toprakları ve oralarda bulunan eski sakinleri sömürür.

Genişleme sömürgeciliği (emperyalizm), bir devletin, diğer bir devletin topraklarını silâhlı kuvvetlerle istilâ etmesi, sömürü, işgal, himaye ve (yardım etmek amacıyla) süratle topraklarına çıkarma yapmak şeklinde mevcut sömürgelerine eklemesidir.

Bu devletlerin sömürgeciliğe girişmeleri, ekonomileri ve sanayileri için gerekli ham maddeleri elde etmeleri ve bu sömürgeleri sanayi ürünlerine birer pazar yapmaları içindir.

Her ne kadar şekil ve adları değişse de şömürü; işini, hegemonya ve silâh kuvvetinin desteklemiş olduğu ekonomik kaynakların sömürürüüne kadar ilerletecektir. Hegemonya, her zaman; silahların en kuvvetlisine ve sanatların en yükseğine sahib olan devletindir. Bu devlet, maddî kuvvetini kullanarak, küçük devletlere karşı tahakküm kurmakta ve hegemonyası altına almaktadır. Devlet uygulamaları da bu esaslar dahilinde belirlenmektedir.

Avrupa devletleri, bilim anlayışları ve savaş silâhlarının modernleşmesi temelinde yükselen bir sanayi medeniyetini kurmaya başladıkları zamandan itibaren dört yüz sene boyunca sömürgeciliğe teşebbüs etmişlerdir. Bu tarihten çok önce Asya ve Afrika kıtalarındaki ülkeler bilimden ve bilimsel yöntemlerden uzak durmuşlar, her türlü yeniliğe düşmanca davranmışlar ve sonuçta, Avrupa saldırısına karşı kendilerini savunmaktan aciz kalmışlardır. Böylece doğal olarak sömürünün pençesine düşmüşlerdir.

Bu durum Birinci Dünya Savaşının sonuna doğru; kendi toprakları üzerinde efendice ve bağımsızca yaşamaları için savaşmak zorunda kalan devletlerin verdiği mücadelelerin sonunda edindikleri kazanımlarla sömürgecilik anlayışının yenilmeye başlamasına kadar devam etmiştir.

Bu tarihten başlayarak, yeryüzünün üçte biri üzerinde - yedi yüz milyon nüfusa yedi devlet tahakküm ediyordu. - hegemonyasını kuran sömürgeciliğin tasfiyesi başladı.

İspanya'yı istisna edecek olursak -İspanya, sadece bir milyon civarında nüfüsa hegemonya kurmuştu- İngiltere nüfusu 48 milyon olduğu halde, 500 milyon insan üzerinde sömürge imparatorluğu kurmuştu. Fransa, nüfusu 38 milyon bulan sömürgelerde; Hollanda nüfusu 9 milyon olduğu halde 70 milyonluk sömürge toprakları vardı. Japonya, nüfusu 72

milyon olduğu halde, 30 milyon nüfusu bulunan sömürgelere sahipti. Belçika 8 milyon nüfusla 15 milyon nüfusu barındıran sömürgelere sahipti. Amerika Birleşik Devletleri 131 milyon nüfusuyla, 15 milyon nüfus üzerinde hegemonya kurmuştu. Portekiz, sadece 5 milyon nüfusu vardı oysa sömürgelerinde 10 milyon insan yaşamaktaydı.

Normal durumlarda, milletler köleliği ve sömürüyü kabul etmezler. Bilinç düzeyleri ve kültürel durumları ne olursa olsun vatandaşlar, yabancı bir devletin ülkelerini işgal etmelerini kabul etmezler. Bundan dolayı da askeri güç ve silâh sömürünün aracı durumundadır. Bir devlet bazen hile bazen de anlaşmaları bahane ederek diğer bir devletin topraklarına girer. Nitekim Portekizin onbeşinci asırda Hindistan'da ilk Portekiz ticaret merkezlerini kurduğunda izlediği yöntem budur.

Milletler bazen de, ticaret şirketlerinin önceden yerleşmesi yoluyla diğer bir memlekete girer. Nitekim İngiltere bazı Hind vatandaşlarına, Doğu Hind Ticaret Şirketini kurmalarını teklif etmiş, bu şirkette, kendisi için bir merkez oluşturmuş ve bir takım tehdit durumlarında kendisini koruyacak olan bir polis kuvveti meydana getirmişti.

Başlangıç ne olursa olsun sonuç, her zaman sömürgeci devletin eninde sonunda kuvvet yoluyla toprak işgal etmeye girişmesidir. Bu yöntemi Afrika'da Portekiz, Hindistan'da İngiltere, Libya'da İtalya, Afrika'nın kuzeyinde Fransa, Mısır'da da Büyük Biritanya (İngiltere) uygulamıştır.

Sömürgecilik, elde edeceği ülkenin halkını korumak, isyancılar karşısında o ülkenin tahtını korumak, şerefini savunmak veya yapılan ihaneti cezalandırmak gibi güya ulvi değerleri, asıl amacını perdelemek için kullanır. Sömürüyü kurnazlık yok edemez. Napolyon, Fransız güçlerini Mısır

üzerine sevk ettiğinde, Mısırlıları medenîleştirmek için Mısır'a geldiğini iddia etmişti.

Sömürücü, yargıyı veya kararı vatandaşların eline bırakır. Ama vatandaşlar da her zaman, o istemeden bile isteklerini yerine getiren işçileridir. Sömürgelerde parlamentolar vardır. Ama bu parlamentolar sömürgecinin işçilerinden, samimî olmayanlardan, aşırılardan ve Arap ülkesinde ayakta duran ve sömürgecileri razı etmek uğruna biribirleriyle vuruşan siyasî partiler gibi, sömürgecilerin emriyle oturup kalkan işbirlikçi partilerden oluşmaktadır.

Sömürü her zaman sosyal sınıflar yaratmaya çalışır. Amaç bu sınıfların sömürüye uyumlu şekilde oluşmasıdır. Sömürüye karşı direnmeye çabalayan milliyetçi bir liderler de ortaya çıkabilir. O zaman hükümet o kişiyi makam ve mal ile yumuşatmaya çalışır. Eğer bunu kabul etmezse onu gerici ve partizan olmakla suçlayarak, halkın gözünden düşürmeye çalışır ve yakalanıp hapse tıkılması veya idam edilmesi için tuzaklar kurarlar. Nitekim şehidimiz Ömer El-muhtar'ın başına bu gelmiştir. Bazen de sadece sürgün ile yetinir. Nitekim bu da Mısır'da Sa'd Zağlul, Hindistan'da Gandi ve Nehru ve Fas'ta Mehmet Beş'in başına gelmiştir.

Sömürgeci devlet işgal altındaki devletin, Önemli savaş kaynaklarına el koyduğu gibi onun stratejik mevzilerini de işgal eder. Vatandaşların askerî sanatları öğrenmesine engel olup milletin askerlerine leke sürerek tasfiye etmeye ve sanayisini yok etmeye çalışır. Bütün insanları tarıma yöneltirler. Vatandaşların her turlü değerlerine vakıf olarak, milletin unsurları arasında ayırımcılık yaratması için siyasî polise dayanan ve demokrasi adıyla birbirine düşman partiler oluşturmaya yönelirler..

Sömürgeci devlet, diğer bir devleti eli altında bulundurmasının gerisinde, bu devleti, sanayi tesislerini arttıracak olan ham maddeler kaynağı gibi sömürmeyi hedef edinir, sonra da onu kendi sanayi ürünleri için Pazar haline getirir. Bu bağlamda bizler, emperyalist sömürünün, Arap topraklarındaki petrolü ele geçirmeyi amaçladığını görmekteyiz.

Emperyalist devletler, yapmış oldukları sanayi ürünleri için, gereken tarımsal ve madenî ham maddeler üretme sahasında kullanılamasın diye sömürgelerin modernleşmesine ve buralarda büyük ağır sanayinin kurulmasına karşı çıkarlar. Arap ülkelerinin halkı sadece düşük fiyatlar ve düşük piyasalarla petrol ve diğer ürünleri elde etmek için tarlalarda ve maden ocaklarında çahşmaktadırlar. Sömürünün kuralı; kendi varlığına ve amaçlarına hizmet eden derebeyler ve işçiler hariç, diğer vatandaşlara insanca yaşayabilecekleri bir kazanç, üretime yönelik bir görev ve maaş vermemektir.

Emperyalizm teknolojik ve yüksek öğretime karşı cephe alır. İşgal altındaki ülkelerde sıhhî, kültürel ve sosyal hizmetlerin yapılmasına da izin vermez; böylece halkın manevi değerlerine saldırır.

Sömürücü, tam bağımsızlığın anlamını anlayamasınlar ve gerçek özgürlüğü istemesinler diye halkı gerçek bilimden uzak tutar. Bu durumda ancak ekonomik çıkarlara ilgiyi canlı tutar. Vatandaşları; din, dil ve milliyetlerinden uzaklaştırsın diye yabancı kolejlerin açılmasına yardım ettiğini ve kendisi için vatandaşlar arasında hizmetkâr bulmaya çalıştığını görüyoruz.

Emperyalist sömürgeci kesimle, sömürülen kesim arasında ayrım yapar. Kendisini üst insan olarak görür. Bu anlayışla, işgal ettiği insanlara küçümseyerek davranır. İnsan haklarına saygısız olmanın en üst aşamasını yaşamaktadır. Bu durum, vatandaşları sürmeye ve toplumu iki kesime ayırmaya kadar

ilerler. Bu kesimlerden biri, imtiyazları kendinde toplayan sömürücü, zorba ve hakim; diğeri ise, kendi vatanının toprağı üzerinde olduğu halde, en basit haklardan bile mahrum ve yoksul olan kesimdir.

Sömürgeciler işte böylece insanın kişiliğini yok etmektedirler. Sömürgecilerin hakareti, (hegemonyası altında bulunan) ülke halklarının kökünü kazıyacak derecede kin ve hoşnutsuzluğa kadar varır. Nitekim Amerikalılar, Amerika'daki kızılderililere bunu yapmışlardır. Günümüzde de Afrika'nın güneyindeki beyazlar diğer vatandaşlara bunu yapmaktadırlar.[1]

Sömürücüler, Allah'ın beyaz halkları seçkin insanlar olarak zekâ ve dehâ ile renkli halklara üstün kıldığını iddia ederler. İşin gerçeği şudur: Avrupalılar Onbirinci yüzyıldan Ondördüncü yüzyıla kadar Araplara karışıp onların bilim ve medeniyetlerini almış, bu medeniyeti kendi yaşam biçimlerine uyarlayarak olgun meyveler elde etmişlerdir. Silâh ve aletler icad etmişler ve dolayısıyla da son dörtyüz sene esnasında renkli halklara karşı galibiyetleri birbirini izlemiştir.

Sömürgeciler; ahalisi sarı ırktan olduğu halde Japonya'nın silâh ve teknik alanında yükseldiğini ve bir zamanlar Hitler'in ülkelerini yokedip onlan sersefil ettiğini unutmuşlardır. Çünkü Hitler Cermen ırkının üstünlüğüne ve halkların efendisi olduğuna kesinlikle inanıyordu.

Sömürgecilerin, renkli halklara karşı üstün olduklarım iddia ettikleri bir zamanda, Birleşmiş Milletlerin çatısı altında eşitlik ilan etmeleri gariptir. Sömürgeciler renkli halklara karşı üstünlük taslayarak böbürlenmeleriyle ortaya çıkan sapkınlık, onların kendi ülkelerinde bile, yayılan hastalıklar ve kötü

[1] Kitabın yazıldığı dönemde Güney Afrika'da Apertahid Irk Ayrımı politikası devletin resmi politikasıydı. Kaddafi burada Nelson Mandela öncesi döneme ilişkin gönderme yapmaktadır.

adetler nedeniyle vatandaşlarını ayrı yaşamaya zorlamalarına kadar gider. Doğru olsa bile bu kötü adetler, azda olsa her hangi bir milletin alışkanlığı olmayıp, sömürgeleri fakir ve gerici yapan sömürge siyasetinin sonuçlardır.

Sömürgecilik dünyada eskiden beri vardır. Devletler elde etmiş oldukları sömürgelerle övünürlerdi. Sömürü, işgal veya himaye olarak da bilinirdi. Bu adlar her ne kadar değişseler bile, sömürü, aslında tecavüz, boyunduruk altına alma ve halkların iradesini yok etme anlamına gelir.

Birinci Dünya Savaşından sonra mağlup milletler arasında kendiliğinden bağımsızlık bilinci uyandı; millî hareketler ortaya çıkıp her taraftan özgürlük talepleri yükseldi. Milletler topluluğu artık işgali yasaklamaya başlamışlardı.

Bu da sömürüyü isim değiştirip yeni bir isim almak zorunda bıraktı. Bu yeni isim de sömürgeci milletlerin kararıyla alman, himaye (manda) dir. Nitekim İngiltere'de cömert davranarak Filistin'i himaye etme kararını almıştı.

Sömürü ismin gerisinde gizlenir. Bizzat sömürgeciliğin hareket ettirmiş olduğu devlet konseyinin, kendisine vermiş olduğu kanunî bir sıfatı ve her zaman için himaye(!) nin gerisinde boyunduruk altına alma istekleri vardır.

İngiltere Irak'ı himayesi(!) altına almaya çalışmıştı. Birinci Dünya Savaşı'ndan az önce keşfi yapılan Musul petrolüne el koymayı önemsiyordu. Iraklılar himayeyi sona erdirmesini istediklerinde, Musul'u Türkiye'ye teslim edeceğim diye kendilerini tehdid etti. Orada kalmasını kabul ettiklerinde, milletler arası bir heyetten Musul'un Irak'ın bir parçası olduğuna dair bir karar çıkarttı.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra milletlerin uyanışı artış göstermeye ve insanî ilişkiler gelişmeye başlamıştır. Sömürgecilik, işgal ve himaye; çağın ruhunun kabul ve Birleşmiş

Milletlerin kabul edemeyeceği girişimler olmuştur. Sömürgeciler; anlaşma, şartlı yardımlaşma, nüfuz bölgeleri, geri kalmış ülkeler ve daha başka isimlerin arkasında gizlenmek zorunda kalmışlardır.

Paktlar, dengesiz bir esas üzerine kurulmasına sebeb olan, kuvvetli ve zayıf devletleri bir biriyle birleştirir. Bu da eski sömürücü devletlerin; pembe vaatleriyle aldanan ve pakta katılan bazı küçük devletler üzerinde, baskı ve tahakküm kurmasına olanak sağlar.

Sömürü, malî yardım kelimesinin arkasına sığınır. Bu malî yardımı kuvvetli ve zengin devlet, bazı şartlarla, zayıf ve fakir olan devlete verir. Bu şartlar, yapmış olduğu yardım karşılığında kuvvetli devletin kazanacağı stratejik ve ekonomik imtiyazlardan başka bir şey değildir. Zayıf devletin bir tepkisi olmaksızın tahakküm altına girmesi işte böyle olur.

Kuvvet alanları ve büyük devletlerle küçük devletleri bir araya toplayan kitleleşmeler, küçük devletleri tam özgürlük anlayışından uzaklaştırır. Hattâ büyük devletlerin kararlaştırdığı yolu izlemeye ve devletler arası heyetlerde onunla aynı fikirde olmaya mecbur eder.

Büyük devletler Arap vatanının bir kısmını işgal edip Arap - Filistin toprakları üzerinde, bir devlet kurması için siyonizme yardım etmişlerdi. Bu devletin arkasında sömürge emellerini gizlemekteydiler.

Bundan da açıkça anlaşılan şudur: sömürgecilik, sıradan bir iş değildir. Tam tersine, tuzakları, ideolojisi ve metotları bulunan bir sistemdir. Bu metotlar her ne kadar değişse de sömürünün yapısı ve sonuçları değişmez.

Arap vatanında sömürü

Sömürgecilik, tarihin ilk orta ve yeni çağlarında Arap vatanına tecavüzde bulunmuş, Arap halkı, emperyalizmden kaynaklanan acılar çekmiş ve azılı zorbalığın hedefi olmuştur. Avrupa devletlerinin girişmiş olduğu Batı sömürgeciliği ile yaklaşık olarak dört asır boyunca Arap halkının yakasına yapışıp kalan Türk sömürgeciliğini ele alacak olursak; Türk sömürüsü artık ortada yoktur ama Batı sömürüsünün korkuluğu halâ dünyanın çeşitli yerlerinde dikilidir. Bazı Arap toprakları hala işgal altındadır.

Sömürgecilik hikâyesi, M. Ö. 30 yılından M.S. 641 yılına kadar Roma sömürgeciliğinin bizi sömürmesiyle başlamıştır. Haçlı sömürüsü 1097 den 1291 e kadar, ticarî sömürü 1498 ten 1700'e kadar, Fransız ve İngiliz sömürüsü 1798 den 1807 ye kadar devam etmiş, daha sonraları 1830 da ise yeni sömürgecilik başlamıştır.

Araplar, İslâm'ın doğuşuna kadar süren Roma sömürüsü dolayısıyla büyük felaketlere maruz kaldılar.

Hz. Ebubekîr ve Ömer zamanında Arab askerleri yedinci asırda onları kovup Arap vatanını Romalılardan temizledi. Sonraları Romalılar Arap ülkelerini işgal etmek için Arap devletindeki iç kavgaları fırsat olarak gördü ve yararlandılar. Bu da Hz. Osman'ın katli meselesi ve Ali - Muaviye kavgası esnasında olmuştu. Ortam Arap devletinin lehine temizlendiğinde, Arap askerleri Romalıları yenip onları kovmaya başkentlerini tehdid etmeye vatanları ve imparatorları için cizye vermeye onları mecbur etmeyi başarmışlardı.

Avrupa haçlıları 1097 yılında, doğudan, batıdan ve İstanbul'dan geçerek küçük Asya'da ilerlediler. Daha sonra Fırat'ın yukarı kesimleri ve Şam'ın kuzeyinde ilerleyip Urfa ve Antakya'yı, bir müddet sonra 1099 senesinde Kudüs'ü istilâ

ettiler. Kısa bir süre içinde Şam'a bağlı şehirlerin tümü ellerine geçti. Urfa, Antakya, Kudüs ve Trablus'ta dört haçlı emirliği kurdular.

Haçlılar, savaşlarında şiddet ve vahşet uygulamış ve rastladıkları her müslümanı öldürmüşlerdi. Sadece Kudüs kurbanlarının sayısı 70 bin ölüydü.

Haçlı saldırıları birbirini izleyip Mısır'a doğru yönelmişti. Bu saldırıların en meşhuru 1248 yılındaki IX. Lui'nin saldırısı idi. Bu saldırıda IX. Lui yenilip Mansur şehrinde esir edilmiş ve Fransızlar da kendisi için 800 bin kadar külçe altın fidye olarak vermişlerdi.

Bundan sonra haçlılar 1269 da Tunus'a saldırmışlar ve bu saldırıda IX. Lui ölmüştü. Araplar, kendilerini kovup vatanlarını korkunç sömürülerinden kurtarabilmelerinden önce, haçlılar, ikiyüz seneden fazla Şam'da kalmışlardı.

Avrupa, haçlı seferlerini dinî savaş olarak görürler. Türklerin aşırı bir şekilde dini baskı uygulamaları ve Kudüs'e giden hacılara karşı gaddar davranmaları nedeniyle zorunlu olarak bu seferleri düzenlediklerini söylemektedirler.

Oysa gerçek, şudur: Türkler, İslâm dininin ruhunu tam olarak bilmemektedirler. Bu nedenle yalnız Hıristiyanlara değil İslâmî değerlere de tecavüz etmişlerdir.[2] Gaddarlıkları da eşit bir şekilde hem Müslümanları, hem hıristiyanları kapsamıştır.

Bu tez, Arap vatanını istilâ etmek için uydurulmuştur. Aslında bu saldırılar, dünya tarafından önemi kabul edilen bu bölgeleri siyasî ve ekonomik olarak sömürmekten başka hiç bir şey için değildir.

---

[2] Muammer Kaddafi burada batılı tarihçilerin kaleme aldığı tarihi bilgileri yansıtmaktadır. Türkler, çeşitli tecavüzlerle yok edilmeye çalışılan islâmî değerleri ve kurumları korumak için ellerinden geleni yapmışlar, haçlı seferlerinin çoğunlukla tek hedefi olmuşlardır.

Bu saldırılan ikâme etmek için Papa'nın çağrısına, — tamahkârlıkları dolayısıyla Avrupa kıtası kendilerine dar geldikten sonra işgale uygun bir yer aramak isteğiyle —, insanlar arasında en çabuk koşanlar, feodal toprak ağaları-derebeyler olmuştu. Kudüs'e hacca giden hıristiyan hacılar dönüşlerinde Avrupa feodal beylerinin soygun, yağma ve ganimet isteklerini tetikleyen, Doğunun zenginlik ve servetleriyle ilgili hayalî hikâyeler getiriyorlardı.

Papa II. Urban, hitabesinde, hıristiyanları süt ve bal fışkıran bu topraklara saldırmaya davet ediyordu.

Bu hitabesini, feodal beylerin hizmetinde yoksulluğu ve zulmü yaşayan, Avrupa'nın her yerinde bulunan milyonlarca aç insana, Avrupa'nın açlık ve kıtlığa maruz kaldığı bir zamanda söylüyordu.

Papa hitabesinde; haçlı seferlerine iştirakin, ahirette borçluların borcunu ödeyeceğini, iflas edenleri zimmetin yükünden kurtaracağını, medenî ve cezaî mahkemelerin vermiş oldukları hükümleri düşüreceğini de açıkça ilân ediyordu. Ayrıca, Allah'ın vekili olarak Papa bu çağırışında katillerin günâhlarını da affediyordu.

Haçlılar ahmaklığın en beterine kapılmışlar ve Haç adına kiralanmışlardı. 1212 yılında Hıristiyanların bazı şeytanları, Stefan adındaki bir çocuğu, kendisine ilâhî vahyin indiğini ve bu vahyin, Kudüs'e saldıracak olan çocuklardan müteşekkil bir haçlı saldırısına da komutanlık yapmasını emrettiğini açıklamaya teşvik ettiler. Çocuğun etrafına binlerce çocuk toplandı. Stefan, kendilerini Marsilya'ya kadar götüreceğini, vahyin kendisine müjdelediğine göre de Marsilya'da önlerinde denizin kuruyacağını ve oradan da kendilerini Kudüs'e götüreceğini açıkladı.

Bu çocuklar Marsilya limanına geldiklerinde kendilerini karşılayan haçlılarca esir alınıp, gemilerle Mısır'a götürüldüler. Orada da köle gibi satıldılar.

Ne yazık ki, Haçlı seferleri Arapların düşünce ayrılıklarının olduğu bir zamana tesadüf etti. Aleyhlerinde olan bölünmeleri, siyasî çözülmeleri ve devlet gücüne karşı gelmek gibi yanlış uğraşlarla meşgul olmasalardı, haçlılar, Arap vatanının bir parçasını bile işgal edemezlerdi.

Haçlılar Kudüs'ü muhasara ederken, Muhammed Melik Şah saltanat uğruna baba bir kardeşiyle savaşıyordu. Haçlılar Akka'ya saldırdıklarında bazı Şam melikleri birbirleriyle savaşıyorlardı. Durum o haldeydi ki îslâm idarecileri - hangisini ele alacak olursanız olun, şunu görürsünüz- haçlılardan, diğer bir müslüman tarafa karşı savaşmak için yardım istiyordu. Bazı şii gruplar haçlılarla birlikte Araplara karşı savaşıyorlardı. Bu gruplardan biri de, haçlılara karşı savaşa hazırlanan humus sahibi[3] Cenah-üd Devle'yi Öldüren Haşşaşîyun grubudur. Bunlarda Hasan Sabbah'ın fedayileriydi.

Araplar bir an bile olsun, haçlı savaşlarından yılmadılar. Arapların düşüncelerinin birbirlerinden çok ayrı da olsa çok kahraman ve cesurdular. Bu nedenle haçlılar asla zafere ulaşamadı.

Bu uzak tarihten beri Araplar bu derslerden çok şeyler almışlardır: Birlik olmak. Araplık düşmanlarına karşı en hayırlı silâh, birliktir. Sömürgecilik ve Arapların gericiliği olmasaydı durum her zaman Arapların lehine olacaktı.

Bazı yıllarda Araplar haçlıları kendi başlarına bırakmışlar. Öyle ki Selahaddin-i Eyyubî Fatımileri mağlub ettikten sonra

[3] İslamda Hz. Muhammed (s.a.s.) peygamber soyundan gelenlere verilen gelirden yüzde beş oranındaki pay.

Mısır ve Şam'ı birleştirip, Şam ile Mısır Birleşik Devletinin kuzey ve güney kesimi arasında haçlıları muhasara etti. Böylece güçlü bir saldırı neticesinde haçlıları ülkeden kovmayı başardı. Halifesi, Sultan Halil bin Klavon da onları 1291 yılında Akka'daki son sığınmış oldukları kalelerinden kovmayı başardığında kara tarihleri sona ermiş oldu.

Onbeşinci yüzyılın sonlarına doğru Arap vatanında yeni türden bir sömürü, (ticarî bir sömürü) başlamıştır. Bu sömürü Arapların doğu denizlerin de sahib oldukları bütün ticarî merkezlerin aleyhine olmuştur. Bu da Arap vatanının dörtyüz yıl kadar yakasına yapışıp kalan Türk'ün, kara sömürüsü için bir öncü birliği görevini üstlenmektir.

Haçlı savaşlarından önce dünya ticaretini, İskandinavya halkı, Bizanlılar ve Araplar ellerinde bulunduruyorlardı. İtalyanlar, haçlı savaşlarının kendilerine vermiş olduğu deneyimlerle, güvenilir ticaretin yöntemlerini Araplardan öğrendiler. İlk olarak para ile ticareti öğrenip kendilerine mahsus altın paralar bastırdılar. Halbuki bundan önce bu ticareti bilmiyorlardı. Böylece öğrenip ustalık kazandılar. Orta çağda köşeye büzülmüş olan Avrupa ticareti, ticari filolar, para, sened, malî evrak, ve banka, üzerine temellenmiş yöntemleri, bol ticaret eşyaları ve devlet himayesi -devlet himayesi ekonomik alanda büyük bir gelişmeye sahib olan ticarî bir devrim ve yaşantı seviyesinde de bir yükselmedir - ile göze çarpan dünya ticareti alanına girmiş oldu.

1290 yılında haçlılar yenildiler ve dünya ticareti yeniden Arapların eline geçmiş oldu. İtalyalıların ticaret merkezi çökmüştü. Onlar Avrupa ticaretini ellerine almışlar. Haçlı savaşları boyunca devam eden çatışmadan dolayı Arapların kendilerine acılar çektirdiği yıllarda, Arapların bu ticaretten büyük payı almamalarına çalıştılar. Bu savaşların neticesinde

coğrafya bilimi Araplardan Avrupa'ya aktarılmıştı. Avrupa önceleri yerin düzgün bir tepsi şeklinde ve merkezinin de Kudüs olduğunu düşünürken, Arapların bilmi sayesinde yerin küre şeklinde olduğunu anladılar.[4]

Avrupalılar; Afrika, Hind ve Çin ülkeleri hakkında doğru coğrafî bilgileri Araplardan toplayıp denizler ve okyanuslar konusunda araştırmalar yapmışlar, İdrisî ve diğer Arap coğrafyacılarının haritalarını elde etmişlerdi.

Bunların yanında açık deniz kaptanlığı tekniğini öğrenmiş, pusula gibi âletler elde etmişlerdi. Pusula ile, yıldızsız gecelerde açık denizlerde yön bulmayı öğrenmişlerdi. Ayrıca, Araplardan güneşin yükseklik derecesini ölçen aleti[5], zaman ölçen aletleri ve enlem çizgilerini de öğrenmişler, rüzgârlar, dalga ve akıntılar ile gemicilik hakkındaki bilgi dağarcıkları genişlemişti.

Ancak bunlar gerçekleştikten sonra, üçgen şeklindeki yelkenleri olan büyük gemiler okyanuslara açılmayı başarabildi.

Batılılar araplardan öğrendikleri herşeyi sömürgecilik gayelerine alet ettiler. Arap haritalarına uygun olarak Hindistan'a gidip Arapların dünya ticaretini ellerinden düşürmek gayesiyle Afrika'nın güney sahillerine açılma olanaklarını araştırıp incelediler.

Afrika ve Ümit burnu ile batı Hind sahillerine bir çok seferler yaparak baharat yollarına sahip oldular. Bununla da batı sömürgeciliğinin kapısı aralanmış oldu. Araplarla Portekizliler arasında çatışma artık başlamıştı.

---

[4] Ne hikmetse, Avrupalılar bunu öğrenir öğrenmez Araplar unuttu!!!
[5] Usturlab.

Burada Arap tarihindeki hikâye ile karşılaşıyoruz: Araplardan her bir topluluk kendi hesabına çalışmış ve kendilerini doğu denizlerinden kovmaya ısrarlı olan düşmanlarına karşı birleşmeyi başaramamıştı. Bu çözünümün yanında Portekiz, doğudaki Arap ticaret merkezlerini yıkmak için birbiri ardına saldırılar gerçekleştrmişti. Araplar ticaretlerinin engellenmesinden etkilenmiş ve zayıflamıştı: böylece Osmanlının kara sömürüsünün pençesine düşmüştü.

Avrupa, haçlı savaşlarının hemen arkasında Şam'dan kovulduktan sonra sınırlarının gerisinde büzülüp kaldı. Avrupa halkı, Arap medeniyetini incelemek, Arap bilimini Avrupa'ya aktarmak ve Onbeşinci yüzyılda her yerde atılıma geçen bir Avrupa kalkınmasını ortaya çıkarmak için uğraştılar. Bu yönelim, diğer önemli bir yönelimle birleşti. Bu da, Ortaçağın karanlığından sonra Avrupa devletlerinin millîyetçilik temelinde oluşması eğilimidir.

Avrupa devletlerinin yeni varlıklarını açıklayacak olursak, ilk olarak doğu Asya'ya emperyalistçe, Araplara da ekonomik yönden saldırmaları ve Arapların doğudaki ticaret merkezlerini ele geçirmeleri gerçekten üzücüdür.

Portekiz, Hindistan'ın bir parçasını, Arap körfezinin giriş kısmını ve Aden'i, Hollanda da; Doğu Hindistan Cezayir'i adıyla bilinen Endonezya'yı istilâ etti. Daha sonraları Fransızlar Hindistan'daki sömürgelerinden kovulduktan sonra İngilizler oralara yerleştiler.

Böylece Arap vatanı dört bir taraftan Avrupa tehlikesiyle kuşatıldı. Büyük sömürgecilerin plânlarının dairesinde bir parça gibi Avrupa sömürüsünün plânları kapsamına girmiş oldu.

Ticarî sömürü Onsekizinci yüzyılın sonlarına kadar devam etti. Kısa bir durgunluktan sonra Ondokuzuncu yüzyılın ikinci

yarısında tekrar sömürgecilik başladı. Ama bu defa, yeni bir şekilde oldu. Bu, modern bir sömürgecilik idi. Fransa ve Portekiz sömürgelerini kaybetti. İngiltere'de 1783 yılında Amerika Birleşik Devletlerinin bağımsızlık kazanmasıyla en Önemli sömürgesini yitirmiş oldu. Sömürgelerin kazançlarının kendilerinin geçimine ve kendilerini savunmaya yetmediğini ileri süren bir ticaret serbestisi prensibi ortaya çıktı.

Diğer önemli bir durum da şudur: Çağdaş bilimlerin gösterdiği gelişmeler, kendiliğinden hareket eden otomatik aletler üzerine bina edilmiş olan tekniğin ilerlemesine sebep olmuş ve sonuçlar kayda değer olmuştur. Bu gelişmeler "teknoloji devrimi" olarak bilinir. Bu yarışta birincilik, herhangi bir rekabetten uzak olarak sanayi ürünlerini bütün pazarlara sokabilme bakımından diğer Avrupa devletlerini geride bırakan sömürgeci İngiltere'nindir.

İtalya ve Almanya 1880 yılında birleşip, ticaret serbestisi ilkesi uyarınca vergisiz bir şekilde İngiliz mallarının ülkelerindeki pazarlara yayılması dolayısıyla, millî servetlerinin İngiltere'ye aktığının farkına vardılar. Bunu önlemek için İngiliz mallarına karşı gümrük engelleri koyup, vergi ödemeleri kuralını uyguladılar. Böylece İngiliz ticareti, mallarını satacağı pazarlarını kaybetmiş oldu. Bu tarihten sonra İngiltere bir defa daha sömürgeciliğe yönelmişti. Amacı kendi sanayi ürünleri için yeni pazarlar bulmaktı.

Uzun bir zaman geçmeden teknoloji devrimi tüm Avrupa devletlerini kapladı. Gümrük engeli dolayısıyla her Avrupa devletinin dağıtımını yapamayacağı kadar bol miktarda sanayi malı üretildi. Neticede, kapitalizm düzeninde ücretlerin azlığı nedeniyle satın alma gücünün zayıflığı ve vatandaşların tüketim gücünden yoksun olmaları dolayısıyla, ihraç fazlası

malları, kendi sınırları dahilinde de dağıtmayı ve satmayı başaramadılar.

Bundan dolayı Avrupa devletleri için İngiltere'nin bulduğu çareden başka bir çare yoktur ki bu da; sanayi ürünlerini tüketmek ve satmak için yeni pazarlar açma sömürgeciliğidir. Avrupa sömürge elde etme yarışının sıtmasına yakalanmıştır.

Bir önemli hususta sömürgeci devletleri aç gözlü olmaya yöneltir. Bu husus ta, madenler ve tarım ürünleri gibi ham maddelere olan ihtiyaçtır.

Diğer bir taraftan bankalardaki sermayeler artmıştı. Bu kaptalist sistemin lehine olabilecek bir durumdu. Fabrika sahipleri üretim fazlasından şikayetçiydi. Kapitalistlerin dışarıda çeşitli devletlerde mal yatırımı yapıp kâr elde etmeleri için bazı pazarlar bulmaları gerekliydi.

Sermayenin kârı Afrika, Hindistan ve Çin'de % 20'ye ulaştığı halde Avrupa'da % 4'ü bulamıyordu. Bu şekilde sömürücü İngiliz sermayesi sömürgelerde 1914 yılına kadar 4 milyon Cüneyhi[6] aştı. Sömürgelerde Fransız sermayesi 50 milyon Frankı, Alman sermayesi de 30 milyon Markı aştı.

Diğer bir etken daha Avrupa'yı sömürücülüğe sevk etmiştir. Bu etken de Onsekizinci yüzyılın ikinci yansında Avrupa nüfüsunun artış hızının yükselmesidir. O zamanlar Avrupa'nın nüfusu 140 milyondu. Bu sayı 1914'te 463 milyonu bulmuştu. Bu sebeple milyonlarca Avrupalı sömürgelerde çalışma fırsatını elde etmeye koşuyordu. Sömürgeler siyasî yönden Avrupa'ya bağlı olduklarından bu kişiler sömürgelerde aslî vatanlarına olan siyasî uyrukluklarını koruyorlardı.

Avrupa devletlerini kibir ve tamah sıtması sarmıştı. Güç ve saltanatlarını göstermek için saldırı yapmaya ve toprak

[6] Bir mısır para birimi.

genişletmeye yönelmişti. İngiltere, üzerinde güneşin batmadığı bir imparatorluktu. Bununla övünüyor ve denizlerin hâkimi olduğunu söylüyordu.

Ormanda yaşayan kurtların, canavarların, ağzına kan nasıl tatlı geliyorsa, Avrupalıların ağzına da sömürünün tadı aynen öyle geliyordu.

Sömürgecilik yarışının sıtmasıyla boğulan bu atmosferde, imparatorlukları savunmak için modern silâhlarla donatılan ordular kuruldu. Asker sayısı arttıkça tecavüz ve genişlemek için teşvikler de çoğalır. Sömürücü, bu askerlerin çoğalmasını fazlasıyla ister. Bu askerlerin donatılması, sömürgelerin ve oralarda çalışanların -gıda maddelerinin ellerinden alınması dolayısıyla- aleyhlerinedir.

Çoğu zaman sömürücü, ticarî merkezler inşa etmek için barışçı yerleşme metoduna sığınır. Önce fazla göze batmayan anlaşmalar yapar sonra çok geçmeden, ticaret adıyla barışçı bir şekilde kendisini kabul eden ülkeyi yutar.

Sömürücünün izlediği diğer bir yol da, başka ülkelerde bulunan kendi azınlık guruplarına imtiyazlar kazandıracak olan anlaşmalar yapmasıdır. Çok zaman geçmeden bu grupların korunması gerektiği bahanesiyle zayıf ve dirayetsiz hükümetlerin verdiği izinlerle küçük devletleri işgal eder. Bunun misallerinden biri şudur: Fransa, Osmanlı devletiyle yapmış olduğu anlaşmaların ilkinde kendi etki alanındaki etnik grupları[7], Türk vergi sistemine vergi vermekten ve Türk millî mahkemelerine uymaktan kurtardı. Bu da, Arap vatanındaki batı sömürüsü için bir mukaddime idi.

Bir örnek daha verelim: Çok sayıda İtalyan Libya'ya göç etmiş ve orada ticarete girişmişlerdi. İtalya, yabancı okullar,

[7] Bunlar özellikle ilk önceleri Lübnan Hıristiyanlarıydı.

elçilikler ve ticaret odaları açarak Libya'yı işgal etmeye hazırlandı. Ayrıca bir Roma bankası şubesi açarak ahaliyi yüksek faizle borçlandırıp mülklerine el koydu.

Libya halkı, aleyhinde tertiplenenleri hissedince, Allah'a imanı, vatanında insanca bir hayat yaşamaya hak sahibi olduğuna olan inancı ve hilâfet adına topraklarını işgal eden Türklerin, kendilerinicephede yalnız bırakmalarıyla, her şeyden yoksun olarak çarpışmaya başladı. Türkler, bu mücadelelerinde kendilerine yardım etmekten aciz kaldılar. İtalya hemen bir filo gönderip 1911 Eylülünde Libya sabilerini kuşattı. Arap kamuoyu kargaşalık içerisindeydi. Buna karşın her şeyini ortaya koyarak cihada çıktı. Libya halkı şerefli bir savunma verdi. İtalya askerî ülkeye her girişinde peşpeşe yenilgiye uğradı. Son olarak İtalya, Türkiye'ye baskı yapmak için savaş sahasını genişletmeye yöneldi. Türkiye, İtalya'nın Libya işgalini kabul etmek zorunda kaldı.

Bununla beraber, işgal ordusuna karşı Libya halkının direnmesi devam etti. Bu halkın bağımsızlığı gerçekleşinceye kadar bu kahramanca direnme, bir an bile durmamıştır. Ama sömürünün, emperyalist devletler tarafından bir takım anlaşmalarla gözetim altına alınması, gerici ve bozuk İmparatorluk'la (Osmanlılar) yapılan bazı anlaşmalar nedeniyle, iki zalim anlaşma (Amerikan ve İngilizlerle yapılan anlaşma) ile bu bağımsızlık ertelendi. Amerikan ve İngilizler korkunç emperyalist ve askerî bir bağla Libya'yı kuşattılar.

İşte böylece sömürü Arap vatanının her tarafında nüfuz alanını genişletiyordu. Ama Arap halkı bir an olsun bile durmadı. Bilâkis, mücadelenin bütün şekilleriyle direnişini devam ettirdi. Bu durum İkinci Dünya Savaşının sonuna doğru birbi-ri ardına gelen hezimetlerin başladığı zamanlarda, Arap ülkelerinin bir çok yerlerinde patlak veren ayaklanmaların, sömü-

rünün yakasına yapışmasına kadar devam etti. Bu ayaklanma, sömürünün sona erdiğini, sömürü araçlarını ortadan kaldırıldığını, Arab'ın siyasî, sosyal baskı ve zulümden kurtarıldığını ilân ediyordu.

Sömürü vatanımızda bir çok hileler denemiştir. Vatanımızı küçük ülkeciklere bölerken de bozgunculuk yaparak birbirleriyle olan bağlarını kesmişti. Bu küçük ülkeciklerden her biri neredeyse diğerini tanımayacaktı. Sömürü bu ülkecikler arasında sınır çizilmesini şart koşup gümrük engelleri yerleştirip ve taşınma hürriyetini de şartlara bağladı. Daha sonra Arab askerlerini terhis ederek halkı askerlikten uzaklaştırmaya çalıştı ve Araplar da vatanlarını savunma şerefinden mahrum edildiler. Çünkü bu askerlerin yerine, sömürgeci devlet, işgal etme ve millî hareketleri engelleme amacıyla kendi silahlı kuvvetlerini yerleştirdi.

Sömürü, Arap vatanının her tarafını sadece kendi fabrikaları için gerekli ham maddeleri elde etme sahasına çevirmişti. Savaş sanayiini ortadan kaldırıp ticareti yerleştirmiş ve ticaret imkanlarını da sadece yabancılara sunmuştu. Etrafına sarılıp kendisinin varlığını koruyacak ve her zaman çıkarlarına hizmet edecek bir sınıf yaratmak için de derebeylik (feodalite) rejimini yaydı.

Sömürü, bilimsel çalışmaları yoketmek için önem vermemezlik yapmadı. Arapların bilim yoluna girmelerine engel olup onları bilimden ve teknolojiden kopardı. Bilim, sadece sömürünün gayelerine hizmet etmek için kullanılır oldu. Sömürü Avrupa kültürünü öğrenmelerini zorunlu kıldı, öyleki bazı Araplar kendi millî dillerini unuttular.

Sömürü, demokrasi adına araplara direnişi unutturdu. İktidar uğruna birbirleriyle savaşmaları nedeniyle memleket meselelerinden yan çizen ve dolayısıyla millet fertlerinin

bölünüp birbirleriyle savaşmalarına yol açan partiler rejimini yarattı.

Arap toprakları üzerinde aşiret şefleri, tahtın varisleri veya derebeyleri ile büyük kapitalistlerin faydalandığı çalışan bir işçi sınıfı oluşmuştu.

Ama bu hileleri, tamamı yapamamışlardı. Bütün halkı temiz iç yaratılışları, asil araplıkları, şuurları ve haklarına olan inançları ateşlendirmişti. Yüce bir dağ gibi durup sömürüyü ve oyuncaklarını geri çeviriyorlardı. Artık Arap milleti zafere kavuşmuştu. 23 Temmuz 1952 de büyük Arap devriminin başlangıcında Arap millî lideri her zaman hayırla anılan, merhum Cemal Abdül Nasır bir şafak gibi doğduğunda Araplar omuzlarındaki sömürü kâbusunu uzaklaştırmayı başarmışlardı. Bu devrimin bizleree sunduğu şeyler halâ Arap toprakları üzerinde güneş gibi ışımaya devam etmektedirler.

11 Haziran 1970 tarihinde Amerikan emperyalizminin en kuvvetli üslerini Libya topraklarından uzaklaştırması nedeniyle, Arapların en önemli kazançlarını gerçekleştiren devrim, Libya'nın gerçekleştirdiği devrimdir[8]. Bu devrim hakkında Cemal Abdül Nasır şöyle demiş-dir. "Arap milletine devrim Libya'sıyla güç veren Allah'a hamd olsun."

Bu devrim, Eylül ayında yapılan Fatih devrimidir. Sömürüyü; siyasî ekonumik ve sosyal sığmaklarınınn en büyüğünden vurdu. Bir yıl içerisinde İtalya sömürüsünün son kalanlarını da kovarak sömürüyü ve sömürü için kullanılan araçları öldürdü. Bu devrim zulüm ve fesadı parçaladıktan sonra Arap vatandaşına varoluşun ışığını sunarak, elinden gasbedilen özgürlüğünü ve yağmalanmış değerlerini tekrar iade etti.

---

[8] Albay Muammer Kaddafi'nin yeşil devrimi kastediliyor.

Bu devrim Arap milletine ebedî gerçeğe inanma fırsatını verdi. Bu gerçek şudur; Arap milleti asla yüzüstü düşmeyecek, her ne kadar zorba ve düşman kuvvetler kendisine saldırırsa saldırsın daima başı dimdik kalacaktır.

Sömürüyü değerlendirmemiz şu kadardır. Cenab-ı Allah bu hususta şöyle buyuruyor: "Yeryüzünde yürümüyorlar mı, ki kendilerinden öncekilerin akibetine baksınlar." Şu halde tarihî incelemekten ibret ve öğüt çıkarmalıyız.

Sömürü teknolojik olarak üstündü. Çağdaş araçlar kullanıyordu. Araplar, Osmanlıların kara sömürü yılları boyunca ilkel bırakılmıştı. Bu nedenlerle sömürü ileri oluşu dolayısıyla Arap milletine galip gelmişti.

Sömürü büyük bir hareket olup, nerede olursa olsun varlığı bizim için bir tehlike olarak düşünülür. Bundan dolayı da, biz onu sadece kendi vatanımızda yok etmekle yetinemeyiz. Arap birliği ve bilimsel gelişmelere dört elle sarılmak zorundayız. Ayrıca sömürünün işbirlikçisi olan taht meraklılarını tasfiye etmeye çalışacağız.

Aslında sömürü parçalara ayrılmaz. Sömürücü şer kuvvetleriyle anlaşır. Bundan dolayı da hedefleri birdir. Her şeyden önce felsefe ve ideolojisi birdir. O, geri kalmış ve zayıf ülkelerde var olan gericilikle uzlaşır. Bundan dolayı Arap vatanındaki parçalanma ve çözülme, sömürüye Arap vatanına başarı sunan en önemli etkenlerdendir.

Bu tehlikeyi ülkemizden defetmenin en hayırlı vesilesi, Arap birliğine, ve çağdaş bilime tutunmak, taht taliplilerini, sömürünün işçilerini, gericiliği yok etmek birleşik bir Arap devletinde yenî esaslar üzerinde temellenmiş ekonomik düzen tertiplemek, Arap teknoloji çağına girmek için bir ön basamak niteliğinde ağır sanayiyi kurmak amacıyla çalışma programları düzenlemek ve modern bir devlet gerçekleştirmektir.

Emperyalizm ideolojik bir gerçektir.

Emperyalizm, kapitalizmin en üst aşamasıdır. İdeolojik bir gerçek olduğu için bir çok millet ona karşı ciddi mücadeleler vermiş ve acılar çekmiştir.

Emperyalist devletler sömürü kelimesini anlam olarak farklı yorumlarlar. Bunu yaparken rezilliklerini ortaya koyarlar. Boyunduruğu altında devamlı inleyen milletleri şaşırtıp, sömürü ve vasıtalarına karşı yaptıkları savaştan vazgeçirtmek amacındadırlar. Bu amaca uygun olarak ekonomik kurallar geliştirmişlerdir. Böylece kapitalizm ile emperyalizmi birbirinden ayrı olarak göstermeye çalışırlar.

Emperyalizmin, kapitalizmin en yüksek aşaması olduğu gerçeğini anlayan milletlerin savaşı, sömürüyü kaçınılmaz akıbetine -bu, akıbet, Amerika Birleşik Devletlerinin yürütmüş olduğu bütün şaşırtıcı çabalamalara rağmen emperyalizmin yok oluşa doğru gitmesidir- sevketme hususunda insan iradesini yıkılmaz hale getirmektedir. Amerika Birleşik Devletleri emperyalizmin en yüksek ve en tehlikeli merhalesinde sömürüyü yönetmekte ve emperyalizm kelimesinin anlamını, Avrupa'nın anlamış olduğu mânâya indirgemek için gayretle çalışmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri, emperyalizmin sömürünün yeni bir şekli olduğunu kabul etmemektedir. Oysaki, bu dünya kapitalizminin gelişminin en üst aşamasıdır.

Sömürünün bu yeni aşamasında, emperyalizm, etrafında kendisi için çalışan işçiler, iktidar ve menfaat sahipleri bulunduğu halde kapitalizm gerçeğinden ve kendi doğasındaan sıyrılmaya çalışıyor. Ancak böyle yaparsa kendi varlığını korumayı başarabileceğini düşünüyor. O bu durumda, bilinçli halkların suç üstü yakaladıkları bir hırsız durumunda olup tarih kuşağı önünde kendini savunmak için isim ve suçunu inkâr etmeye çabalamaktadır.

Bu yıkılışın başlangıcına işaret eden bir tenakuz ve asıl gerçek yönünü gizleyen çirkin bir olaydır. Tarih önünde bu tutarsızlığını inkâr etmeye çabalıyor. Halbuki o emperyalist ve kapitalisttir.

Kapitalizm her şeye razı olduğu halde kân kaybetmekten nefret eder. Ona göre % 10 şeklindeki kâr garantilidir. % 50 kâr uğruna dostuna düşman bile olur. % 100 kâr uğruna da insani olan bütün değerleri ayağı altında ezer. % 300 kâr elde etmek isterse, artık, hangi suç olursa olsun idam sehpasına gideceğini bilse bile yine de o suçu işlemeye hazırdır.

Temel ve kalesi olması itibanyla Amerika Birleşik Devletleri'nin komutasındaki Amerikan emperyalizmi, % 300 den daha fazla kâr elde etmektedir. Ama çirkin ve gayr-ı insanî tutumunun cezası olarakta özgürlük mücadelesi veren halkların kendisi için kurmuş olduğu idam sehpasına yönelmektedir. Bir devletin veya milletin diğer bîr devletin kuvvet alanına girmesi veya bir devletin diğer bir devletin işlerine karışması veyahutta istinad ettiği ideolojk gerekçe ne olursa olsun saldırgan bir devletin diğer bir devlete saldırması bu çirkin gayri insaniliğe delalettir.

Tarihin akışı içerisinde giderek yükselen Arap sosyalizmi, büyük, bir devletin -bu büyük devlet sömürgeci olmasa bile- diğer bîr devletin işlerine karışması için yapmış olduğu çabaları kökten silmek için bir takım hak ve görevleri üzerinde taşımaktadır.

Barışı seven ve sömürüyü kabul etmeyen ve var güçleriyle sömürüyü yok etmek için mücadele veren bütün kuvvetler, demokratik sosyalizm esasları üzerine hareket ederler. Bu kuvvetlerin mücadelesine destek veren demokratik sosyalizm; kuvvet alanları, kapitalist veya kapitalist olmayan bir devletin

müdahalesine karşı sesini yükseltmek için Emperyalist kapitalizm ile çatışmaktadır.

BİZ "insanlığın sonu iki şey -emperyal kapitalizm ve komünizm- den birisi olacaktır. Üçüncüsü olamaz." sözünü kabul etmiyoruz. Kesin bir imanla söylüyoruz ki, insanlık probleminin, kapitalizm ve komünizmden daha derin, daha kapsamlı ve daha doğru bir çözümünün müjdeleyen ufukta görünmeye başlamıştır. Bütün insanlık bu müjdenin iki kıta (Afrika ve Asya)' nın kalbinden doğmasını beklemektedir.

Bu bekleyiş süresinde iki ihtimale yönelmemiz gerekmektedir; birincisi, topyekun bir savaşla bu iki düzen (kapitalizm ve komünizmi) yoketmek, ikincisi ise; kendisiyle beraber insanî ve demokratik yeni sosyalizmin çözüm getirme olasılıklarının değerlendirildiği bir barışı devam ettirmek.

Emperyalizm kendi çıkarlarına uyduğu sürece bütün inançların doğru olduğuna inanır. Emperyalist'e göre inanç, milletlerin servetlerini erimesinini kolaylaştırması dolayısıyla insanları, kendi yararına hizmet edecek olan konular üzerinde sabit kılmak için bir vasıtadır.

Emperyalizm sürekli olarak yeni metotlar geliştirmekte ve bu geliştirmeyi de hedeflerini gerçekleştirme yolunda kullanmaktadır. Hedef de sömürücünün menfaatlerini muhafaza etmektir. Çoğu zaman bu menfaatlerini korumak amacıyla; kaba kuvvet, savaş, öldürme, işkence, zindana atma, baskı ve zorbalığın her türlüsüne baş vurur.

Emperyalist farklı inançlara saygılı olduğunu ve inandığını ilân eder. Değişik siyasetler üzerine iş kuran çeşitli ahlâklarla süslenir ve bir takım hükümler çıkarır. Her nerede ve her ne zamanda olursa olsun bu sömürücülerin menfaatlerinin gereği olan alçakça düyduları devam ettiği müd-

detçe inanç yönünden hareket tarzı bütün bu hususları içine alır.

Özgürlük ve demokrasi; sömürgecilerin, kendilerine meydan okuyan hükümetlere karşı milletleri vatanları içinde devrim yapmaya sevkeden iki sembol olup, bu sembolleri milletlere aktarırlar. Özgürlük ve demokrasi; ülkelerde zindanlar zincirler ve idam sehpaları ölçüsündedir, bunlarm hâkimleri, idarecileri, millet düşmanlarıdırlar. Bunların tek dayandıklan nokta sömürgecilik savaşıdır.

Allah'a iman ve din, sömürgecilik İnançlarında, sömürgeciliği tehdid eden her harekete karşı savaşmak için bir esastır. Dinsizlik, her ilericilik hareketi karşısında sömürünün teşhir edeceği bir silâhtır. Bağnazlık, sömürünün bölgedeki çıkarlarına hizmet edenilecek ve her zaman kullanılabilecek bir silâhtır.

Sömürü her inancın kendisinin lehinde olduğunu sanır. Anaa o sadece bir şeye inanır: Evren ve evrendeki canlılar ve özellikle insanlar, sömürmesi için bir vesileden başka bir şey değildirler.

Örneğin; emperyalist gaye ilkesini kabul etmez. Araç olarak kullanabileceği her şeyi iyi karşılar ve nitekim de sömürüde kullanabildiği her aracın ahlâkî olduğunu iddia eder, Asya, Afrika, Latin Amerika, Avrupa ve Amerika Birleşik Devletlerinde renkli ırkların yaşadığı yerlerde, sömürü ve sömürgecilerin ateşiyle dağlananları çağıralım ve sömürünün gayesini gerçekleştirmek için henüz denenmemiş ahlâkî olmayan bir araç araştıralım. Arap vatanı ve beraberinde ki şerefli bağımsızlar, Libya'daki İtalyan, Cezayir'de ki Fransız, Hindistan ve Çin'deki Amerikan; Kongodaki Belçikalı sömürgecilerin vahşiliklerinin gerisinde sömürü gayelerini araştırmalıdırlar. Emperyalizm, Birleşmiş Milletleri kendi amaçlarına

yönelik bir araç olarak kullanmaktadır. Hedef; Avrupa ve Amerika Birleşik Devletlerinde bir avuç sömürgecinin maddî menfaatleridir.

Şüphesiz ki her şerefli insan, Irak'ta yapılan temmuz ihtilâlinden sonra halk, birliği tesis etmek istediğinde İngiliz sömürüsünün tutunamamasının nedenlerini araştırır. Sömürgeci sadece; Öldürme, kan akıtma, ve zindana tıkmakla yetinmez ayrıca bu gibi maddeleri Arap milliyetini yok etme uğruna birer araç olarak kullanır.

Emperyalist aslında, maddîyata değer vermekten çok kapitalizmin açgçzlülüğü ve aşırı kar hırsı üzerinde durmaktadır.

Emperyalist güçler, insan hayatında maddenin değeri olmadığını ve kendilerini sömürüp emek ve alın terlerini çaldıkları kimselere de kendi sofralarından arta kalan kırıntılarla yetinmeleri gerektiğini savunan yalancı dâvalarının planı uyarınca hareket ederler.

Bu yoksullar, milletlerin çoğunluğunu oluşturur. Yoksulluk, açlık, rahat bilmeyen yorucu çalışma ve kurumayan alınteri bu milleti öğütmüştür. Bütün bunlara rağmen, sömürü bu kurbanları maddeye değer vermemeye iman etmeye ve emperyalistlerin kârını arttırmak için de daha fazla kurban vermeye davet etmektedir.

Emperyalistler, insan sembolünde, sömürüp istismar edecekleri, insanî yaşayış safhalarından herhangi birinde hayatın tadını alamadan hayatı terketmişçesine, bir odun parçası gibi ölüm tuzağına atacakları insanı görürler. Onlar insanlık seviyesinin üzerinde efendiler ve dokunulmazlar gibidirler. Emperyalizmde bu zayıf insanlara ne şefkat alanı ve ne de merhamet sahası vardır.

İnsani duyguların sosyal bir olay gibi yaşamı kucaklamasında insan kalbinden kaynayan bir kaynak olduğuna göre; milyonlarca insanoğlunun kalbini sıkıp suyunu çıkaran emperyalist kapitalizm topluluğu insanların damarlarındaki kanlarını emmekte ve alınlarında biriken ter tanelerini çalmaktadır.

Bu toplumda yoksulluğun ızdırabını, devrim aşkını ve üzüntülerin tasvirini asilce hissediş, insanın bu toplumla ilişki ve değerlerinin yok edildiğini anlatmaktadır. Emperyalist kapitalist sistem hakkında insanın hissetmiş olduğu şey bu sisteme karşı bir devrim düzenlemektir. Bu devrim, insana karşı derinden meydan okuyan kapitalizme karşı elde edilen bir zaferdir. Zira emperyalist kapitalizm insanın insanca yaşamasına düşmandır.

Emperyalizm, boyunduruğu altına almak için tamamen teslim olsun diye bazan milletlerin iradesine baskı yapma yoluna başvurur. Bu da; aç bırakmak, zindana atmak, hapishanelere tıkmak, bomba ve makinalı tüfekler kullanmak ve topyekun imha savaşıyla ancak tamamlanabilir. Emperyalistlerin özgürlük anlayışı, belirli bir zaman ve mekânda sömürgecinin maddî menfaatinin gerektirdiği şeydir, ki bu da çoğunluğun sömürüsü sürsün diye azınlığın özgürlüğüdür.

Sömürgeciler, siyasî uyanıştan sonra demokrasiye teşebbüs etmediklerini iddia ederekten bazı ülkelerde parlamento düzenlerini de parçalarlar. Peşi sıra çömezleri bulunduğu halde siyasî partiler hürriyeti, yaygarasını tutturur ve bu hürriyetin demokrasi için tek çare olduğunu iddia eder.

Sömürücü bir yandan insanın insan oluşuna meydan okuyarak, diğer yandan da insanî değerlerini koruması amacıyla sömürüye karşı ayaklanmayı, insana emrederek bir çelişki içersine düşmektedir. Sömürücü, insanı ancak kendi

amacının aracı olarak görür. İnsana üretme aleti ve üretme aracının bir parçası olarak görür.

Emperyalist inanç sistemine göre, insan toplumları bir köle tabakası olup kendilerinden, sömürünün kazancını ve sürekliliğini garanti eden üretme aletleri elde edilir. İnsan toplumları, sömürünün plânı gereğince -sömürgeciliğin çıkarları için- çeşitli ürünleri elde etmekle görevlidirler.

Emperyalizm, Arap milletini parçalamak, saldırgan bir devlet kurmak ve binlerce yıl toprağı üzerinde yaşayıp yer tutmuş olan iki milyon halkı ürkütmek gayesiyle iki milyon siyonisti Filistine getirdi.

Sömürü, Afrika halklarına yaptığı gibi; zorbalık, ve gerillacılık metotlarına hizmetçi elde etmek ve millet içindeki direnişleri öldürmek için halklarla milletlerin istikametini değiştirir. Arap milliyetinin direnişlerinden biri olan Arap dilini de yok etmeye çalışmış, ve Asya'daki Arap ülkeleriyle Afrika'daki Arap ülkelerini birbirinden Siyonizm engelini araya sokmakla da Arap birliğini parçalamaya çalışmıştır.

Sömürü, varlığını kuvvetlendirerek tesbit etmek için konulmasını zorunlu kıldığı siyasî ve sosyal fasılalar ve sunî sınırlar neticesinde Arap vatanında birbirine karşı ekonomik yapılar oluşturmuştur.

Milliyet ilkesinde temel bir dayanak ta şudur: milletin siyasî birlik ve bağımsızlık hakkı vardır. İnsanlık ailesi dahilinde bütün milletler birbirine eşittir. Milletlerin kendi gidiş tarzlarını kararlaştırmaları ve başkalarının; müdahale, hegemonya ve emir vermesi olmaksızın medenî insanlar topluluğunda yer almaları doğal haklarıdır.

Sömürü, kara tarihi boyunca bütün bu (temel) dayanaklara düşman olmuştur. Sömürgeciler, hâkimiyetleri altında bulunan milletlerde, sömürü ve yamaklarını mahvetmek için tarih

çemberinin hükmüyle patlamaya doğru giden millî şuuru kendinde biriktirmiş olan devrimci özgür güçlerinin amaçlarım anlamış ve ona karşı adımlarını da bilinçli bir şekilde atmaya başlamıştır.

Emperyalizm, demokratik sosyalizmin Asya ve Afrika'daki oynamış olduğu rolün ne olduğunu bilmektedir.

Bu rol iki kıta evlâdlarının mücadele sorumluluğunu, sömürü mezalimini omuzlarının üzerinden atıncaya kadar taşımaktadır. Bu şekille ve bu yolla, kapitalist emperyalizmin direği ve esası olan sömürü yıkılmış olacak, insanlığa karşı girişilen zulmün tohumlarını sökmek için demokratik soysalizmin zaferi gerçekleşecektir. Böylece hayat; içinde ne efendi ne de efendileştirilmiş; ne sömürücü ne de sömürülenlerin bulunmadığı kapsamlı bir ulusal yardım-laşmanın gölgesi altında normal seyrine devam edecektir. Bu millet; Hak'kın, iyiliğin ve adaletin idare ettiği bir devlet toplumu olacaktır.

Yeni sömürgeciliğin felsefesi

Yeni sömürgecilik şekil bakımından, insanlığın kendisinden acılar çektiği ve muzdarip olduğu ve halkların kendisine karşı çarpıştığı eski sömürgecilikten bir kaç şekilde ayrılır. Şu halde yeni sömürü kolonicilik ve emperyalizmden başka bir şeydir.

Bu sömürü gerçeğini anlamamız için, sömürgecilik ilkeleri ışığında bu yeni tür sömürünün özünü irdelememiz gerekir. Ayrıca, sömürgeci devletlerin ekonomik olarak gelişmelerini ve yine bunun yanında sömürgelerde ki siyasî ve fikrî gelişmeleri incelememiz gerekir.

Yeni sömürü, emperyalist devletlerle bu devletlerin tahakkümü altında bulunan devletlerin arasında sadece ilişkilerin değiştirilmesi demek değildir. Bu, çözülmesi güç olan bir kör düğüm olup, bilfiil işgal veya askeri baskı metotlarını

kullanmadan sürdürülen bir sömürü değildir. Her ne kadar tahakküm ve zulmün en çirkin şekilleriyle renklen-mişse bile yine de emperyalizm sömürü türlerinden bu türü, her tarafta özellikle Güney Amerika ülkelerinde denenmiştir.

Emperyalizm; aç bırakma zulmünü işlemek, kendi hesabına uşaklar satın almak, sınıf ve partiler yaratmakla da tanınmıştır.

Yeni sömürgecilik ekonomik ilişkilerde gelişmiş olup; bağımsız devletleri ve ekonomik bakımdan bağımsızlaşma yolunda yürüyen devletleri tehdid etmekte ve sosyalizme doğru hareket etmeye başlamış ülkelerin boyun eğeceği sömürü çeşitlerinden biri olarak küçük ülkelere elini uzatmaktadır.

Yeni sömürü gerçeğinde, sömürgeci devletler dahili bakımdan gelişmiş, bu devletlerin iktisadî gelişmeleri zirveye ulaşmış, sanayi tekniğinde en üstün dereceye kavuşmuş ve bu devletlerde yaşam seviyesi yükselmiştir. Artık kesinlikle denizleri aşarak başka yerlere göçüp sömürge elde etmek istemektedirler. Bu istek, sömürgeci devletler de ekonomik buhranlara sebeb olmuştur.

Diğer taraftan özgürlük istemlerinin ve sömürüyü tasfiye etme meyillerinin yayıldığını ve hürriyete kavuştuğu andan itibaren, kendi milli servetlerine sahib olmaya ve emperyal kapitalizmi tasfiye etmeye çalışan bağımsız devletlerin meydana çıktığını görmekteyiz.

Bütün bu gelişmeler, sömürgecilik ilişkilerinin bir düzene sokulmasına sebep oldu. Neticede de bizzat sömürgecilik usüllerinin düzeltilmesini ve bilfiil siyasî veya askerî baskı yöntemlerinin arka plana gizlenmesini ve perdelenmesini zorunlu kılmıştır.

İşgal kuvvetlerinin gizlenmesi gerektiği emperyalizm kısmında da anlaşılmıştı. O emperyalizm ki, iktisadî iradesini

sınıf, siyasî partiler ve himayesi altında yaşayan devlet organı ile yerine getirttirir.

Yeni gelişmeler, sömürgeciliğin bilfiil görünür bir şekilde ekonomik varlığının gizlenmesini zorunlu kılmıştır.

Buna karşılık emperyalizm, yabancı sermayenin tahakkümünü sürdürmektedir. Sömürgelerin ekonomisi, göze görünür bir şekilde sadece, üretme ve ticaret sahasında mahsur kalmıştır. Bu görünen varlığın yeni sömürücülük gerçeğin de gizlendiğini görmekteyiz. Bu gizlenmeyi veya maskelenmeyi, ya millî sermayenin işletilmesini iyi karşılamakla veya millîleştirme yapmakla başarılabilir.

Bu durum bazan yurt kalkınması şeklinde görülebilir ki aslında da böyledir. Ama sömürü bundan sonra hemen; bağımsızlık yüzyılının ortamıyla uyuşacak olan sömürgecilik şekillerinden birine girer. Kılık değiştirir.

Örneğin; Gana'da kakao hasatı, ve sevkiyatına İngiliz şirketlerinin, kakao fiyatını düşürmesi dolayısıyla yapmış olduğu baskı, dünya çikolata şirketlerinin anlaşmasına uymamaktadır. Çünkü bu anlaşmalar, kakao sevkıyatını üzerine alan İngiliz kapitalizmi ile çatışmaktadır.

Kakao şirketlerini millileştirince, Gana kakao ürününe sahib olabilmiş, Kakao piyasası ise düşmüştür. Doğal olarak fiyatlardaki düşüş gana ekonomisini olumsuz bir şekilde etkilemiştir.

Gana bir sömürgeydi. Sömürgeci devlet ise sömürge dahilindeki iktisadî sorumluluğu yüklenir ve iktisadî durumun kendi yararına uygun olmakta devam etmesini muhafaza etmeye çalışır. Sömürgeci devletler, bağımsızlığını elde ettikten sonra Gana'yı yıkmaya çalışmakta ve Gana ekonomisinin kendisine dayandığı yegâne ürün olan kakao piyasasını düşürmekle de onu zarara uğratmaya çalışmaktadırlar.

Bu yeni yönelim kesinlikle belirtmektedir ki yeni şekliyle sömürü, gelişmekte olan ülkelerle savaşmakta ve bu ükelerde ki gelişme programlarının gerçekleşmemesine çalışmaktadır.

Bu da gelişmekte olan ülkelerde ki başta gelen ürünlerin fiyatını dünya piyasasında düşürmekle yapılmaktadır. Bunuda, küçük ülkeler, sömürgecilerin sanayi mamulleri için birer açık pazar ve sadece ham madde üreten kaynaklar olsun diye yapmaktadırlar.

Bu durum, emperyalizm aşamasında tamamlanan ve yankıları hâlâ iki gerçekte göze çarpan ekonomik yapının şekli değişmesinin sonucudur. Bu iki gerçek şunlardır:

1 — Büyük devletlerin servet kaynaklarını stok etmesi. Bununla da emperyalizmin girişmiş olduğu çirkin sömürü ve yağma asırlarındaki bilimsel gelişmeleri ve kapitalizmi kasdediyorum. Neticede bu sömürgeci devletler üçüncü dünya devletleri için (Amerika ve Rusya'ya bağlı olmayan devletler) gericilik ve yoksulluğu kaçınılması olanaksız bir akibet haline getirebilmişlerdir,

2 — Emperyalizm, sömürgelerde bulunan iktisadî teşekküllerin tekrar meydana getirilmesinin aleyhine çalışıp bu iktisadî, dünya kapitalizm iktisadiyatında birer, küçük birlikler şekline çevirmiş ve tek ürün elde etme siyasetiyle üretide özelleştirmeye gitmiştir. Sanayici ve sömürgeci ülkeler sömürge ülkelerin ürünlerini stok etmektedirler.

Sömürgeci devletlerin, bağımsızlığını kazanmadan önce Gana'da ki kakaodan elde ettiği gelirin % 60'a, Sudan pamuğundan elde ettiği gelirin % 54 e, Fildişi adalarından elde ettiği kahve gelirinin % 90 a, ve Zambiya bakırından elde ettiği gelirin ise % 80 e ulaştığını görmekteyiz.

Sömürücü emperyalizm ve kapitalizmin gölgesindeki iktisadî plân sömürgelerin aleyhine ve ilerlemelerine manî

olacak bir şekilde düzenlenmiştir. Böyle yapılarak sömürge ülkeler sadece ham madde kaynakları şekline dönmüştür. Bundan dolayı da Afrika ürünlerinin yüzde doksanı sanayileştirilememiştir.

Sonraları emperyalizmde devletleri tümüyle servet kaynaklarından tecrîd -ancak emperyalistin ekonomisini doğrudan ilgilendiren ürünler dışında- edecek derecede bir özelleştirme kurumu yayılmıştır. Emperyalist, dünya borsasının bir kararda durmaması dolayısıyla ekonomisi ile ilgili devletler emperyalist devletlerin bu iktisadî zulmüne karşı direnmektedirler.

Emperyalizm sömügelerin ekonomik olarak gelişmesine hoş gözle bakmaz. Buna karşılık, sömürge devletler emperyalist devletlerin bu iktisadî zulmüne karşı koymaya çalışmaktadırlar.

Üretici ülkeler; sömürgeci ülkelerin kendilerinin ürünlerini satın almamalarını baskı ve zorbalık olarak kabul etmektedirler. Bu dünya borsasma yapılan bir baskı ve piyasaya da tahakkümdür. Yeni sömürgeciliğin üzerinde durduğu sömürme felsefesi işte budur.

Emperyalizm tahakküm ederek servetleri kuruttu. Sömürgelerin bilimsel olarak ve sanayi bakımından gelişmelerini engelledi. Dünya servetlerini muhkem pençesinde tutup, üçüncü dünya devletlerinin gelişmesini durdurdu. Bundan dolayı da dünya borsalarını ontrolü altına almayı başardı. İleri ülkelerin üretmiş olduğu sanayi ürünleriyle geri kalmış ülkelerdeki yegâne ürün olan ham maddeler arasındaki mübadele denklemini belirlemek yoluyla da dünya |bosalarında ön plâna geçti.

Bu emperyalist hegemonyanın bir neticesi olarakta sömürgeci zengin ve ileri ülkelerle sömürge ve yoksul ülkeler arasındaki gericilik çukuru daha da derinleşmiştir.

Her teknolojik üstünlük arttıkça dünya borsasına yapılan tahakküm de artar. Dünya borsasına yapılan bu tahakküm vasıtasıyla sanayi mamulleriyle ham maddeler arasında istikrarsız ve zalimce yapılan değişime ilişkin denklem dolayısıyle geri kalmış ülkelerin ekonomisine de tahakküm ve baskı artar.

Yeni sömürgeciliğin felsefesi, gericilik ve ilericilik arasında duran bu açıldığı sömürme üzerinde kurulmuştur. Bu yeni sömürgecilik emperyalist sömürgeciliğin üst aşamasını temsil etmekte olup emperyalizmin kendisi için hazırlamış olduğu şeyle yaşamaktadır.

Dünyada otuz sanayileşmiş devletin çizmiş olduğu korkunç bir şekil ortaya çıkmıştır. Dünya gelirinin % 89 unu, çelik sanayiinin % 32 sini, demir sanayiinin % 88 ini, üretici güçlerin % 75 ini, altın stoklarının % 84 ünü ve bilim insanlarının ve araştırmacıların % 93 ünü elinde bulundur-maktadır.

Bu çirkin şema dünya milletlerinin % 19 unun dünya gelirlerinin % 67 sini elde ettiğini, buna karşılık dünya milletlerinin % 65 inin dünya gelirlerinin % 16 dan fazlasını elde edemediğini göstermektedir. Birinci kısımda (% 19 a dahil olanlar) yer alan ülkelerin kişi başına düşen yıllık geliri 1200 dolar olduğu halde ikinci kısım (% 65 bölümü) da bulunanlann fert başına yıllık gelir 65 doları aşmamaktadır.[9]

Afrika'nın güney kısmını dahil etmezsek, diğer bütün Afrika devletlerinde yıllık sanayi ürünü yaklaşık olarak üç

[9] Kaddafinin açıkladığı bu verilerin 1970 yılı verileri olduğunu unutmamak gerekir. Ancak durum şimdi de çok farklı değildir. Hatta daha kötüdür.

buçuk milyar dolar değerindedir. Bu kıymet sadece İsveç'te ki sanayi ürünlerinin değerinden daha az sayılmaktadır.

Gelişmiş ve geri kalmış ülkeler arasındaki açıklık, elektron ve atom çağı denilen bu çağın ikinci yarısına girmekte olan ileri ülkelerdeki muazzam üretme güçlerine bakılacak olursa, gittikçe genişlemektedir. Bundan dolayı da geri kalmış ülkelerin sıfırın altından başlatmış olduğu yarış yeterli ve adil bir şekilde görünmemektedir.

Dış ülkelerle yardımlaşma ve gelişme konseyinin raporu şöyle demektedir: Sanayileşmiş ülkeler yılda % 3, gelişmiş ülkelerde yılda yaklaşık olarak % 5 oranında üretim artışı sağlarlarsa, yeni gelişmekte olan ülkelerin sanayileşmiş ülkeler seviyesine ulaşabilmeleri için ikiyüz yıla ihtiyaçları vardır.

Böylesine büyük olan bu açık, sanayileşmiş ülkelerin, gelişmekte olan ülkelerdeki gelişme programlarına karşı savaşmalarının sonucudur. Birleşmiş Milletler raporu; 1969 yılında gelişmekte olan ülkelerin gelişme hızının % 5 ten % 4,6 ya düştüğünü buna karşılık aynı sürede, sanayileşmiş devletlerde ki toplam üretimin yüzde otuz oranında arttığını ve 1965 ten beri kişi başına gelirin % 25 oranında yükseldiğini bildirmektedir.

Sanayileşmiş devletlerin altın stoklarına yaklaşık olarak 30 milyon dolar ilave edildiğinde, az gelişmiş ülkelerin altın stokları, 150 milyon dolar kadar düşer.

Son on yıl içinde gelişmekte olan ülkelerde kişi başına üretim % 12. ile % 22 arasında gidip gelmekte olduğu halde aynı zaman zarfında sanayileşmiş ülkelerde kişi başına üretim % 65 e yükselmiştir.

Ekonomideki bu büyük farklılığın radikal ölçüde gerçek bir değiştirme meydana getirilmesi için Afrika ekonomisinin

sadece tarımsal üretimi geliştirmemesi gerekir. Önümüzdeki beş yıl içerisinde sanayi üretimini % 25 oranında arttırmalıdır.

Yeni gelişmekte olan ülkeler, sanayi yönden geri kalmış olmaları nedeniyle dışarıya bilim insanı ve uzman kadrolar gönderememektedir. Bundan dolayı da, teknolojiyi ve endüstri mallarını satın almak, memleketinde çalıştırdığı uzmanların ücretlerini ve borçlarının faizini ödemek için tek çözüm, para karşılığında ham madde vermektir.

Emperyalist devletlerin dünya borsasına yeni bir şekilde tahakküm etmeleri dolayısıyla sanayi ürünleriyle ham maddeler arasındaki değişime ait denklemin düşmesi ve ham madde piyasasının alçalması neticesinde geri kalmış ülkelerde gelişme girişimlerinin gecikmesi kaçınılmaz bir hal almıştır.

Son on yıl zarfında dünya borsasında; gelişmekte olan ülkelerin gelişme girişimlerinin tek dayanağı olan ürünlerin fiyatları % 30 oranında düştüğü halde, sanayi ürünlerinin fiyatları % 25 oranında yükselmiştir. Yani üçüncü dünya devletleri özellikle Afrika devletleri on yıldan beri sanayi ürünlerinden % 75 kâr elde etmek için % 130 para ödemek zorunda kalmıştır.

Sanayileşmiş devletlerin kesesine girdiği ve henüz yeni gelişmekte olan ülkelerin yüklenmiş olduğu -gerek piyasa farkları ve gerekse ham maddelerle sanayi ürünlerinin ticaretindeki farklar şeklinde olsun- bu zararların toplamı son on sene zarfında 2.500 milyon doları bulmuştur. Ürün fiyatlarının düşüşü neticesinde Almanya Afrika ülkeleriyle bir sene içinde yapmış olduğu ticaretten 1.300 milyar mark kâr elde etmiştir.

Latin Amerika devletlerinde üzücü olayların hacmî artmakta, ve son beş yıl içinde gelir oranı on milyar dolar kadar alçalmaktadır. Buna karşılık aynı şüre içerisinde bu devletler

10.500 milyar dolar kadar borç taksitleri ve faizlerini ödemek zorunda kalmışlardır.

1953 Pazar fiyatlarını temel aldığımızda, Asya Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin; sanayi ürünlerinin Pazar fiyatının yükselmesi neticesinde zarara uğradığını ve ham maddeler pazarında fiyatların 43 milyar dolar kadar düştüğünü görürüz.

Birleşmiş Milletler, gelişmekte olan ülkelerin 1970 yılında üretimleriyle, gelirleri arasında 20 milyon Cüneyh kadar bir fark olduğunu söylemektedir. Hakkaniyet ölçüleriyle uyuşmayan bir mübadele sistemi servetlerini arttırmaları için sanayileşmiş devletlerin çıkarına çalışmaktadır.

Gelişmiş ülkeler dünyadaki gemicilik şirketlerinin % 90 ına sahib olması dolayısıyla nakliyat ücretleri üzerinde baskısını sürdürdüğü gibi sigorta şirketlerini de baskısı altında bulundurmaktadır.

Gelişmiş ülkeler, dünya hububatının % 60'ını üretmekte ve dünyada etin % 65'ini elde etmektedirler. Buna karşılık geri kalmış ülkeler, büyük nüfus yoğunluğuna rağmen, gıda maddelerinde büyük bir noksanlık sıkıntısıyla karşı karşıyadırlar. Bundan dolayı gelişmekte olan ülkelerin gıda maddeleri almaları neticesinde kalkınma plânlarını etkileyecek derecede üretimlerinin büyük bir kısmı tükenmektedir.

Emperyalistlerin, az gelişmişliğin kıskacındaki ülkelerin tek kurtarıcısı olmaları dolayısıyla, gelişmekte olan ülkelerdeki ağır sanayiye karşı cephe aldığını görmekteyiz. Örnek olarak, Avrupa Kalkınma Bankası yapmış olduğu yardımları aşağıdaki şekilde tevzi etmiştir:

Ulaştırma ve nakliyat için % 42 ziraat için % 24,9, sosyal hizmetler için % 30,6 ve çeşitli yardımlar için de % 2,5.

Gelişmiş ülkelerin yapmış olduğu yardımlar sadece ham maddelerin taşınması, sanayi mallarının ithali ve ödünç olarak verdikleri paraların kâr getirmesini hedef almakta ve onları gerçek hedefleri olan sanayileştirmeden uzaklaşmaktadır.

Yeni sömürgeciliğin en sıkıntı verici hallerinden biri de gelişmekte olan ülkelere beş yıl zarfında ödünç olarak verilen paralar (on beş milyar dolar kadar olan kâr ve faizi müstesna olmak üzere) 35 milyar doları bulmaktadır.

Diğer bir faciada şudur. Amerika Birleşik Devletleri 1953 yılından 1962 yılına kadar dört buçuk milyar dolar değerinde sermaye ihraç etmiş ve aynı sürede, Amerikan stokçularının Asya, Afrika ve Latin Amerika'da yapmış oldukları yatırımlar (sömürge faaliyetleriyle) vasıtasıyla Amerika'ya Ondört milyar dörtyüz milyon dolar kâr göndermişlerdir.

Gelişmekte olan ülkeler -kendileriyle zengin ülkeler arasındaki açığı kapamak için en az iki yüz yıla muhtaçtırlar- düşük seviyede olan kalkınma programlarına kuvvetlendirmek için en azından üç milyar dolar lazımdır.

Emperyalist sistemde önceleri, sömürgelerde ki yerel borsaları doyurma işlemine girişilmiş bu nedenle de sömürgelerden elde ettikleri kar oranları düşmüştü. Bundan dolayı, sömürgelerdeki ham maddeleri ve çalışan elleri sömürme amacıyla sermayeler sömürge ülkelere akın etmişti.

Bu durum, yoğun bir sermayeye ihtiyacı olan sanayi devletleri dahilinde sömürünün imkânları arttıktan sonra yeni sömürüde cari olamamıştır. Modern bilimsel araçların istihdam edilmesiyle de sanayi devletlerine işçi sevkiyatı artmıştır. Sonuş olarak, az gelişmiş ülkelerdeki ücretlerin artışı sermayeyi fazlalaşacaktır.

Yeni sömürgecilik; bilimsel ve teknolojik yönden geri kalma, ve ileri ülkelerle geri kalmış ülkeler arasında bulunan

açıklığı devam ettirmek fırsatı üzerinde durur. Bu fırsatı da önemli araştırmaları ve sanayileşme ile ilgili son derece önemli keşifleri yapmaktan alıkoymakla değerlendirmektedir. Bütün bu olanakları Batılı stokçulara verip Afrikalı veya üçüncü dünya devletlerine asla vermemektedir. Ancak dünya stokçularının hesabına uygun bir şekilde iyi mahsul üreterek kendilerine yardımda bulunanlara bu imkânları bağışlarlar.

Bangonk'ta ki devletler arası kongreye katılan devletler bilim ve teknoloji tekellerinin kırılması ve sanayi ile ilgili bilgiler için değişim serbestisinin verilmesini istemişlerdir. 1962 yılında Cenevre'de düzenlenen bilim ve teknoloji kongresinde gelişmekte olan ülkeler, geri kalmış ülkelerin bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyum sağlaması için bu ülkelerde labaratuvarlar ve aletler kurulmasını teklif etmişlerdir. Ama gelişmiş ülkelerin bilim tekelinden vaz geçmeleri kendileri için kolay bir şey değildir. Bu da 1963'te Newyork'ta bu amaçlaoluşturulan konseyin ilk toplantısında açıkça ortayaa çıkmıştır. Zira dünya tekelcilerinin bilimsel gelişmeleri tekellerinde tutması, doğru değildir. Ancak geri kalmış ülkelerde siyasî ve iktisadî bağımsızlık için bilimsel ve teknolojik gelişme elzemdir.

Geri kalmış ülkelerin ham maddelerini yağma ederek büyük kazanımlar elde eden kapitalizm, çalışan işçileri de istismar etmekten geri durmaz. Geri kalmış ülkeler, dışta çalışmak için aldatıcı anlaşmalar teknik kadrolarından yoksun bırakılmıştır. Afrika'nın batısındaki cumhuriyetlerde yetişen öğrencilerin % 90'ı öğrenimlerinin bitiminden sonra İngiltere ve Fransa'ya gidip araştırma yapmaktadırlar. Üniversite ve Enstitülerinin çokluğuna rağmen Amerika 25.000 yabancı doktor çalıştırmaktadır.

Son on yıllarda Arap vatanında sadece bir devlet: Birleşik Arap Cumhuriyeti, Batıya göç etmeleri dolayısıyla ancak sayısı 1500'ü geçmeyen doktor, mühendis, eczacı, kimyager, ve hesap uzmanına sahiptir.

Yeni sömürü bununla da yetinmez. Sanayileşme planlarına karşı direnmek amacıyla geri kalmış ülkelerde fikri tahribat yapmak için hile yapar; kural ve uşaklarını kullanır. Bunu yaparken de ekonomiye baskı yapmaya baş vurur. Gıda maddeleri ve ilâç gibi tüketim mallarını çoğaltarak (bunlara karşı para ödeyemediği için de) ekonomisinin esası olan bir gelir kaynağını tüketmek için iktisadını tahakküm altına alır.

İşte emperyalizm bunları yapar; böylece gelişmekte olan devletleri, gelirlerinin bir kısmından mahrum etmek için zorlamakta, bu ülkeler için düzenlediği anlaşmalar, veya yönelttiği saldırmalar ve huzur kaçırtıcı hareketler yoluyla bağımsızlığını koruyabilmesi için de bu ülkeleri askeri anlaşmalar yapmaya zorlamaktadır. Bu işleri yürütürken de özgürlük hareketlerinin karşısında stratejik bölgelere yerleştirmiş olduğu uşaklarını kullanır.

İsrail, bu emperyalist baskıyı imdada çağıran bir örnektir. Bu baskı, düşmanlıkları için bir dayanak olup Arap vatanında ki gelişme ve modernleşmeye engel teşkil edecektir. Çünkü bu durum, Arap milletinin, emperyalist güçlerin emriyle hareket eden Siyonizm düşmanlığına karşı koymak için gelirlerinin büyük bir kısmım ayırmalarını zorlamaktadır.

Emperyalist hiç bir şeyden çekinmez. İlerleyişi engellemek onun sanatıdır. Sanatın şerlerinden sakınmamızı istediği halde sadece ülkesinin bu şerlere ait olmasını istemektedir. Nitekim sömürünün bilginleri de, gelişmekte olan ülkelerin sanayileşmesinin siyasî istekler türünden olup sosyal ihtiyaçlara istinad etmediğini kesinlikle söylemektedirler.

Emperyalizm bununla yetinmez. Aynca geri kalmış ülkelerin servetlerini dağıtıp heba etme ve bu ülkelerin gelişmelerini engelleme rolünü oynayan gerici hükümetleri de korumasına alır. Siyasetine hizmet edecek olan fikir ve ilkeleri ortaya atıp istikrarsızlık ve ümitsizlik ruhunu toplumda yayar ve milletlerin direnme kuvvetlerini dağıtır. Öyleki vatanına ve vatanının değerlerine inanmayan bir nesil meydana çıkar. Bu nesil, kendine olan güveni kaybedip, beyaz ırktan bir adama tabi olup ona ve onun kendilerine sunmuş olduğu bozgunculuğa iman eder.

Yeni sömürü şimdi de kanunlaşmış olan bazı ilişkilerin gölgesinde sömürgeciliğe girişmekte ve geri kalmışlıkla ilerleme arasındaki mesafeyi sömürmektedir. Geri kalmış devletlerin servetleri kendiliğinden emperyalistin hazinesine girmektedir. Bu hususta tamamen özgür iradeyle yapılıyormuş gibi görünen bazı ilişkilerin gölgesinde ve dünya borsasında ki arz ve talep esası üzerinde tamamlanmaktadır.

Bu durum, bağımsız devletlerin gayretlerinin sadece vatanın bayrağını yükseltmek noktasında toplanmamasını ve bu devletlerin kendilerini iliklerine kadar sömüren yabancı sermeyeden tamamen kurtulmak yerine kendi milli sermayelerini yabancı etkilerden olabildiğince temizlemelerini zorunlu kılmaktadır. Bu gayretlerin geri kalmışlık mesafesini katetmesi icab etmektedir. Sanayide gelişmiş devletlerle bilimsel eşitlik kademesinde beraberce durmak gerekmektedir.

Gelişmekte olan devletler kalkınma plânını esas hedef almalıdırlar. Bu hedef, bağımsızlıklarını koruma yolunda onlar için yapılacak tek şeydir. Bu olay Emperyalizmin uşaklarına karşı girişmiş oldukları gerçek savaşın cevheridir.

İçinde bulındukları durum ve ellerindeki imkanlar ne olursa olsun hiçbir Arap devleti tek başına dünya emper-

yalizmine karşı çıkamaz. Önce Arap devletleri arasında bir birlik kurulmalıdır. Daha sonra ham madde pazarının düzeltilmesi ve kapitalist devletlere ihracından önce sanayi ürün haline getirilmesi, yani işlenmesi için büyük devletlere baskı yapılması amacıyla geriye kalan üçüncü dünya devletleriyle bir kitleleşmeye gidilmelidir.

Emperyalizm, gelişmekte olan ülkelere bilimsel gelişme ve sanayi ürünlerine karşılık bazı ham maddeleri satın alma yoluyla bazan ekonomik örgütlenmelere de baş vurur. Üçüncü dünya devletleri kendi aralarında yardımlaşmaktan ve sadakatli demokratik sosyalizm ruhu ile dünya piyasası sorununu göğüslemekten sömürgeci devletlerin bir silah gibi kullandığı stoklaşmayı ortadan kaldıracak yöntemleri uygulamaktan aciz midirler? Emperyal devletler bu stok silâhını, ekonomi binasını yıkmaya çalıştıkları devletlere karşı kullanırlar.

Biz, üçüncü dünya devletlerinin, ekonomik bir güç oluşturabilmelerinin bir sonucu olarak sömürüyü tasfiye etmekte önemli bir rol üstlenebileceklerine ve sömürüye teşebbüs eden büyük devletler dahilinde olsa bile sömürüyü yok edeceklerine kesinlikle inanmaktayız.

ÜÇÜNCÜ DÜNYA TEORİSİ[10]

Bismillahirrahmanirrahim. Libya Arap Cumhuriyeti adına, başkentinde yapılmakla L.A.C.[11] nin iftihar ettiği kongremize hog geldiniz... Bu kongre Libya Arab Cumhuriyetinin, hürriyet kalelerinden bir kale olduğunu doğrular mahiyettedir... Dünyanın bütün bölgelerinden gelen özgür insanlar burada karşılaşıyorlar... Kongrenin burada Trablus'ta yapılması, bu yörenin ve bu milletin, insanlığın büyük ve gerçek hususiyetini, hakiki mahiyetini, çeşitli teoriler etrafını sarmadan önceki yalın halini gerçek durumunu koruduğunu göstermektedir... Bu millet ırk ve renk arasında ayrım yapmaz.

"Birbirinizle tanışasınız diye, sizi millet ve kabilelere ayırdık Allah katında en iyiniz takvası en ziyade olamnızdır." (Kur'ân, Hucûrat; 13)

Bugün L.A.C. dünyanın bir çok yerinden gelen, inançları, dinleri, cinsleri ve dilleri değişik olan heyetleri bağrına basmaktadır. Onlara kucak açmakta ve kendilerinin Libya'da bulunmasıyle iftihar etmektedir.

Çünkü biz insanlar arasında ırk, cins, renk ve lisan farkı gözetmemekteyiz... Bu yolu izlememizin sebebi Allah'ın kitabında zikr olunan ve bu kongrenin'de anlayışı olan: "Birbirinizle tanışmanız için sizi, millet ve kabilelere ayırdık. Allah katında en iyiniz takvası en ziyade olamnızdır". (Hucûrat: 13) sözüdür.

---

[10] LİBYA DEVRİM KONSEYİ Meclis Başkanı Albay Muammer Kaddafi'nin 14 Mayıs 1973 tarihîne tesadüf eden Rumi Takvimle 11 Rabiul-Ahır 1393 Pazartesi günü saat 12'de Arap memleketleri ve Avrupa gençliği siyasî hareketleriyle İlgili kongrede yaptığı konuşma.

[11] Libya Arab Cumhuriyeti.

Biz siyah, beyaz ve sarı ırklar arasında ayrım yapmayız. Ve yine aynı şekilde, biz Hıristiyanlığı, Yahudiliği, veya yahut ta herhangi bir dini benimseyenleri ayırmayız. Yine biz doğudan, batıdan, kuzeyden veya güneyden çeşitli ırklara mensup olanlar arasında da fark gözetmeyiz. İnsanlara birbirleriyle anlaşdıklan muhtelif lisanlarla da değer vermeyiz. Şuna yakinen inanırız ki; bütün insanlar Adem'den. Adem ise topraktandır. Önemli olan Allah'tan korkmak sakınmak, salih amel işlemek, insana düşeni ve, hayırlı işler yapmak, hakikati gerçeği bilmeğe, bulmağa çalışmak, doğru yolda istikâmet üzere yürümek, lütûfta bulunmak, Allah için canı feda etmeğe hazır olmak, ve Allah yolunda hayır uğruna tasarruf etmektir. İşte, insanı diğer yaradılanlardan ayıran özellikler... Onu ne mal, ne dünya, ne kendisine verilen izafî değer, ne rütbe ne adet çokluğu ve ne de bedenin kuvvetli oluşu kurtarabilir.

Karşılaşmamız taklidi değildir

Sizin burada olmanızın, sizlerle verdiğimiz hak savaşında, girdiğimiz zafer yolunda, bizlere büyük ümitler kazandırıyor. L.A.C. dışarda düşmanların hazırladıkları büyük plânlar nedeniyle, bütün kuvvetiyle direnmesine rağmen, zarar görmektedir. O düşmanlar insanlık düşmanıdır, hürriyyet düşmanıdır, insanlık barışının düşmanıdırlar. Lâkin sizin burada bulunmanız, özgürllük mücadelesine hizmettir. İnsanlığın birbirleriyle tanıştırılmasının temin edilmesi münasebetiyle halkın başarı savaşlarından birini verdiğini inanıyoruz. Yine sizin burada olmanızla Allah'ın insanı yeryüzünde halife yapmasına ve bütün varlıklardan üstün kılmasına sebep olan ulvi hedeflerin değiştirilmeye çalışılması insanlık için büyük bir başarı savaşıdır.

Bu karşılaşmanın diğer birçok devlet heyetlerinin karşılaşıp ileri sürdükleri tekliflere, aldıkları kararlara önem vermden,

bir adım daha ileri atabilmek için ittifakla kabul ettikleri prensiplere uymadan ayrıldıkları gibi olmaması temennimdir

Hak yolunda tek cephe

Sizin uzak yerlerden gelip bu başkentte buluşmanız kolay bir iş değildir... Yorgunluk, uykusuzluk, memleketinizden ve evinizden uzak kalışınız size sıkıntı vermektedir. Bütün bunlara büyük bir gaye uğruna katlanıldığına inanmaktayız.

Bu karşılaşmanın neticesinde alınacak kararların uygulanmasındaa büyük bir dikkat gösterilmeli, her türlü ihmalin başarısızlıkların nedeni olabileceği unutulmamalıdır. Şu andan itibaren tek cephe olmamızı istiyorum. Bu itibarla hak yolunda, hayır uğruna, insanlığın selâmeti ve kurtuluşu için mücadele etmeli ve birlikteliğe önem vermeliyiz... Vazifemiz; insanlığın çıkarlarına hizmet etmek olmalıdır.

Uluslararası olarak düzenlenen bu toplantının en büyük rolü özgürlükleri için çırpınan halk kitlelerinin yanında durmakla ortaya çıkacaktır. Kurtuluş meselelerinde haklıların yanında olmak, herhangi bir hakka tecavüz edenlerin karşısına çıkmak ve hakkı yaymak, ilân etmek kongremizin gücü dahilindeki ilk ve önemli vazifelerindendir.

Emin olmalısınız

Tarihin kayıt ettiği bütün insanlık hareketlerine, insanlığın hak ve hürriyet uğruna verdiği mucadelenin kutsiyetinden emin olmalısınız. İnsanlık düşmanları, bir uyanma bir hareket görünce ona düşman kesilir ve saldırıya başlar, çünkü onlar milletlerin kurtuluşunu istemezler.

Bütün imkânlarım özgürlük yolıuna, hak ve kurtuluş dâvalanna amade eden, öncü insanlık hareketlerinden biri diye nitelediğimiz L.A.C. ihtilâl hareketine gelince... L.A.C. deki bu yeni tecrübede düşmanlık namına bir şeyin yapılıp yapılma-

dığını kendiniz tesbit etmelisiniz... Bu Cumhuriyette taassuba ve kine delâlet eden bir hususun bulunup bulunmadığını da tesbit etmelisiniz.

Bu cumhuriyette yapılan işlerin büyük bir gaye uğruna mı yoksa alelade mi yapıldığını da araştırmalısınız... Araştırınız... Bu Cumhuriyet kendini yükseltmekte ve karşılaştığı sorunların çözümüne yönelik çabalarında samimi midir, ciddi midir.? Araştırmalısınız. Bütün insanların dertlerine çare bulmakta samimi midir?. Yoksa düşmanlık temellerine dayanan, insanoğlunun geleceğini garantiye alan hamleleri yok etmeğe çalışan bir cumhuriyet midir?

Bu cumhuriyet sizin cumhuriyetinizdir... Burada ortaya çıkan ve gelişen, küçük veya büyük bütün olaylara vakıf olmalısınız ki meseleleri gerçek yönüyle kendi ülkenizde izah edebilesiniz.,. Önce halkımıza, sonra siyasilerinize daha sonra da hakiki görüşten (haktan) ayrılara, halkınızı sapıtan ve varmaması gereken yerlere halkı sürükleyen hükümet yetkililerine durumu açıklamalısınız.

Elbette Dinimiz olan İslam'ı yakından bilirsiniz. İslam Gericiliğin yanında olan bir din midir? Tassuba karşı değil midir? Kolaylık dini değil midir?... Milletimizi de iyi öğrenmeniz lâzımdır ki, o dağılmış bir milleti toplamak ve bütün yer yüzündeki insanî hizmetleri yapan milletler gibi topluma yardım etmek ve onu takviye etmek mi istiyor, yoksa düşmanlık üzerine kurulan bir milliyet midir?

Bunları incelemeniz ve vicdanî hüküm vermeniz gerekmektedir... Plânlarımıza vakıf olmalısınız. Bilhassa geliştirme plânlarımıza tam mutabık olmalısınız. Petrol gelirinin korunmasına ve hırsızların, sömürücülerin elinden alınıp sahibine verilmesine çalışılıyor mu?.. O gelir, insanları yok etmede, savaş âletlerinde mi kullanılıyor, yoksa bütün varlı-

ğıyla gelişme yolunda insana hizmet ve refah yolunda mı kullanılıyor? Bunu iyice ayırmalısınız; kötüye mi kullanılıyor, yoksa insanlığın düşmanı olan cehalet yoksulluk ile hastalığı yok etmek için mi kullanılıyor... Plânlama bakanlığımızdaki ihracat ithalat konularına da vakıf olmalısınız ki L.A.C. de gelişen olayları dışarıda olan olaylarla karşılaştırabilesiniz.

Karşılıklı güven

Biz bunu söylüyor ve destekliyoruz. Çünkü biz insanlar arasında karşılıklı güvenin sağlanmasım temenni ediyor kendi aramızda ve diğerleri arasında karşılıklı güveni temin etmek istiyoruz. İslâm adına ve insanlık için cahil, gerici, böbürlenen, özgürlük ihlali yapan, toprakları yağma eden ve servetleri sömüren emperyalizmin zulmüne uğrayan insanlığın hakkını koruma hususunda faideli teşebbüslerde bulunması için kendi halkımız ve diğer halklar arasına da karşılıklı güveni yerleştirmek istiyoruz.

Şayet aramızda karşılıklı güven yerleşirse, kurtuluşu hedef alan niyetlerimiz, inançlarımız ilerleyişimiz yönlerimiz ve durduğumuz toprak güçlenir. Sonunda, insanlığı, hayrı ve karşılıklı güveni temsil eden tek bir saf halini alır ve temsil ettiğimiz halka hizmet etmiş oluruz. Nihayet Avrupa ve doğu gençliğinin siyasî hareketlerini sakin kılmakta büyük rol oynayabiliriz. Bu rol diğer beldelerdeki gençliği de onlarla kendine sürükler. Sizin bu hareketiniz de insaniyete hizmet yönünden asrımız gençliğinin selâmeti için ilk adım olacaktır.

Neticede fazilet, bu hareketin kurucusu ve varlığının devamı ile başarının sağlanması için sıkıntılara katlanan müminlere olacaktır. Sizin bu fedakârlığınıza Libya ihtilâli yardım edici bir faktör olmaktadır.

Ulaşım ve ticaret denizi

Üzüntü veren bir gerçektir ki, Akdeniz çevresindeki Avrupa ve Arap memleketleri olası bir savaşın yıkıcılığını Akdeniz havzasından uzak tutmaktan acizdirler... Büyük devletlerin uçak gemileri, atom başlıklı deniz altıları, kıt'alararası füzeler ve atom bombası yığınakları, sürekli olarak, insanlığa hizmet için ulaşım ve ticaret denizi olması gereken doğu Akdeniz'de bulunmaktadır. Filolar silâhlariyle onun saflığını bulandıramaz ve yoluna değiştiremez: Lâkin o kendisini kuzeyden ve Güneyden kuşatan devletlerin mülkü değildir. Bizden kıtalar ve okyanuslarla ayrılmış büyük ve kuvvetlilerin, yani emperyalistlerin mülküdür... Bizim bu büyük kuvvetlere bu kongreden yükselen hak ve selâmet talepleriyle seslenmeye ihtiyacımız var. Seslenelim ki, buradan kendi silâhlarını, savaşçılarını geri çeksinler. Bu silah ve gemilerle yalnız kendi devletlerini savunsunlar. Bizim beldelerimizi emin ve serbest bıraksınlar... İnsanlığın da kendisini rüşde ulaştıracak hak sesini yükseltmeğe ihtiyacı var. O ses onu yeryüzünde halife tâyin eden Halikine ulaştırır.

Biz şeytanın arkasında yürümeyip Allah'a dönmeliyiz. Hayırlı, iyi işler yapmamız için Allah bizi bütün varlıklardan üstün yarattı... Halbuki şeytanın şerrî bizi yanına çağırıyor...

Atom bombaları, kıtalar arası füzeler... Zehirli ve nükleer silâhların yapılması... Halk düşmanlığı... Servet sömürücülüğü ve ihtilâlle rızk'ın kaynağını tehdit etmek... Şeytanın işinden başka birşey değildir.

İnsanlık anlayışımız

İnsanlığın hizmetine sunduğumuz "İnsanlık anlayışımız"dır. Bu anlayış, dünyada yıkıcılığını devam ettiren ırkçı kuramlar gibi değildir... İnsanlık anlayışımız bizim sınırlarımızı göstermekte, işe nereden başlayacağımızı ve nerede

sonuçlandıracağımızı göstermektedir... Şu bahsettiğimiz üç dünya teorisi insan icadı değildir.. Felsefe icadı değildir... Aksine hakikate istinad eden, gerçeğe dayanan bir kuramdır.

Hakikat ile teori arasında büyük fark vardır... Teori her an değişebilir, iptal edilebilir ve hükümden düşebilir.. Hakikate gelince; o, değişme kabul etmeyen bir gerçektir. İnsanlar hakikate farklı açılardan baktıklarından görüşler arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkar... Bu, Allah'ın yaratıştaki kanunudur... Hakikat ise tek ve ebedidir. Hiç bir zaman değişme kabul etmez.

Hakikat bir toplumun mülkü değildir. Bir ferdin de değil... Hakikat bütün toplumların ortak mülküdür... Teori ise bazan belli bir toplumun bazen de bir ferdin hizmetinde kullanılır.. Felsefe, siyasi çevrelerin yanında durur... Millet ve halkın ise sınırında yer alır, yanında değil....

Din siyasî çevre içinde kalmaz ve önünde durmaz.

Siyonizm ırkî bir felsefedir

Din toplumlar içindir... Hakikat toplumlar içindir.., Teori belli insanlara ve toplumlara hizmet eder... Felsefe belli kimselere ve toplumlara hizmet eder... Örneğin İsrail, (yahudi) toplumu ırkî felsefeye yani Siyonizm felsefesine dayanır. Yahudiler kendilerinin Allah'ın seçilmiş kulları olduklarına inanıyorlar... Bu seçkinlik onlara diğerlerinin sırtında kalmayı hak kazandırıyor ve onlar bunu uygulamaya çalışıyor. İşte ırkî olan bu siyonîzm felsefesi diğer milletlerin aleyhine yahudiliğe hizmet ediyor.

Yahudi milliyetçiliği, kendilerinin allahın sevgili milleti olduklarını ve yalnız kendi milliyetlerinin var olduğu kabul ederler... Onların milliyetçiliği böyle devam ederse, zulüm vesilesinden, düşmanlık milliyetçiliğinden ileri geçemez. Çünkü o etrafındaki milletlerin yok olmasıyle yaşamayı, bakî

kalmayı ister ve bunu sağlamaya çalışır... Din ise bunu hiç bir zaman kabul etmez. Arap milliyetçiliği de buna karşıdır, çünkü o başkalarının namına yaşayan düşmanı bir milliyetçilik değildir... Arap milliyetçiliği başkalarıyla ortak olarak yaşamak ister. Yalnız kendi varlığının sürdürülmesi gibi bir inanışa sahip değildir. Ancak diğer milliyetlere saygı, ve onlarla insanlık yoluyla Arap ve diğer milletlerin hayrını hedef alan karşılıklı yardımlaşma için kendi milletlerinin yaşamasını ve devamını lüzumlu görüyor.

Arap milliyetçiliği zulüm nedeni olamaz

Açıkça ortaya çıkmaktadır ki, Arap milliyetçiliği zulüm aracı olan bir milliyetçilik değildir... Alman Nazi milliyetçiliği, etrafındaki Avrupa milletlerinin düşmanıydı, diğer milletleri yok etmeye çalışıyordu. Bu nedenle de, var olduğu süre boyunca zulmün sebebi oldu... Neticede bütün dünyayı büyük bir felâkete ve yıkıma sürükledi... Bütün dünyanın bu musibete duçar olmasının sebebi, Orta Avrupa'dan zulüm sebebi olan bir milliyetçiliğin çıkıvermesidir.

Arap milliyetçiliğini, düşmanlarının taassubla vasıflandırmağa çalıştığı ve zulüm sebebi olduğunu söylemek istediği açıktadır. Lâkin siz Arap milliyetçiliğinin gerçek yönünü ve anlayışını enine boyuna araştırabilir ve bunun böyle olmadığından emin olabilirsiniz.

Esefle belirtelim ki batı gazeteleri ve Siyonizm'in yönettiği sömürgeci gazeteler Arap milliyetçiliğine karşı çıkıyor... İslâm'a saldırıyor. Sosyalizme saldırıyor... Ve nihayet bu hakikatlare dayanan üç dünya kuramına saldırıyor.

Üç dünya kuramı, üçüncü blok kuramı

Bu kuramda insan gerçeğine ve hayatına dayanan felsefî ve toplumsal olmak üzere iki yön görmekteyim.

Felsefi yönü

Kuramın felsefi yönü varlığın hakikatine ve seyrine aittir. Bu yönde, varlık ve tabiat felsefesi konusunda bir çok insanlar çalışmıştır. Sizin ülkeleriniz, bu sorunlarla ilgili çalışmalarla doludur. O sorunlar çözümlenemez olarak kabul edilirler... Varlığın sırrı hakkında araştırma yapan okullar, varlıkla ilgili teoriler, bu konuda çalışan talebeler. Ve modern felsefenin çözülmeyen problem diye nitelendirdiği bu bilmece (varlık) hakkında fikirlerdeki karışıklıklar, bu yönde çalışmalara rağmen problem ve bilmeceler çözülememektedir. Halbuki bizim için bu ne bir bilmece ne çözülmeyen bir problem ve ne de karışıklık doğuran bir nesnedir... Bu bizim tarafımızdan son derece açık bir konudur... Biz varlığın hakikatini biliyoruz. Ona müdrikiz... Kendisini tarif edemediğimiz, her şeyden münezzeh olan Allah'tır, Varlığı çözemiyoruz, çünki biz de varlıktan bir cüzüz... İnsan varlık denen şeyin tümünden bir cüzdür. Onun için varlığın yaratıcısını tasavvura gücü yetmez.

BİZ buna semavî kitaplar yoluyla inamyoruz. Peygamberler yoluyla Allah'ın varlığma ve onun kâinatın yaratıcısı (Halikı) olduğuna inanıyoruz.. Bu bir tahmin değildir... Değişmeyen bir hakikattir... Gökyüzü yeryüzüne çok defa ve çok kerre hitap etmiştir... En sonuncusu da, Kur'ân'da Hatemül - Enbiya (Peygamberlerin sonuncusu) olarak zikr edilen efendimiz Muhammet (S.A.V) in risaletidir... Yani ondan sonra kıyamete kadar hiç bir peygamber gelmiyecektir.

Din çözülmeyen problemleri çözmüştür

Hakikaten efendimiz Muhammed (S.A.) den sonra hiç bir peygamber çıkmadı. Her hangi bir risalet'te gönderilmedi. Çünkü semavî risaletler İslâm risaleti ile son bulmuştur... Varlığın görünen yönünün Allah'ın ayetlerinden (misallerinden) bir ayet olduğunu biliyor ve inanıyoruz... Onlar

Allah'ın varlığının birer delildirler... Bu maddenin görünen (zahiri) yönüdür. Modern bilim ona ulaşabilir ve onu çözebilir. Lâkin ötesini -metafizik âlemi- bilmeğe gücü yetmez. Bilimler, labaratuvarlar ve her ne kadar ilerlerse ilerlesin diğer bütün cihazlar tabiat ötesini açıklayamıyor ve açıklayamaz da... Bu bilgi din yolundan başka bir yol ile getirilemez. Yani dinden başka bir yolla buna ulaşılamaz... İnsan biliminin çözemediği problemleri din çözmüştür ve her zaman da çözebilir.

Bilim doğanın bizim görebilmemizi sağladığı yönlerini kullanarak bir takım olgulara açıklama getirmemizi sağlar. Bunu yaparken bir takım sorunlara çözüm bulmamızı sağlar. Ancak bazı teoriler oluştururken sonradan bu teorileri ortadan kaldıran yeni teoriler ortaya koyar. Her teori bir öncekini geçersiz kılar. Bu kesinlikle yadsınamayacak bir gerçektir. Bu, açıkça göstermektedir ki, metafizik âleme ancak din ile ulaşılabilir. Ateistler düşüncelerinde tam bir karmaşa yaşarlar. Varoluşçular[12] ve materyalistlerde aynı şekilde karmaşa içerisindedirler... Kalabalık insan toplulukları olarak, çeşitli bilimsel araştırmalar yaparak hidayete eremeyen ve kâfir olarak doğa ötesi olan metafizik âlemi görünen varlık olarak açıklamaya çalışanlar da onlardır...

Din derki; bu halde olan birçok kimseler sanki karanlıklar içindedir de din gelip onları zulümden Allahın ışığına çıkarır... Kur'ân-ı Kerim'de de dinin, insanları zulmetten çıkarıp nura gark etmesiyle ilgili mütekerriren birçok ayet-i kerime varid olmuştur... Zulmetle gecelerin karanlığı, nurla da güneşin ışığı kasd edilmemektedir. Onunla bu hayret verici karışıklık kasd edilmektir... İnsanların kendinden bir cüz sayıldığı bu varlık kasd edilmektedir... Bu varlığın sırrını çözememektedirler... Din, bütün bu varlıkların Allah'ın kudreti olduğunu söyler.

[12] Existansialist.

Buna karşılık biz ülkemizde varoluşçuların sapkın düşüncelerine ve önerilerine değer vermeyiz. Bizim dünya anlayışımızda onların bir değeri yoktur.

Kur'ân yalnızca Arab'a mahsus bir kitap değildir. O kendinden önceki bütün semavî kitapları muhtevidir... Hazret-i Muhammet efendimiz de yalnız Arapların Peygamber'! değil bütün insanlığın-peygamber'idir... "Dileyen iman etsin, dileyen kafir olsun" (Kehif Süresi: 29) "Din'de zorlama yoktur. îman ile küfür kesin olarak meydana çıkmıştır." (Bakara S. 256) Bizim bunları söylememiz bir zorunluluktur... Varlığın hareketi bizce apaçıktır... O muayyen bir vakit için hareket ettiriliyor... Ve bir kanuna bağlı olarak, tesadüfi değil...

Bu kuramın felsefi yönünü din çözmektedir. Bu sorun konusunda kendinizden emin olmanız, hakikati doğrudan idrak edebilmeniz için araştırma yapmakta serbestsiniz. Avrupa ve dünyanın diğer bölgelerinde varoluşçu düşüncenin egemen olması düşündürücüdür. Bundan dolayı üzgünüz çok üzgünüz. Çünkü varoluşçuluk varlığı konu edinir. Oysa, biz bilir ve inanırız ki bu sır ancak din yoluyle çözülebilir. Var oluşçular dinin zaten çözüm getirdiği bir konuya boş yee kafa yorarak kendilerince haklı bulabilecekleri bir çözüm bulmaya çalışıyorlar. Dini bir yana bırakıp araştırma yapanlar böyle devam ettikleri müddetçe hiç bir vakit hidayete eremez ve Hakk'ın hakikatine ulaşamazlar.

Bizim kuramımız, dinin insan hayatında çok önemli olduğuna inanır ve onunla olmasını ister. Dünyada dinsiz yaşamamızın imka ve şeriatı yoktur. Biz dinsiz bir insanın bulunabileceğine inanamayız. Çünkü din öyle bir özelliğe sahiptir ki sosyal hayat bunu icap ettirir. Bununla beraber dinsiz dünya ve dinsiz insanlıktan konu edilemeyeceğine inanırız.

Aksi halde insan topluluklarının, odundan oluşan ormandan farkı kalmaz.

Önemli olan Allah'a ibadettir

Din, insan hayatında ve istikrarında esas faktördür... Ondan bir takım sosyal yönler yansımaktadır. İşte ondan yansıyan sosyal yön üçüncü kuramımızı teşkil eder. Sonuç olarak, insanın Allah'a ibadet etmesi ve başkalarını Allah'a ibadete davet etmesinin aslî vazifelerinden olduğunu söylemek isteriz. Bununla yalnız müslüman, veya hakikî hris-tiyan ya da hakiki yahudi olman kasdedilmemektedir... Önemli olan Allah'a ibadet etmen ve ilk peygamberden son peygambere kadar hepsine iman etmendir.

Dünya üzerinde kimse kimseyi Allah'a ibadete zorlayamaz ve zorla bir dine sokamaz... Ancak, doğrulara işaret ederek ve güzel konuları örnek göstererek, insanları Allah'ın yoluna davet etmeniz sizlerin hakkı ve görevidir. "Onlara karşı en güzel olan bir mücadele ile mücadele yap", (Nahl Sûresi 125) "O vakit bakarsın ki seninle arasında bir düşmanlık bulunan yakın bir dost gibi olmuştur." (Fussilet 34).

Dinî davet, arasında düşmanlık olanlarla, samimi arkadaş gibi oturup bir takım sorunların, arada tartışılarak görüşülmesi ve çözüme ulaşılması yolunu gösterir.

Bundan sonra diğer işleri bırakınız. Onlar kendi akışlarını alır. Biz Allah'tan sözediyoruz... Dinden bahs ediyoruz. Bunun mânâsı: Biz nihayetinde bir insanız. İnsanlar arasında var olan ve ortaya çıkabilecek bir takım sorunların ve düşmanlıklarına çözüm bulmaya çalışır ve Allah'a ibadet ederiz. Sonra çekilir diğer işleri kendi seyrine bırakırız.

Üçüncü kuramın sosyal yönü

Bu kuramın sosyal yönü ilk önce insanlık tarihînin gelişim sürecine yetkin bir açıklama getirir... Tarihi kaynaklardan ve o ana kadar oluşmuş ve oluşa gelen kesinleşmiş ekonomik duruma ve diğer sorunlarla ilgili olgulardan, din ve milliyeti, tarihi gelişim süreci içerisinde açıklayan ve bu anlamda bir takım olayların sebebi olan bir kavram olarak görmekteyiz. Bu, din ve milliyetin insan hayatındaki önemine bir delildir... Bu tahlil bizi gerçekten çok önemli olan bir sonuca ulaştırıyor: İnsanlık tarihi devam ettikçe, bu sürec din ve milliyet için bir gelişim süreci olmaktan başka bir şey değildir. Çarpışma da din ve milliyet içindir. Hiç şübhesiz din ve milliyet insan hayatında esas faktörlerdir.

Din ve milliyete dönüş

İnsanlık doğru yola ulaşmak istiyorsa kendisinin bir dini ve her toplumun da birbirlerine yardımcı olan milliyeti olması gerekir. İşte burada Kur'ân hemen yetişiyor ve diyor ki: "Birbirinizle tanışasmız diye sizi milletler ve kabileler halinde yarattık" (Hucûrat 13).. Sizi ümmetler ve muhtelif milletler olarak, çarpışmanız için değil tanışmanız ve yardımlaşmanız için yarattık diyor... Aranızda en güzel olan "Allah indinde en keremliniz Allah'tan en çok korkanmızdır." Nazm-ı celiliyle belirtilmiştir. Aranızda en iyi olan; doğru yolda giden (istikamet üzere olan), başkalanyle tanışıp yardımlaşan ve hayırlı işler yapandır. Milliyeti başkalarına kötülük yapmanın bir aracı olarak kullanan ve başkalarının hakkına tecavüz edene gelince; işte o en kötünüz en aşağı olanınızdır. Ne kadar kuvvetli ve sayı bakımından çok olsa yine sizin hayırlınız olamaz... İnsanlık tarihinin devamiyeti din ve milliyet için bir akıştan (hareketten) ibarettir.. Bu, insan yaşamında asla göz ardı edemeyeceğimiz önemli bir olgudur.

Sorunlara doğru çözümler üretebilmemiz için din ve milliyet konularına doğru bakış açıları getirmemiz gerekir. Dinimize sarılıp, millî değerlerimizi yüceltmemiz gerekir. Bizden hiç birimiz din ve milliyetten sıyrılıp o iki faktörden uzak olamaz. Dinsizlere ve Allah'tan başkasına ibadet edenlere gelince, hakikatte onların da başka bir dini vardır. Onlar da başka birine ibadet etmektedirler. Örneğin Rusya'da derecelere göre bütün insanların kendilerine ait dinleri vardır... Sovyet komünist partisi merkez komitesi topluluğunun bazısı katolik bazısı muhafazakar protestan ve bazıları da ortodoksturlar. Allah'a ibadet ederler. Çeşitli mevkilerde olmalarına rağmen kendi dinlerinin kurallarına uyarlar. Ancak dinsiz devletin idaresinde olduklarından merkez komitesinde ve dışarıda bunu açıklayamıyorlar. Fakat evlerine döndüklerinde katolik ve Ortodoks oluyorlar. Siyasî işlerde bunu açıklayamazlar. Sovyetler Birliği'ndeki dinsizler ise, ne Müslüman, ne Katolik, ne Ortodoks ve ne de Protestandır. Onlar başka bir şeye ibadet ederler. Bazısı Stalin'e ibadet edip onu adeta Tanrı olarak kabul ederler. Ona ibadet eder çünkü Allah'a imam yoktur... Stalin'e tapar... Stalin'e tapanlar onu mukaddes sayarlar. Bu gibiler özellikle Gürcistan Cumhuriyeti'nde çoktur... Orada bundan başka Lenine ibadet edenler de var. Bu ibadetler şüphesiz inanç boşluğunu doldurmak kabilinden olan ibadetlerdir... Hiç şüphesiz insanın Allah'a ibadet etmeğe ihtiyacı vardır. Çünkü Allah'ın nurunu bilmiyorlar. Rusya'da veya her hangi bir yerde Allah'a inanmıyan sapıkların ibadete ihtiyaçları olduğundan Allah'a ibadet yerine Lenin'e ibadet ediyorlar ona tapıyorlar... Onun cesedi mumyalanmıştır... Bugün bu mumya, ekonomik konulara birer yetkin çözüm bulmak için değil, işçi haklarını korumak için değil, kendisine tapınılsın diye oradadır.

Nebi Muhammed (S.A.S) den önce Arap yarımadasında putlara, Lât ve Uzza'ya tapıyorlar. Kendilerine tapınılan yüzlerce isimleri tespit edilmiş putlar vardı. Yine orada hurmadan, çamurdan ve taştan, Allah'la bağını koparmış sapkınlar için yüzlerce putlar vardı. Bu, insanın muhakkak bir dine sahip olması ve birine ibadet etmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bunu intaç etmektedir. Dinlerin en efdali, herşeyi yaradan ve yaradılmamış olan Allah'ü Teâlâ'-nın dinidir. Hanif ve vahdet dinidir. Bütün insanlan tek Allah'a ibadete yönelten dindir. Sen eğer Allah'a ibadet etmez isen büyük hataya uğrayıp mumyalanmış bir kişiye ve hurmadan yapılmış puta taparsın... Makinaya taparsın... İşte bu insanoğlunun içine düştüğü gaflet halidir.

Şu anda yeryüzünde makinalara ve paraya tapan materyalistler var. Mumyalara, putlara herhangi bir toprak parçasına ve hattâ ineğe bile tapanlar var... Hindistan aç olduğu halde ineğe tapıyor. Açlığın baş gösterdiği yerde caddeler ineklerle dolu olduğu halde insanları açlıktan Ölüyor. Bu hale, milleti açlıktan ölüpte inekleri ibadet için terk olunup yenilmeyen şehrin durumuna ağlamak gerekir. Halbuki inek etinin yenilmesi sütünün içilmesi için nimet olarak yara-dılmıştır... Bu ülkelerin kendilerini Allah'a yöneltecek kimselere ihtiyacı vardır. O hind açlarına Allah'a ibadetten istifade edip ineğin ibadeti yerine yenildiğim öğretecek kişilere ihtiyaç var... Bu sorun, mutlak surette çözüme kavuşturulması gereken sosyal bir sorundur... Hindistan toplulukları çok fakirdir. Çünkü inek yenmek için yaradılmasına rağmen tapınılmaktadır.

İnsan hayatı için din esastır

Açıklık getirmeye çalıştığımız bu konular, insanın Allah'a ibadet etmediğinde ve Allah'tan başkasına taptığında doğal olarak karşılaşacağı ve muzdarip olacağı konulardır. Allaha

inanmayan sapkınların durumuna açıklık getirmektedir. Bu hallerde bu çeşit belâlar kendisine isabet eder. Biz dinden bahs ettiğimizde diğer dinlere düşmanca cephe almayı kasd etmiyoruz. Dini konularda muhafazakâr bir tutum içerisinde olduğumuzu da söylemek istemiyoruz... Biz dini, insan yaşamının temeli olarak görüyor ve nerede olursa olsun dindar olmasını arzu ediyoruz. İnsanlara yalnız camiî yoluyla Allah'a, ibadete çağırmıyoruz... Fakat biz cami yoluyla Allah'a ibadet ediyoruz. Lâkin her insanın hangi mekânda olursa olsun, hangi yolla Allah'ı müşahede ediyorsa etsin, Allah'a ibadet etmesi gayesidir.

Burada çözümlenmesi gereken bir sorun ortaya çıkmaktadır: Bu konularda maalesef ateistlerle dinsizlerle anlaşamıyoruz. Burada da başka bir sosyal yönü ele alıyoruz. O da ahlâk sisteminin kaynağındaki sorunlara doğru bir çözüm sunabilmek için dine dayanan üçünü kuramımız da ahlâkın gerekli oluşudur. Ateist insana nasıl güvenilebilir?. Onun sözlerini yerine getirmesini sağlayacak olay nedir? Onu doğru konuşturacak âmil nedir? Onu aramızdaki anlaşmayı devam ettirmeğe sevk edecek sebep nedir? Onu hayra sevk edecek âmil nedir? Dini olmayanın iyi ahlâkı da yoktur. Ateistlerde iyi ahlâkı gerekli kılan tek bir olay vardır, o da toplumun koyduğu kurallar bütünüdür... Toplumdan korktukları için iyi ahlâklı görünüyorlar.. Sonra hayırlı işler yapıyoruz derler... Toplum onu bazan aldatabilir. Toplumdan ayrılmış bir insan istediğini yapabilir. İnsanın toplumdan uzak olması da mümkündür. O zaman insan iyi ahlâktan sıyrılıp yaşamına kötülüğü sokar. Aklına kötülük hakim olur... İnsan iyi işleri yalnızca kanun korkusuyla yapıyorsa, kanunlara karşı hile yapması ve ondan ayrılması mümkündür. Böyle olursa sonunda ahlâk kurallarını gözetmeden iyi ahlâkdan uzaklaşır ve kötü huyları takınır. Böyle olunca ona hiç bir zaman güvènilmez.

Allahtan korkusu

Yapacakları kötülüğün cezasını görmekten korktukları için iyi işler yapmaya çalışan ateistle gelince ki bu komünistlerde söz konusudur... Göreceğimiz cezadan korktuğumuz için ahlâk takınıyor ve iyi işler yapıyoruz derler. Bu, devamlı olamayacak bir durumdur. Bazan misliyle karşılık görmeden de bir iş yapmak mümkün olabilir. Bu şu demektir; sen misliyle ceza görmekten korktuğun için asla iyi ahlâklı olamazsın. Bu durum; siyasî olaylarda, eknomik durumlarda, siyasî ve askerî ittifaklarda, devletlerarası ilişkilerde, Birleşmiş Milletlerde ve karşılıklı anlaşmalarda karşımıza ciddi bir sorun olarak çıkar ve büyük zorluklar doğurur.

Biz birçok insanlarla ittifak eder karşılıklı anlaşmalar imzalarız. Bu bizim için dinî bir ahddır. Dinimiz bize derki: "Verdiği sözden dönen sorumludur.", (İsra: 34) Buna karşılık biz kıyamet gününde sorguya çekiliriz. Ahdi bozarsak, bunun cezasını görmekten korkarız. Bu hesabın mutlaka sorgusu vardır. Buna inanırız... Bu nedenle, Allah korkusuyla sözümüzü mutlaka yerine getiriyoruz. Ateistlerin böyle bir inancı olmadığından, sözlerini yerine getireceklerine olan inancımız tam değildir. Çünkü O Allah'tan korkmuyor ve vadini ifa etmediğinde Allah tarafından cezalandırılacağına inanmıyor... Bir çok dinsiz devletlerle ittifak etmişizdir ki onlar caymışlar, ittifakı bozmuşlar, biz ise ahdimize her zaman uymuşusdur. Örneğin; komünist bir devletle kendisine petrol satmak ve buna karşılık onun (10.000) ev yapması üzerine anlaştık. Bu esas üzere hesaplaştık. Kendisine petrol verdik. Onbin binalık plânları hazırlanmış arsaları da bıraktık. Bu devlet iyi ahlâkı gerektiren âmillerden yoksul olarak senenin sonuna geldi ve ittifaktan vazgeçti. Sebep olarak ta devletler

arası ilişkilerin güçleştiğini bizimle ilgili anlaşmaların yerine getirilmesinin güç olacağım ileri sürdü.

Buna karşılık dinden, ahlâkın elzem oluşundan dine olan ihtiyacımızdan ve siyasî, iktisadî hayattaki devletlerarası ilişkiyi kuvvetlendirip bize faydalı olan zorunlu ihtiyaçları kolaylaştıran üçüncü kuramdan söz etmek ve onlara sarılmak yararsız olamaz. Dini olanlar, dindarlıklarından dolayı vaadlerini yerine getirirler. Dinsizlerin vadlerinde durmalarını ve bâzan da iyi iş yapmalarını gerektiren başka bir faktör vardır. O da geçicidir. Biz Müslümanlar yalnız başımıza tek odada olsak dahi hayırlı işler yaparız. Çünkü bizde Allah korkusu vardır. Müslüman bilirki; Allah vardır ve onunla beraberdir. "Eğer sen Onu görmüyorsan O seni görür." (Hadis) Buna karşılık devamlı Allah'tan korkuyor bizi yaptığımız amellerden dolayı sigaya çekeceğini biliyor ve kapalı odada da olsak devamlı iyi işler yapıyoruz... İman etmeyenler tek başına kapalı bir odada kaldıklarında nasıl hareket ederler? Burada onu hayra sevk edecek faktör yoktur. Çünkü insanlar onu görmüyorlar... Kendisine kanunlar ulaşamaz orada ve hiç birşeyden korkmaz. Oysa biz müslümanlar Allah'tan korkarız. Yüreğine Allah'ı yerleştiren insanın asla hayırdan başka bir işe yönelmeyeceğine inanırız. Böyle bir insanın asla başkalarına zararı dokunamaz. Bu konuda en önemli olan şey zararın başkalarına dokunmamasıdır. Biz bir millete düşmanlık etmeye, hürriyetini elinden almaya ve onu Allah'tan başkasına ibadet ettirmeye hiç bir zaman cüret edemeyiz. Şüphesiz bu zulümdür. Allah'a şirktir. Halbuki biz Allah'a inanıyor ve ondan korkuyoruz.

Ateistlerde ise hak kuvvetlinindir. Elinde kuvveti olan diğerlerini köle yapmağa çalışır. Kendi çıkarları için başkasına zarar veremiyorsa o zaman ona düşman olup düşmanlık

yapmaya başlar... Acımasızdır. İşte bu problem bugün sömürgeciliğin problemidir... Zamanımızda büyük ve kuvvetli devletler önemsiz sebeplerden dolayı diğerlerine düşmanlık ederler. Sebep ise karşılarındakilerin zayıf, kendilerinin de kuvvetli oluşudur. Bu bütün küçük devletlere karşıdır. Biz büyük devletlerin düşmanlığından ve küçükleri yok etmelerinden korkmaktayız. Devletlerarası çözümlenmesi gereken bir problemdir bu. Devletler ahlâkı yani bugünkü dünyamızın ahlâkı kötü ahlâktır. İyi ahlâk yok olmuştur. Ahlâkın yok olması sonuçta dinin yok olması, Allah inancının yok olması demektir.

Bizim kuramımız, dini temel alır. Din ile yalnız İslâm'ı kasd etmiyoruz. Bizim dünya görüşümüze göre müslüman kendini, bütün kalbiyle Allah'a teslim edendir. Allah yolunda gidendir. Asıl yahudiler ve asıl hıristiyanlar hakiki Tevrat ve İncil'e dönenler ve inananlardır. Ne yazık ki gerçek Tevrat tahrife uğradı, onu kendi elleriyle değiştirdiler... İncili de tahrif edip değiştirdiler ve bugünkü İncil sıradan bir papazın yazdığı kitaptan başka bir şey değildir... Kur'ân-ı Kerîm'e gelince O'nu hiç bir şey hükümsüz kılamamış, ve değiştirememiştir. O, herhangi bir insanın telifi değildir. O Allah'tan indiği gibidir.

Kur'ân eşine rastlanılmaz bir kitaptır... Diğer semavi kitaplara kıyasla çağdaş sayılır ve hepsini içerir. Biz, Kur'ân-ı, insanlığın tümü için çok önemli bir kitap olarak görüyoruz. Onu dikkatle okuyunuz. Allah'a ibadet için herhangi temiz bir yeri seçebilirsiniz. Bu hakka sahipsiniz. Allah'a istediğiniz yerden ibadet edebilirsiniz. Hıristiyan imandan önce Kur'ân-ı ve hakikî İncili -ki o bugün mevcut değildir- okursa hakikati görebilir... Yahudinin de hakikati bulabilmesi için Kur'ân-ı ve hakiki Tevrat'ı okuması gerekir.

Şunu da belirtelim ki Kur'ân yalnız bizim memleketimize aid değildir. O bütün insanlığa aittir. O, ebedi olarak yalmz Arab'ın mülkü de değildir. Sizin Avrupa, Asya, Rusya, ve Amerika'da, Kur'ân, Arab'ın kitabı, Muhammed Arab'm Peygamber'i diye okutup öğretmeniz en büyük yanlıştır... İslâm düşmanı olan kıskanç, kindar muhafazaharların, gericilerin, bazen bunu böyle yapmaya çalıştığına şahitlik ediyoruz. Bu günahtır. Hiç şübhesiz Kur'ân bütün insanlığı yönetir. O, Arab'm mülkü olmadığı gibi, Arab'ın da İslâm'ı, Kur'ân'ı ve Peygamberimiz Hz. Muhammed'i sırf kendine has kılmaya hakkı yoktur. Buna hiç bir zaman cür'et edemez...

Zamanımızda Arap olmayan birçok milletlerin müslüman oluşu efendimiz hazreti Muhammed'in bütün insanların mürşidi ve hidayet rehberi olduğuna delildir. Bu milletler, O'nun insanlığı hidayete yönelttiği şuuruna ermiştir. Yine Arap olmıyan birçok milletler Kur'ân'a iman ederler. Onlar inanmışlardır ki Kur'ân bütün insanlığa hitap diyor, bütün insanlığı huzura kavuşturup yönetiyor.

İlk ve son kuram

Çağımız insanı dine muhtaçtır. Kendisini materyalizmden kurtarıp tek olan Allah inancına ulaştıran kitaba muhtaçtır. İnsanlığı hakikate ulaştıran kurama muhtaçtır. Bundan dolayı Eylül devrimi sizlere devletlerarası üçüncü kuramı takdim ediyor. Onun takdim ettiği kuram ilk ve son kuramdır. Bu değerde başka kuram yoktur.

Çünkü din ezelden beri vardır ve sonsuza kadar baki kalacaktır. Bugün dünyada kapitalist ve komünist doktrinler yayılmıştır. Kuramımıza üçüncü kuram dememiz yanlış anlaşılmasın. Bu kuramımızın üçüncü sırada olması gerektiğinden değildir. O komünist ve kapitalist kuramdan çok önceleri var olan ve ebediyete kadar hakim olarak devam edecek olan bir

kuramdır. Üçüncü dememizin nedeni, dünyada insanlar arasında şu ana kadar var olan bu iki doktrinin karşısında, yenilmez olan bu kuramın sayı bakımından üçüncü olmasındandır. Biz hakikaten devletlerarası üçüncü kurama bağlıyız ve şimdi onu dünya kamuoyuna takdim ediyoruz. Alimlee, düşünenlere takdim ediyoruz. Bizi komünizm karanlığından ve kapitalizm kâbusundan Varşova paktı ile Atlantik paktının çarpışmasından, atom bombalarının bölgelerinden ve kıt'alar arası füzelerin tehlikesinden kurtaracak olan üçüncü kuramdan yani İslam'dan başka kurtuluş ve emniyet yolu göremiyoruz.

Bizi dinimize ulaştıracak ve dinimizle yaşatacak olan bu kuramdır. Bize iyi ahlâkı sağlayacak olan bu kuramdır. Ve bize dünyayla karşılıklı ilişkilerde güç kazandıracak olan yine bu kuramdır. Avrupa, Amerika ve Rusya'da insanları şaşkınlıklar içinde yaşamaya sevk eden varoluşçuluk ve materyalizm sapıklığından ve bu keşmekeşlikten kurtaracak olan üçüncü kuramdır. Üçüncü kuramın esaslarıdır... Bazı alimler, düşünürler, varoluşçular ve materyalist yazarlar gibi sapık felsefi görüşlere saplananlar, varlık problemini çözecek formülü yalnız bizim kuramımızda bulabilirler. Eğer kafa yordukları sorun varlığın izahıysa, bu sorunun tek açıklaması, tek çözümü İslam dinindedir. Din bunu çözmüştür. Metafizik âlemin problemlerini dinden başka hiç bir sistem halledemez, çözemez.

Bu problemler din ile çözülecektir... Bize göre zaten çözümlenmiştir. Halbuki sapkınlara göre bunlar çözülmesi gayr-ı mümkün olan düğümler gibidir. Varlık problemine çözüm getiren kuramımız, onun felsefî yönünü iyice incelemeyi size kolaylaştırıyor. Ayrıca varlık sorununun sosyal yönü de tarihi seyri içerisinde tartışılmalıdır...

Din savaşları

Sizin "Orta doğu Sorunu" diye isimlendirdiğiniz Orta doğu konusunun temeli, İsrail'in oradaki varlığıdır. Bu tarihi akışlarda meydana gelen örneklerden biridir... Aynı zamanda hem dinî, hem millî mücadeledir... Yahudi ve İsraillilerin hareketini sağlayan dini faktörler vardır. Yahudiler halk olarak tahrik edici, kışkırtıcı karaktere sahiptirler. Onlar dinî ve millî esaslardan ayrılmazlar. Onun için başka istinatgah ve hedef yoktur! Bu konunun hiçbir şekilde ekonomik bir içeriği yoktur. Hayır, hiç bir zaman da olamaz. Filistin'in petrolu mü var. Filistin ekonomik gerekçeyle niçin işgal edilsin? Burada Filistin ihtilâlini teşvik edecek iktisadî kaynaklar da yok. Gördüğünüz gibi burada dinî sebepler var. Din ve milliyeti insan hayatından uzaklaştıramayız. Yoksa hataya düşmüş oluruz.

Hint yarımadasında devletler kurulması... 1947 tarihinde Hindistan ve Pakistan'ın iki devlet olarak oluşturulması tamamen dini nedenlerdendir. Hindistan ve Pakistan'ın bağımsız devletler olarak kurulmalarının sebebi tarihi olarak tamamen dindir.

Milli mücadele olayları

Şimdi millî mücadele devri geldi. Pakistan sadece dini nedenlerle birliğini kurtaramadı. Milli sorunlar nedeniyle Bengaldeş ve Pakistan olmak üzere ayrıldı. Bengaldeşlilerin ve Pakistanlıların ayrı ayrı milliyetleri olduğu ortaya çıktı. Bu da millî olaylardan biridir... Bugün Hindistanda kendi başına millî hareketlere mevcuttur. Hindistan'da tam bağımsızlık talep eden ve Cumhuriyet kurmak isteyen bir çok eyalet vardır. Orada millî nedenlerle en az iki Cumhuriyet kurulacaktır... Ayrıca Hindistan'da çeşitli milliyetlere sahip aşiretler vardır. Bundan dolayı millî çarpışma olayları devam ediyor.

Geçen sene ve daha önceki senelerde Yugoslavya[13] da az kalsın buna mâruz kalacaktı. Burada Karadağ ve Hırvatistan'da ayrı ayrı milletler, ortaya çıkmıştı.

Cumhuriyetten oluşan Sovyetler Birliği'nde[14] er geç milli hareketler baş gösterecektir. Sovyetler Birliği'nin birbirinden bağımsız cumhuriyetlere ayrılacağı gün gelecektir. Orada bulunan her milletin bağımsızlığını kazandığı gün de gelecektir... Bunun için Sovyetler Birliği, tarihi maeryalist felsefeye sarılarak, tarihte dinin ve milliyetin olmadığını söylemeğe çalışıyor. Vatandaşlarının aklına bunu yerleştirmeğe çalışıyor. Başaramayacak. Böyle yapmasındaki amaç: her hangi bir felsefi ekole, marksizme, leninizme bağlılık ve işçi sımfına hizmet etmek değil. Sovyetler Birliği'nin bütünlüğünü korumaktır.

Rusya'da ahlâk olsa, şöyle söylerdi: Biz çeşitli milletlerden ve toplumlardan oluşan bir devletiz. Devletimizdeki milliyet akımları kışkırmamanızı rica ediyoruz. Siz kendi devletlerinizde serbestsiniz orada milletleriniz çarpışabilir. Bu şekliyle onun sözü iyi olurdu. Sovyet Cumhuriyetinin korumak için dünyada ve tarihte milliyetçiliğin inkâr edilmesi en büyük yanlışlardan biridir. Ancak böyle yapmaya da zorunludur... Eğer milliyeti itiraf etse her cumhuriyet diğerinden ayrılır ve bağımsız olur.

Kuramımızın ekonomiye bakışı

Şimdi de kısaca kuramın ekonomik anlayışına değinelim. Kuramımızın bu yönü, iktisadî sorunları çözümleyici yapısıyla sosyalizmdir. Yani toplumun çıkarlarını savunan düzendir. Sosyalizm hiç bir zaman komünizm değildir ve olamaz. Bu

[13] Günümüzde Karadağ ve Hırvatistan iki ayrı devlettir. Kaddafi'nin öngörüsünü kutlamak gerekir.
[14] Burada da Kaddaf'yi kutlamak gerekir.

konuda, sosyalizm de komünizme benzetmede devletler arası büyük anlaşmazlıklar vardır... Sosyalizm, komünizmden uzaktır. Kapitalizm de ondan uzaktır. Durum aslında böyleyken, sosyalizmle komünizm birbirine karıştırılmaktadır.

İslâm, devletleştirmenin, mülkiyeti sınırlamanın ve özel mülkiyeti serbest bırakmanın karşısında değildir. İslâm, üçüncü kuramda buna açıklama getirir. Bunu şöyle de açıklayabiliriz: İslâm adaleti tahakkuk ettirlmesidir... İnsanın doğrudan şaşarak başka insanları sömürmesine izin vermez... Mal ile isyandan diğerlerine zararı dokunanları engeller. O kapitalizmin aşırılıkları karşısında gerektiğinde mülkiyetin sınırlanmasını emreder.

Kapitalizm insan zenginliklerini aşırı kar hırsıyla talan etmeye başladığında onu sınırlamak devletin doğal hakkıdır. Bu ister mülkiyeti sınırlamakla olsun, isterse ağır vergi sistemi uygulamakla olsun ya da bu kabilden herhangi bir şeyle olsun normaldir... Duruma göre mülkiyeti sınırlamak, mülkiyetten men etmek veya serbest bırakmak devletin hakkıdır... Mülkiyetini kullanmakta zararı olmadığı açığa çıkarsa hiç dokunulmadan tamamen serbest bir şekilde mülkiyette tasarrufa devam edebilir... Zararlı olanlara da müdahale edip sınır koymak devletin hakkıdır. Yoksullar bir yanda kıvranırken, insanlar açken, bir yanda zenginin azgınlığı ve sefa sürmesi dinen doğru değldir. Hakimin zenginden aldığı vergiyle fakiri doyurması gerekir... Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurulmuştur; "Onların mallarından al." Yani zenginin malından al, fakire ver... İslâm yoksulluğun karşısındadır. Bu niteliğiyle emekçi sınıfın yanındadır. İslâm emperyalist kapitalizmin yanında olamaz, karşısındadır.

Kapitalizm başarısız bir deneyimdir

Doğu ve batıya sömürerek, bütün milletlere kuramızı aratan kapitalizm, insanlara zarar veren bir yapıdır. Kapitalizm insanlara zarar vermiştir. Bunun örneğini Amerika'da görmekteyiz... Savaş başlatan her zaman, kapitalistlerdir. Bunu silâhlarını satmak için yapıyorlar. Devletleri huzur ve güven içinde yaşayan milletlere karşı kışkırtan, düşmanlık tohumları eken aynı şekilde kapitalistlerdir... Öyleyse kapitalizm insanlık için zararlıdır.. Onlar devlete baskı kurarake yön veriyorlar. Siyaseti yönetiyor ve yoksullara zulm ediyorlar. Zengin oldukları için devletin kilit noktalarını işgal etmişler ve istedikleri gibi hükmediyorlar. O mevkilere ehlî uzmanı ve temiz olanlar gelemiyor.

Burada ölçü servetin kendisidir... Kişi mal kazanmak için yaradılışının gereği dışında yönlendirilir. Kar hırsı teşvik edilir. Ölçü para ve mal olmuştur. Mal edinme ve kar hırsı yüzünden aileler dağılmış durumdadır.

Batı toplumu çökmek üzeredir

Bütün Batı toplumları materyalist eğilimlerin bir sonucu olarak çöküşün eşiğindedirler... Orada herşey maddedir. Ölçü de maddedir... Malı çok olmayana yer yok ve onun sözü de dinlenilmez... Savaşları tutuşturan, Amerika'nın siyasetini yürüten ve atom bombalarıyle nükleer silahları, insanlığı tehdit edip yok etmek için çoğaltan kapitalistlerdir.. O halde tehlikesi açıkça görünmesine rağmen kapitalizmi alabildiğine serbest bırakmakla, insanlığın sorunlarına çözüm aramak beyhude bir deneyimdir.

İnsanlığın başarısız deneyimlerinden biri de İslâm'ın "Hayır!" dediği kapitalizmdir.. Kapitalizme taraf olmak, atom bombasına taraf olmaktır. Başkalarına tahakküm kurmaya taraf

olmaktır, zenginin fakiri ezmesine taraf olmaktır, savaşa taraf olmaktır.

Komünizm de başarısız bir deneyimdir

Kapitalizmden sonra sorunlara çözüm getirici olarak sunulan diğer sistem, onun tam karşıtı olan komünizmdir. Komünizm, sözde hürriyeti sonuna kadar hürriyetlere tecavüz edercesine serbest bırakan kapitalizmi red etmek için geldiği söylenir. O da çalışıp kazanmayı yasaklayıp özel mülkiyetin tamamen ortadan kaldırır. Bu deneyimde yanlıştır; Bu idare de kapitalizmden başka bir zorluk doğurmuş ve bütün insanları devletin kölesi yapmıştır.. Devlet koruyacağını iddia ettiği işçi topluluklarını kendine köle yapmıştır.

Bu sistemde hükümet insanları sömürüp onların boyunların boyunduruk vurmaktadır.. Bu sistemde insanları, savaşa sevk eden hükümettir. Onları her hangi bir kötü işe sevk eden de hükümettir. Böylece onların alınterine sahip olan da yine odur.

O halde, komünizm başarısız bir deneymdir... İnsan doğasına aykırıdır. O, kapitalizme ulanan ikinci bir bozuk sistemdir.

Artık devletlerarası üçüncü bir kuram vardır: Sorunlara çözüm bulmak, toplumun genel çıkarlarına hizmet etmek üzere bizim sistemimiz geliyor. Bu kuramın zenginliği arttıkça insanın mülkiyetini sıyırıp onu hükümete köle yapmaz..

Kapitalizme, toplumlara eziyet etmeye, devletin keyfi idaresine, savaşa ve nükleer silah üretimine karşıdır. Yukarıdaki iki sistemi de bütünüyle atmamalısın... Eğer sermaye sahibi çizgiyi aşar ve zulme başlarsa onu sınırlarsın.

Eğer sermaye sahibi hayra hizmet ederse onu sonuna kadar serbest bırakırsın... Yoksul ve fakirler olursa; onların

yanında durup bağışta bulunmalısın. Böyle yapmalısın ki insan, ne devletin, ne de para sahibinin eline düşmesin, minnet etmesin ve onun boyunduruğuna girmesin.

Üçüncü kuram baskıyı kaldırıyor

Amerika'da kapitalist sınıf, servetini kullanarak, bütün toplumu baskı altına almıştır. Bu, bizim kuramımıza göre büyük bir hata ve yanlışlıktır. Sovyet Rusya'da da hükümet bütün halkı tahakkümü altına almıştır. Halk onun kölesidir... Onun boyunduruğundadır. Bu da üçüncü kuram anlayışında hatadır. Üçüncü kuram anlayışımızda, bütün insanların diğerlerine yük olmadan hür olarak yaşama hakkına sahip olduklarını savunmaktadır. Hüriyet te başkalarının hürriyetine dokunmağa başladığı anda engellenir, doğru yola sevk edilir.

Biz sosyalizmi uyguluyoruz

Biz L.A.C. de sosyalizmi uyguluyoruz. Elindeki malının topluma zarar verdiği belirlenenlerin malına el koyuyoruz. Çünkü onların malı başkalarına zarar veriyor, onlar mülkiyet hakkına sahip olamazlar. Yaptığı işi toplumun menfaatim gözetip diğerlerine zararı dokunmıyorsa onu mülk edinmekte serbest bırakıyoruz. Bazıları da vardır ki onların mallarından bir kısmını alırız... Mâkul bir hadde kadar onların mülkiyet haklarına kısıtlama getiririz. Çünkü mülkiyetlerinin diğerlerine zarar verme derecesine ulaştığı açığa çıkmıştır. Böyle bir toplum ne hükümet ve ne de kapitalistlerin sultası altında devam eder... Hükümet bir şeye malik değildir.

L.A.C insanları çalıştırıp hükümete köle olsunlar diye bir ilkeye sahip değildir. Böyle bir durum toplumu köle yapmaktan başka bir şey değildir. Diğerlerine zarar vermedikçe bütün mülkiyet hakkı topluma aittir. Böyle olmalı ki sermaye sahiplerinin geçim kaynağı halk olmasın. Bu İslâm'da

da mevcuttur. İslâm, "fakirin yanında ol, zenginin ona zulm etmesini engelle." diyor...

"İnsan kendini sahip olduğu mal ile Allah'tan müstağni görmekle azgınlık eder." Kur'ân-ı Kerîm'de ayet-i kerime bunu söylüyor: İnsan zengin olduğu zaman azmaya başlar.. Siyasî, askerî, iktisadî ve sosyal alanda zulm eder, böylece zararı başkalarına dokunur.

Amerika azmıştır

Amerika kendisini zengin görünce azmaya, halkı köle yapmağa ve bize uçak gemileriyle meydan okumağa başladı... Bu Kur'ân-ı Kerim'de zikr edileni teyid eden son derece açık bir örnektir.. Ki Kur'ân-ı Kerim'de de, insanın nefsinin zengin olunca aşırılıklara ve zulme başlayabileceğini söylüyordu... Ateist olan hangi devlet kendini güçlü gördüğünde başka devletlere saldırmaya başlar.

Aile kutsaldır

Bütün bunlara karşılık, din zorunludur. Ekonomik sorunların çözümünde toplumun genel çıkarlarını gözeten sistemlerin uygulanması zorunluluktur.. Dine yöneltilen düşmanlık izlemeyen, müsbet milliyete yer veren ve insanların tanışıp her milletin hakkına saygı göstererek yardımlaşmalarını hedef alan, devletler arası üçüncü kuramın sosyal bakımdan da kayda değer çeşitli yönleri vardır. Bunlardan biri de aileye saygı göstermek, önem vermek, değer vermek, bireyle toplum arasında aile birliğine yönelik ilişkilerin sağlanması ve insanın insanca yaşayabilmesi için ailenin kutsanmasıdır.

İnsan yeryüzünde Allah'ın halifesidir. Muhteremdir. Saygıya layıktır. Onun korunması, ailenin korunması dolayısıyle toplumun korunması demektir ve zorunludur.

Bizim benimsediğimiz görüşte; anne ve babaların evlâtlar üzerinde hakları vardır.., Onların aile büyükleri üzerinde hakları vardır. Bunlar Kur'ân-ı Kerim'de açıktır. Kadının kocaya, kocanın da kadına terettüp eden hakları vardır. Ferdin toplumda, toplumun da fertte hakkı vardır. Büyüğün, malla veya her ne ile olursa olsun, cezası küçüğünkü gibi, küçüğünkü de büyüğünkü gibidir. Bunlar bizde mukaddes prensiplerdir. Dinde de mevcutturlar. Bunlar diğer Batı toplumlarda yoktur. Onlarda oğul aile büyüğüne, kadın kocasına hürmet etmez. Onlarda aile bağı da yoktur. Halbuki toplum ailesiz fertle önem kazanmaz,. Bu duruma durmadan düşüyor. Büyük küçüğe şefkat ve merhamet göstermiyor, küçük büyüğe hürmet etmiyor. Oysa bütün bunlar bizde mukaddes şeylerdir. Nefsin ve toplumun sürekliliği sadece çalışmakla ve azimle sağlanır. Soyal çözülmekten, hayasızlıktan, hayat ve toplumdan firardan hipilik, afyon kullanma ve intihar yolundan hali olan müstakim, doğru bir hayatın kurulup devam etmesi, bize kuramımız sağlar.

Biz kararlı karaktere sahibiz. İntihar olayları bizde olmaz.. İntihar Yirminci yüzyılın toplum hayatında tehlikeli bir problemdir. Bu nasıl hal edilebilir?.. Afyon, uyuşturucu madde kullanmakla mı? İnsanların toplumdan kaçışıyla mı? Cinnet getirmekle mi? Hayır! Biz bunu nefsin sebatını sağlayan din ile hal ediyoruz. Artık intihara hiç bir vakit lüzum kalmıyor.

İntihar yasak edilmiştir. Haramdır. Ebedi olarak cehennemde kalmayı gerektirir.. Buna karşılık sorunlarımızı din ışığında, dinin ışığıyla çözüyoruz. Denenmiş bir sistemle. Biz Allah'tan yardım ister ve sorunlarımızı intiharla kurtulma yoluna gitmeden, büyük gayret sarf ederek Allah'a bağlanırız.

Amerika'da her dakikada bir çok insan intihar etmektedir. Bu dünya milletlerinden bazısını tehdit eden açık bir tehlikedir.

Kapitalist şirketler insanı uyuşturmak için uyuşturucu maddeler, uyku hapları, LCD ve ilaçlar üretmektedir. Bunun için adeta bir yarış vardır. Amerika, insanı raydan çıkarıp, benliğinden uzaklaştırmak ve varlığını unutturmak için üretilen bu ilaçların reklâmlarıyle doludur. Bu takdirde orada tatbik edilen sistem yanlıştır. Bizim, burada ne eroine, ne uyku hapına ve ne de intihara gerek yoktur.

Biz kararsızlık veya herhangi bir karışıklık içinde değiliz. Varlık konusu, kuramızın felsefi yönünde halledilmiştir.. Tarih konusu ise, tarihin doğal gelişimi içerisinde olayların bizi doğruladığı mahiyette mantıki, ve gerçek bir izah ile açıklanmıştır.

İslâm devletlerarası ilişkilere düzen verir

İslâm hukukunda, aileyi, toplumu ve fertler arasındaki ilişkileri düzenleyen kanunlar vardır. Sonra İslâm, ahlâk kuralları İslâm'a dayanan devletlerarası üçüncü kurama açıklık getirir, düzenler... Devletlerarası ilişkileri düzenler... Kur'ân-ı Kerim'de esirler ve esirlere yapılacak muamele hakkında, savaşın ne zaman başlatılabileceği ve insana başkasını öldürme hakkı ne zaman verilir gibi konular açıkça izah edilmektedir.. Ne zaman başkasını öldürebilirsin, o da izah edilmiştir.. Haksız yere insan öldürmek büyük günahtır.. Eğer sen bir insanı öldürürsen bütün yer sakinlerini öldürmüş olursun ve ebedi olarak cehennemde kalırsın.

Bazı durumlarda insan öldürmenize müsaade edilmiştir; sana çatana, tecavüz edene karşı evini müdafaa ettiğin zaman... Şeref ve namusunu müdafaa ettiğinde... Dinini müdafaa ettiğin zaman; Allah'ın yoluna davet ettiğin de bir taarruza uğrar isen... Allah'a davet ederken yolunu kesene ve Allah uğrunda davetinden alıkoymak istiyenlere, karşı Allah için çarpışman gerekir... Kur'ân-ı Kerim'de bir devletin diğer bir devlete karşı

ne zaman savaş açabileceği... Halkın ne zaman silâha sarılabileceği... Hakimin bir şahsa ne zaman idam cezası verebileceği izah edilmiştir.. Açık ve makul sebeplerle sana savaş ve silâh yüklenme hakkı verilir. Aksi halde bir devletin başka bir devlete, bir milletin başka bir millete ve bir insanın başka bir insana saldırması caiz değildir. Bizdeki bu durum komünizmde yoktur.. Komünizme gelince, Stalin Ukranya'da beş milyon masum insanın kanını döktü... Zamanımızda Amerika'nın çıkardığı savaşlar, korkunç katliamlardır.

İngiltere, Kuzey İrlanda'da halkı öldürüyor. Bu, bizim bizim bakış açımızla çirkin bir harekettir. İngiliz İrlandalıyı, İrlandalı olduğundan dolayı öldürme hakkına sahip değildir. Biz İrlanda halkı ile beraberiz. İngilizi beğenmediğimizden değil, Hakk'ın yanında haklı ile olduğumuzdan dolayı İrlandalı ile beraberiz. İrlandalı niçin tecavüze maruz kalıyor. İrlandalı olduğu için mi?.. Senin milliyetinden olmadığından dolayı bir şahsa cephe alıp savaşman, düşmanlık insan mantığında da doğru değildir. Hoş değildir. Biz İrlanda milliyetçiliğine hürmet gösterir, değer veririz. Eğer biz İngiltere'de olsa idik İrlanda'ya bağımsızlığını tanır, milliyetine saygı gösterirdik. Onlarla yardımlaşırdık. Din diyor ki:

"Biz sizi millet ve kabileler halinde birbirinizle tanışıp yardımlaşasınız diye yarattık. Allah indinde en hayırlınız, Allah'tan en çok korkanınızdır." (Hucûrat: 13).

Sizin en hayırlınız İngiliz veya Arap değildir. (Arap olanın diğerlerine hiç bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük takva iledir). Hadis Meali. Bu Hadis-i Şeriftir. İslâm'ın doğuşundan sonra Araplarla diğer milletler karışmaya başlayınca Rasulûllah (S.A.S) bunu söyledi... Diğer milletlerden üstün olduklarını düşünen Araplar vardı. Resûlûllah'da Arabın Acem'e Arap olmıyana hiç bir üstünlüğü yoktur, üstünlük ancak takva iledir

mealindeki Hadis-i Şerifini zikretti. Ölçü takva'dır,. Allah korkusudur... Acem takvaca daha üstün ise o takdirde Araptan daha faziletlidir. Şayet Arap daha müttekî ise o zaman da Arap Acem'den üstündür. Hepimiz Ademdeniz, Adem de topraktan... Siyah, beyaz ve sarı arasında fark gözetmeyiz.

Toplumlar üçüncü kuramı kabule hazırdır

Bugün Amerika zencilere sırf siyah oldukları için ayrı muamele gösteriyor, zulm ediyor.. Bu, suçların en büyüğüdür... Biz insanlar arasında siyah beyaz ayrımı yapmayız. İnsanları salih ve gayr-i salih amellerle ayırırız.. Bunun için Amerika'da kuramımızı ilk kabul edecek olan zenciler ve onların hakkını onlar gibi savunan beyazlardır. Hindistan'da da kuramımızı ilk kabul edecek olan inekler caddelerde gezdiği halde, açlıktan ölen kişiler gurubudur. Çünkü onlar ineği yemek için sebep bulacaklar fakirlik ve açlıktan kurtulup huzur içinde Allah'a ibadet edeceklerdir.

Özgürlüğü ve milleti uğruna durmadan mücadele eden milletler kuramımızı kabul etmeye hazır olan toplumlardır.. Facia ile sonuçlanan kapitalizm ve komünizmin tekrar gelmesini istemeyen milletler; toplumun menfaatini gözeten sistemi içine alan devletlerarası üçüncü kuramı kabule hazır ve en lâyık olanlardır.

Bütün bu anlattıklarım bazı noktalarla geniş plânlardan bir özettir. Konuşmayı bundan daha fazla uzatmak istemiyorum Bu sözlerim, kuramın bütün derinliğini açıklamaz. Bütününü içine almaz. O, ancak kuramımızın bâzı özelliklerini ortaya koymaktadır. Sizin bütün bu prensiplerle kuramı enine boyuna incelemeniz gerekir. Bu sistem insana farz değildir ve sahibine rüşvet, kuvvet, aldatma ve hile ile de kabul ettirilmez. Kabul etmek insanın aklına ve serbest iradasine bırakılmıştır. Hayırsever olanların bunu benimseyeceği kanaatindeyim...

Siz muhtelif devletlerin gençliği gibi bu kuramı anlamaya hazır ve başka bölgelere tanıtmaya daha lâyıksınız. O, ne bizim ve ne de sizin mülkünüz olamaz, o toplumun mülküdür. Amerika'nın mülkü olan kapitalizm ve Rusya'nın mülkü olan komünizm gibi değildir.. Bütün insanların Allah'a ibadet etmesi gerekir. Gereklidir.

Tamamen toplumun çıkarlarına göre düzenlenen sistemimizin elbette değişmeyen temel prensipleri vardır. O İslâm'dan önce de vardı, İslâm da onu tasdik edip imar etti. Bütün insanların bu sisteme bağlanması bu prensiplere uyması gerekir. Hak, ne Arapların müslüman geçinenine, ne hıristiyanlarm ne doğunun ve ne de batınındır.. Bu kuramın içerdiği hak mutlaktır. Hak herkesin mülküdür. Buna karşılık bu kuram toplumun mülküne yöneliktir. O, bir devletin veya bir milletin mülkü değildir. O din ve millet ayrılığı yapmadan herkese seslenir. Has sıfatı da yoktur. Lâkin Siyonist, komünist ve kapitalistlerden başka bütün insanlığın mülkünün, yani hakkın prensiplerini ortaya koyar.

Devletlerarası üçüncü kuran, hakikatler bütün insanların mülküdür, esasına dayanır. İnsanlığın hizmetine sunduğu şey esas olarak budur. Son olarak sizinle bulunduğunuz yerde veya herhangi bir yerde tekrar görüşmeyi arzu ettiğimi belirtiyorum. Daveti kabul edip geldiğiniz için dolayı L.A.C. adına birkaç defa daha teşekkür ederim. Gençlik için tertiplenen devletler arası bu toplantıdaki insanlık uğruna yaptığınız çalışmalarınızı kutlarım.

Fazilet size ve hareketin öncülerine muhakkak ulaşacaktır. Allah'tan sizleri hidayete, insanlığın hayrına sunduğu sırat-ı müstakime, hak ve doğru olan yola iletmesini diliyorum.

Allah'ın selamı, rahmet ve bereketi üzerinize olsun.

26.9.1973 M./28 Şubat 1393 H.)

DÜNYA MESELELERİ HAKKINDA GÖRÜŞLER

Libya Devrimi sonrası, 24 Kasım 1973 Cumartesi günü bir basın toplantısı yapılmıştır. Dünya ilk kez o gün, devrimi yapan komutanlarından birinin ağzından Arapların düşüncelerini işitmiştir. Bu toplantıya Libya devrim komuta konseyi başkanı Albay Muammer Kaddafî ve Avrupalı aydınların bazıları iştirak etmişlerdir.

Le Monde gazetesinin Paris'te düzenlediği bu basın toplantısına 4 büyük Avrupa gazetesi (Le Monde, Times, Die Welt, Stampa) katılmışlardır. Bu basın toplantısında Kaddafî, çağdaş dünya problemlerinin çözümü ve (Filistin ve çevresi problemi) düşüncelerini belirtmiştir.

Basın toplantısının açılışı

Jacques Fauvert (Fransız Le Monde Gazetesi Yazı İşleri Müdürü) :

Burada bulunan şahıslar Fransa'nın çeşitli yönlerini temsil etmektedir.

Bu toplantıyı bu şekilde düzenleyebilmek için... Bugün davet etmiş olduğumuz bu dört Avrupa gazetesi birtakım güçlükleri aşarak buraya kadar getirilmiştir.

Siz milletinizin tarihini, hayatını ve sorunlarını bilirsiniz. Bizde bunların hepsini biliyoruz. Aynı şekilde, kardeşler arasındaki çatışmalar ve din savaşlarından oluşan Avrupa tarihini de biliyoruz. Tarihin bize bildirdiğine göre bu savaşların hem ekonomik hem politik yönleri vardır.

Efendim, Avrupalı hiç bir kimse yoktur ki Yahudilerin başına gelenlerin ve yaşadıkları korkunç şeylerin vicdan azabının ağırlığını hissetmesin.

Bizler de bazan belli bir görüşün yanında yer alırız. Fakat karşılıklı konuşma âdabını öğrenmişiz. Elbette herkesin içinde

bulunduğu durumun gereği olan koşullara ve düşüncelerine saygılıyız. Bizimle düşünce ayrılığında olanların düşüncelerine de saygılıyız.

Bizler gerek özel hayatımızda ve gerekse meslek hayatımızda hiç kimseyi üzmek istemeyiz. Çoğu zaman bu hatayı işliyoruz. Yâni bazan başkalarını, istemeden kırdığımız, duygularını rencide ettiğimiz oluyor. Bunun için, birbirimizi anlamamızı sağlayabilir diye bugün bir karşılıklı konuşma tertiplemek istedim.

Geçmiş tarihimizin ışığında, biz karşılıklı konuşmanın faydalı olacağına inanırız, İşte bu ruhla Sayın Başkan Kaddafî, size bazı sorular soracağım. Yanıtlarınızın da açık olmasını bekliyorum. Aksi halde bu toplantıyı düzenlememizin bir anlamı olamaz. Şimdi toplantıyı bu minvalde açıyorum.

Anlaşma için bir karşılaşma

Soru : Şu an aramızda bulunmanızın sebebi nedir?

Kaddafî : Bismillahirrahmanirrahim

Fransız basını ve beraberindeki diğer basın mensuplarına teşekkür eder ve bu toplantı da yapılacak olan karşılıklı konuşmalara ve anlaşmaya değer vererek uzak yerlerden gelen sayın davetlileri de tebrik ederim.

Burada bulunmamız bile aramızda anlaşmaya varabileceğimizinr en büyük bir delilidir.

Bu da insanlığın bu aşamaya bir seviyeye ulaştığına delildir: bizler, akıl yoluyla anlaşabilmekteyiz. Kılıç olmadan da bu işi başarabiliyoruz. Bu toplantı beni, makamım itibariyle -üzülerek söylüyorum- siyasî bir adam gibi siz fikir, siyaset ve sosyal yaşamın aydınlarıyla bir araya getirdi. Bu toplantı, insanlığın ilerlemeye yönelik bir hamlesi, ve Akdeniz ülkeleriyle Avrupalıların tarihi bir zaferi sayılır; kışkırt-

malardan ve kavgalardan uzak bir şekilde, hislerimizle değil aklımızla hareket edelim. Sakin bir şekilde konuşup anlaşalım.

Devrimimizin gerçekleri

İsterseniz, önce ben düşüncelerimi aktarayım,sonra tartışmalara geçelim.

Biz Libya Arap Cumhuriyeti'nde bir devrim yaptık. 1969 senesinde duymuştunuz. Fakat bu devrimin hazırlığı yıllar öncesine dayanır. Bu devrimin tohumları birkaç nesil öncesine kadar gönüllerde gizlenmişti.

Afrika'da veya diğer Arap ülkelerinde duyduğunuz askerî inkılâplar bizim devrimimize benzemez. Elbette girişimimizin sosyal ve siyasi nednleri vardır. Devrimimizle dünyaya ve insanımıza yeni değer ölçülerimin tümünü, -gayesi kendisi olmayan, şahsi çıkarlara dayanmayan- yeni bir topluma sunduk. Bu toplumun gayesi, insanlığm gidiş yolunu değiştirip insan ve hakikata mümkün olduğu kadarıyla hizmet bakımından katkıda bulunmaktır.

Bizler 1969 Eylül'ündeki devrimin başlarında sadece gelişmeyi amaç edinen siyasî bir programa sahip değildik. Devrimi başlatmadan önce insanî değerlerin tümüne sahiptik. İlâhî irade bu yolda insanları bizleri, harekete getirmiştir. Böylece insanlığı tehdir eden bayağılaşmaya karşı bir cevap olalım. İşte bizim devrimimizin hareket noktası budur. Bu noktadan hareketle bu büyük amaca ulaşmıştır.

Devrimimiz çeşitli durumları ve hareketleriyle diğerlerinden farklı temayüz etmiştir. Dünyanın şahîd olduğu askerî inkılâplar, ihtilâl hareketleri ve çeşitli düzenlerin takip ettiği metodlardan, eşine rastlanmayan bazı şeylerle ayrılmaktadır.

Medeniyetimizin durumu

İnanıyorum ki, benim burada bulunmam ve bu karşılaşmamız medeniyetimizin demiokrat olduğuna, anlaşmaya istekli olduğumuza, her türlü gericilikten uzak olduğumuza, İslâm ruhunun milletleri barışa çağırdığının kesin bir delildir.

Avrupalıların da demokrat olmasını ve barışa hizmet etmesini temenni ediyorum. Umarım Avrupalılar da duygularına değil aklın delillerine uyarlar. Gerçeğe uygun olarak diyebilirim ki Avrupa ve Amerika'da kamuoyu olgun değildir. Belki bu anlamda bir suçlama yapıyorum, bazen onları gerici olmakla suçluyorum ancak gerçek bu. Bu güne kadar yapılanlar bir ölçüde bunun delilidirler

Umulur ki bu karşılaşma bazı gerçekleri aydınlığa çıkaracaktır. Tartışma sırasında diğer fikirlerimin açıklığa kavuşması için bu husus üzerinde biraz daha durmanız iyi olur.

İnanç problemleri

Le Monde Yazı İşleri Md :

Sayın Kaddafi'ye teşekkür ederim. Kendilerinin de dedikleri gibi en iyisi daha çok genel problemleri yani Trablus'taki inanç problemlerini ve temas edilip edilmemesi hakkındaki uzlaşmazlık konularını önce ele alalım.

Bu problemler hakkında sayın Kaddafî'den soru sormak isteyenler var mı?

Arapların siyaseti

Jacques Byrique :

Sayın Kaddafî : Bütün Arap dostlarımıza imrenilmektedir. Çünkü onlar Libya Arap Cumhuriyeti'nin Arap ve îslâm medeniyeti sorununu savunma kuvvetini gözetmektedirler. Ama onlar sizin sınırlarını belirlediğiniz sorunlar hakkında soruşturmaktadırlar.

Birkaç yıl önce başkan Cemal Abdül Nasır'ın şöyle dediğini hatırhyorum: "Arap siyasetinin iki esas üzerinde durması gerekir: Asalet ve Yenilik." Bir taraftan asaleti diğer taraftan da yeniliği tarif etmenizi sizden rica ediyoruz.

Milliyet ve din

Kaddafi : Sanırım, bu iki kelimenin tanımına ilişkin olarak bir anaşmazlığımız yok. Asalet ve yenilik bilinen şeylerdir. Fazla tartışmalı konular da değiller. Üstad (Jacques Byrique) in değindiği konular önem arz eder. Bu konuda muhalif olmadığı için kendisine teşekkür ederim.

Tarihe göre; millet ümmet, uygar toplum veya ilkel toplum olarak isimlendirdiğimiz insan toplulukları iki temel karakteristik yapının bir araya gelmesinden oluşmuştur. Bu iki temel karakteristik, belirleyici özelliğin yanında üçüncü, dördüncü veya beşinci bir belirleyici özellikte eklenebilir. Ancak bunlar ikinci dereceden belirleyici özelliklerdir. Tarihin genel gelişim süreci bakımından asıl üzerinde durulacak belirleyici özellikler milliyet ve din'dir.

Gazeteciler "milliyet" kelimesini kullandıklarında genel olarak hataya düşmüşlerdir. Bu sözcükten Arap milliyetçiliği'ni anlıyorlar. Aşağıdaki anlamlarına 'göre bu yüzeysel bir tanımlamadır. Esastan uzaktır. Ben mutlak (herhangi bir ırka bağlı olmayan) milliyetten bahsediyorum. Hangi milliyet olursa olsun.

Din'den bahsediyorum. Hangi din olursa olsun, işte Avrupa'nın şu anki siyasal yapısı ve birliği! Bu birlikşu an için milletler veya ümmetler diye adlandırdıklarımız millî ve dinî etkenlerin birleşimi sonucu ortaya çıkmıştır.

İnsanlık tarihi

Milletlerin ortaya çıkışında ekonomil ve bireysel etmenlerden söz edilebilir. Bunlar tamamen ikinci dereceden etmenlerdir. İkinci dereceden oln bu etmenlerin bazı durumlarda güç kazanmasından ve ön plana geçmesinden bahsedilebilinir. İnsanlık tarihinin gelişiminde, bir yol belirleyebilmek için, bu tarihe asıl yön veren etmenleri belirlemeliyiz.

Tarih okunduğu ve araştırıldığında milliyet ve dinin tarihi yönlendirdiği ortaya çıkar. Öyleyse milliyet ve Dinin önünde durup milliyete hürmet etmeli ve dini de kutsamalıyız.

Diğer bir açıklamaya ve tarihi olayları materyalist bakış açısıyla yorumlayan (Tarihi Materyalizm) Marks'a göre geçmişteki savaşlar ekonomik nedenlerden çıkmıştır. Ekonomik sebeb bazan olabilir bazen de olmayabilir. Bazen kuvvetli ve faal olabilir, bazan da görünmeyebilir. Bazen üçüncü, beşinci veya yirminci derecede de olabilir.

Tarihimizi oluşturan iki ana etmen vardır. milliyet ve din. Tekrar bir defa daha savaşlara girmemeyi istiyorum. Başkalarının milli özgürlüğüne saygılı olmak gerekir. Çünkü savaşların sebeplerinden biride bir milliyetin diğer bir milliyete tecavüzüdür.. Biri diğerinin sınırını aşar.. Bir milliyet diğer bir ümmetin milliyetini silmek ve şahsiyetini bastırmaya çalışır... Tecavüze uğrayan millet asalet, şahsiyet ve milliyetini korumak ister... Kendini savunmak ister. Saldıranın da bir takım hedefleri vardır ve bunlara ulaşmak ister... İşte insanlık tarihi boyunca savaşların gerçek nedeni bunlardır. Çatışmalar böyle başlar.

Milletlere saygı

Bu gibi çatışmaları önlemek için herbirimiz bir diğerimizin milliyetine saygı göstermeliyiz. Sayıca çok, kuvvetli ve

saldırgan olupta başkalarının milliyetini ortadan kaldırma ve milliyetine tecavüz etme fikrine karşıyız. İşte bizim felsefemiz bu temeldedir.

Bundan sonrada dine gelelim. İnsanlık tarihinde vuku bulmuş savaşlann çoğunun sebeplerinin dinî etkenler olduğunu görmekteyiz. Bazan bu sebep sadece dinî olabilir. Çoğu kez çatışmalar, dinî sebeplerle olur da aslında milliyeti korumak asıl amaçtır. Yine çok defa bu çatışmalar millî sebeplerle olurda aslında asıl amaç yalnızca dini muhafaza etmektir. Şu halde milliyet ve din, insan hayatında birbiriyle beraber bulunan ve ayrılmayan amillerdir.

Savaşların ikinci sebebinden kurtulmamız için de dinlere karşı saygılı olmalı ve dinleri kutsamalıyız. Yani hiç bir kimsenin dinine dokunmamalıyız.

Dinden bahsettiğimde, her türlü dini inanıştan bahsediyorum. Çünkü putlara tapan biri için de kendi putları kutsaldır. Eğer bir putperestin putuna saldırdın mı onun ilâhına saldırmışsın demektir.

Dinsel özveriyle putunu savunacaktır.

İşte böylece iki grup arasında putlara saldırma nedeniyle savaşlar meydana gelmiştir. Bunun bir tek açıklaması vardır. Her durumda dinlere hürmet etmeliyiz. Din ve milliyet etkenlerini bilmezlikten gelirsek dayanacağımız bir sınır kalmaz; böylece de insanlığın işleri birbirine karışır. Sorunlar yumağı içinde dolanır dururuz. Bunun sebebinin ne olduğunu ve bu yumaktan nasıl çıkıp kurtulacağımızı da bilemeyiz. Asıl kurtuluş sebebi asla dönüştür. Yani tarihi oluşturan faktörlere dönüş. Tarihin doğal olarak nasıl geliştiğini ve yürüdüğünü ispat edecek ve onu oluşturan amillere, milliyet ve din'e hürmet edeceğiz?.

Asalet (asla dönüş) muhafazakarlık değildir.

Üstad Jacques Byrique'ın buyurduğu gibi asalet işte bu noktadan meydana gelmektedir. Tarihimiz bu esaslar üzerinde yükseldiği sürece bu esaslara değer vermeliyiz. Gericiliğe karşı olan asaletimiz işte buradan çıkmaktadır.

Yani, ben arabım Arap milletine hizmet etmek istiyorum. Arap milliyetinin başka bir milliyetin aleyhinde olmasına gerek yoktur. Aksi halde hatalı bir duruma düşeriz. Biz burada asla dönmeyi ve yenileşmeyi konuşuyoruz.. Milliyet ve şahsiyetimizi konuşuyoruz. Bu esnada hareketimiz insani bir hareket olacaktır.

Bu sözle insani değerlere saygılı, insanlık tarihinden payını almış, medeniyete katkı vermiş bir millet, kurmayı kastediyorum. Bu kuruluş konusu bir ülke veya herhangi bir milliyetin aleyhine olmayacaktır... Biz şurada, üstadın (Jacques Byrique) temas ettiği asalet ve yeniliği tekrar diriltebiliriz. Bu terimlerin tarihin başına neler getirdiğini biliyoruz. Orjinal esaslar üzerine bu tarihi aşamayı yenilemek istiyoruz.

Asla dönüş

Asla dönüş aslı gerektirir. Milliyet ve dinden fayda bularak tarihimizin hattâ herşeyin aslına döneceğiz. Bu etkenler (milliyet ve din) diriltip doğrulamalı ve önem taşıyan insani amaçlara ulaştıracak olan doğru bir yol çizmek bizim ödevimizdir ki sağa veya sola sapıpta başkalarının hududunu aşmayalım.

Asla dönüş ve yenilik hususunda felsemiz budur. Tariki doğuran etkenlerin ekonomik olmadığına dair beni konuşturan da bu felsefedir. İşte bu delille marksizmin tarihi görüşünü çürütmekteyiz. Biz bu görüşü karekterle değil tarih okumakla, insanlık tarihini doğru okumakla çürütüyoruz.

Bu çürütme işlemi sadece bir kimseye, Kaddafi'ye mahsus değildir. Her hangi bir şahıs tarih okuyarak; tarihin gelişimini

sağlayan ve tarihi oluşturan ekonomik değilde milliyet ve din olduğunu bilebilir. Tarihin gelişiminde ekonomik etmenlerin de rolu olduğunu yadsımıyorum. Ama ben onu ikinci derecede bir etmen olarak kabul ediyorum.

İki konuda tartışma

Le Monde Yazı İşleri Md :

Sayın Kaddafi'nin söylediklerine göre bu tartışmanın iki yönde gelişeceği kanısındayım: Birincisi; tarih görüşünde marksizmin ilkeleriyle uyuşmamasıdır.

Bu arada ayrıca Kaddafi'nin "Herhangi bir milliyetin diğer bir milliyet aleyhinde gelişip çiçeklenmesi mümkün değildir.» sözüde tartışmaya açıktır.

Marksizmin ilkeleri

Roger Garaudy :

Sayın Kaddafî; sorumun yanıtınızın asıl konusu olasını beklemiyorum.

Batılı devletlerde kabul edilen şeylerden biri de şudur: Marksist sosyalizm üç esasa dayanmaktadır; a) İngiliz ekonomi politiği, b) Fransız sosyalizmi c) Alman felsefesi.

Dostum Jacques Byrique gibi Arapça konuşamama karşın birbirine benzer gelenekleri de ihmal etmemenin gerektiğini bilmekteyim.. Hayali sosyalizm, Montesqieu'n,ün fikirleri ve Hegel'in fikriyle uyuşan fikirler v.s.

Bu İslâmî esasları dayanak alarak, sosyalizm için yeni bir örnek oluşturabileceğinize inandığmız özel boyutlar nelerdir? Şurada, îslâmî geleneklere göre, Batı sosyalizminin esaslarıyla birleşebilen bazı unsurlar vardır. Ve bu anlamda Moutesqieu ile uyuşan İbn-i Haldun ve Marks'ın düşünceleri doğrultusunda ekonomi politiğe dayanan çeşitli sosyalizm bölümleri vardır. Şu arada Spinoza'nın ve îbn-i Rüşd ile aynı fikirde olan

Hegel'in düşünceleriyle birleştirebileceğimiz felsefî gelenekler vardır.

Sayın Kaddafî size sorum şu: İslâmın yeni bir toplum için yeni örnekler verebilmesi hakkında işin manevi boyutlarına ilişkin görüşünüz nedir?

20. yüzyılın Marksizmi

Kaddafî :

Sayın Roger Garaudy'nin toplantıda bulunması bize onur verir. Mekke ehlindendir. Sayın Garaudy'nin Yirminci yüzyılın Marksizmi hakkındaki yazısı ve komünizme karşı yönelttiği eleştiriler; felsefe, siyaset dünyasında büyük bir yankı uyandırmıştır.

Yirminci Yüzyılın Marksizmi adlı eserinin arapça tercümesini getirmiş olmama rağmen onun burada bulunmasından da yararlanmayı isteriz. Tamamıyla okuyamadım. Ama kısa bir özetini yapacağım. Sonra müracaat ederim.'

Sosyalizmin mânâsı

Sayın Garaudy'nin Sosyalizme - Hayalî Sosyalizm, Pratik Sosyalizm ve İslâmî Sosyalizm – gibi çeşitli isimler vermesine rağmen bir göz gezdirecek olursak ben aslında sosyalizm'in işlevinin tek olduğuna inanmaktayım. Bu işlev de asırlar boyun insanın erdem dolu bir hayata, sosyal adalete refah'a; eşitliğe, sosyal zulmün ortadan kalkmasına, ve insanlar arasında ayrıcalıkların ortadan kaldırılmasına ulaşmak için çalışmasıdır.

Bu durumda, Sosyalizm Garaudy'ye göre teoriktir. Bu anlamıyla bakılacak olursa, Garaudy sosyalizmi bölümlere ayırıyor da olsa, sosyalizm; insanın faziletli bir hayata kavuşması için asırlar boyunca çalışmasıdır.

Üstad Garaudy'nin sosyalizmi adlandırmalarını, sosyal adalete kavuşmak için insanın mücadele zincirinden bir halka olarak görüyorum.

Yüzyılımızda tanımlanan bu isimler, bir kişinin herhangi bir şeye bir ad vermesi gibidir. Halbuki verilen adla o şey arasında hiç bir bağlantı olmayabilir.

Bir soruyu açıklama

Sosyalizmi, hayali, ekonomik ve îslâmi sosyalizm diye (üç isim altında) adlandırmaktadırlar. Oysa bu doğru değildir. Sosyalizm insanlar arasında sosyal adalete ulaşmanın tek yoludur. Buna göre üstad Garaudy'nin sorusunun açıklaması şöyledir: İslâm, sosyal adaletin gerçekleşmesi için insanın emeğini başa getirmek yükseltmek için sosyalizmin temelleri tesis etmiştir. Sayın Garaudy bu hususta bir yanlış anlamam var mı?

Garaudy;

Üzülerek belirtiyorum: bu açıklama sorduğum soruya ait değildir.

Sorum şuydu: "Yeni bir sosyalist düzeni" oluşturmak için İslâm, ruhî yönden neler verebilir? Ben bu hususta İslâm'ın büyük rolü olacağı inancını taşımaktayım. Bunun için size soru sordum.

Kaddafî :

Bu inanç bizim görüşümüz doğrultusundadır. İslâm insanlığın sosyal işlerinde ortaklaşa bir iş bölümü yapabilir. Bu husus da İslâm'ın gerçeğini bildiğimiz anda kesinleşir.

Burada bütün nesilleri kaplayan büyük bir hata vardır. Bu hata da İslâm'ın sadece Arapların dinî olduğu, Muhammed (S.A.S) in yalnız Arapların Peygamber'i olduğu İslâm'ın yalmz Kureyş kabilesine veya Arap yarımadasına veyahutta Doğu'ya

geldiğine dair yanlış bir kanıya kapılmalarıdır ki bu da doğru değildir.

Bu tarihî ve büyük bir cehalettir. Haçlı savaşlarının, batı ile doğu arasındaki geleneksel anlaşmazlık ve çatışmanın sebebi de budur. Çünkü batılılar İslâm'ı; Yahudilik, İslâm'dan önceki dinleri ve bazı kabile ve milletlere (hususi olarak) indirilmiş dinlerin ölçüm birimleri ve değer yargıları ile anlamışlardır. Yahudilik bu sahada büyük eserler vermiştir. Çünkü yahudilik yahudilere has bir dindir. Yahudi, dininin misyonerliğini yapmaz çünkü kendisine bu hususta dinî bir izin verilmemiştir.

Yahudi dinî, hıristiyanlık ve (zaman itibariyle) sonra gelen İslâmiyet'in tersine sadece İsrail oğullarına inmiştir. Dünyanın her köşesinde hıristiyan misyoner faaliyetleri ve grupları vardır. Bunun yanında dünyanın her köşesinde İslâm davetçileri de vardır ve ebede kadar var olacaktır. Ama yahudiliğin misyonerlik kurumu yoktur. Bu durum tarihte ve pratik hayatta açık bir şekilde görülmektedir.

İslâm'ın yanlış anlaşılması

İslâm'ın başlangıcından beri yanlış anlaşılmış olması insanlığı çok üzücü olayların şahidi yapmıştır. Bunlardan en önemlisi Haçlı savaşları ile doğu batı arasındaki geleneksel düşmanlıktır. Ama bizler bu tortulardan kurtulup bu fikrî ve tarihî hatayı düzeltirsek İslâm'ın bütün insanlığa sunulmuş bir din olduğuna kanaat getiririz. Bu din, siyahla beyaz, Arapla Arap olmayan arasındaki ayrılığı sadece takva yönünden telâkki eden bir dindir. Bu din insanın aslını toprağa rücu eder. "Hepiniz Adem (A.S.) densiniz Adem'se topraktandır." - hadisi şerifi – insanlar arasında arasındaki eşitlik için en son bir ölçüdür.

Şu veya bu millete, bölgeye ve renge karşı taassup göstermeksizin bütün insanlığa hitab etmektedir. Siyah ile beyaz arasında, hiç bir ayrım yoktur.

Le Monde Yazı İşleri Md :

Tarihi açıklamanın maddi veya manevî oluşu konusunda tartışmanın sona ermediğini ve bu konuşmanın daha da uzayabileceğini sanıyorum.

Salonda Komünist Partisi temsilcisi bulunmakta ve bu konuda görüş beyanı yapmak istemektedir. Ama siz Yahudilik hakkında konuştuğunuzdan bu mevzu etrafında konuşulmasını istiyorum. Bir müddet önce söz almak isteyen Sayım Mimi'ye söz veriyorum. Bu toplantı bize görüş alışverişi, soru sorma, cevap verme, ve fikirlerimizi açıklama fırsatı vermektedir.

Yahudi dini

Prof Mimi :

Sayın Kaddafî; önce iki noktayı veya söylediklerinizin durumunu dikkate alacak olursam bir noktayı düzeltmek isterim. Tarihte yahudiler Romalılara galip gelebilmek için hıristiyanlarla çarpışmışlardır. Ben burada bir hıristiyanım ve müslüman çoğunluk karşısında azınlık temsilcisi durumundayım.

Gerçekten, hıristiyanlık yahudiliğin bir bölümüdür. Tarihî ve siyasî olaylar bazan hınstiyanlığı yahudiliğe galip yapmışlardır. Hıristiyanlar galip geldiklerinde, askerî hizmetlere ve yahudîlerin yenilmezliğin eşiğinde oldukları tarihî şartlara inanarak galip gelmemişlerdir. Afrika'nın kuzeyinde yaşadığım bölgede bunu böyle gördüm. Araplar fetihlerle Afrika'nın kuzeyine ulaşıncaya kadar bizler oralarda nerdeyse Yahudi dinini tamamen yayacaktık. Arapların fetihlerinden sonra milletlerin yahudiler karşısında ki durumunun ne olduğunu

biliyorsunuz. Özellikle yahudilerden Ölüm veya din değiştirmeden birini tercih etmeleri istenilmiştir.. İşte böylece müslümanlann büyük bir kısmının aslen yahudi olduğu açıklık kazanmaktadır. Ben berberi yahudilerindenim. Ben tarihçi değilim fakat bütün bu şeyleri de biliyorum.

Söylemek istediğim şeyleri arapça ifade edemiyorum. Küçüklüğümde Fransızca bilmeyen annemden arapça öğrenmiş olsam da, şimdi arapça konuşamıyorum. İçine fazla dalınmayacak derecede size bir kaç soru sormakla yetineceğimin

Ben yahudi bir yazarım. Arapça konuşulan ve arapların çoğunluk oluşturduğu bir şehirde doğdum. Küçük yaşta bu şehri terkettim. Arap medeniyeti ve kültürünü seviyorum.

Country Üniversitesindeyim. Çok sayıda talebem var. Onlara güvenle bağlıyım.

Kalemim ve elimle savunduğum bazı bölgelerin Arap milleti için olmasını teyid ettim. Efendim, burada bütün dünyada seni hayırlı bir adam olarak anlayanlardan birininde ben olduğumu izniniz olursa söyliyeyim. Bu durum da, sorularıma hususi bir ağırlık verecektir. Bu sorularıma dikkatle yanıtlayacağınızı ümid ederim.

Birinci soru :

Bir çok münasebetler dolayısıyle, geri verilmesi gereken topraklar veya Filistin Araplarının durumu dikkate alınarak düzeltilmesi gereken sınırların görüşülmesi için düzenlenen toplantılara katılmayacağınızı, ama İsrail'in ortadan kaldırılması için sonuna kadar çarpışacağınızı bildirmişsiniz. Doğru mudur?.

Eğer bu bilgiler doğruysa, siyonizmi temsil eden yahudi milliyeti hareketleri ve sizinde şu an mensubu olup muhterem şahsiyetlerinden biri olarak kabul edildiğiniz Libya'nın Arap

milliyetçiliği çerçevesindeki hareketlerinden nasıl bahsediyorsunuz.

Milliyet konusunda konuştuğunuza göre niçin yalnız yahudîlere mukaddes haklar verilmesin?

İkinci soru : Siz, Yahudilerin Avrupa ülkelerinden kovulduktan sonra kendilerine yaşamaları için ancak (Arap ülkelerinde doğmuş olan yahudilere mahsus olmak üzere) Arap ülkelerinde yaşam izni verilecektir., diye bir beyanat verdiğiniz, doğru mudur?

Siz Yahudilerin Polonya'dan; Nazi askerî hapishanelerinde babaları ve evlâtlarının gaz ile yakılarak öldürüldüğü yerlere yaşamak için tekrar dönebileceklerince inanıyor musunuz?

İsrail'de doğan, ve sayıları İsrail nüfusunun % 25 ini yani dörtte birini teşkil eden yahudî nesli için yaptıklarınız nedir?

Efendim, siz yahudilerin doğup büyüdükleri Arap ülkelerinden, öldürülüp kovuldukları ve mallarının yağma edildiği ülkelere geri dönebileceklerine inanıyor musunuz?

Fakat siz İslâmı yeniden bir defa daha yaymak istiyorsunuz. Bazılarına göre siz bu davetinizi, hırsızların elini kesmeye ve zina yapan kadınları öldürmeye kadar ileri gidiyorsunuz. Örneğin ben, eşimin bu hususlara uymayacağına inanmaktayım.

Sayın Kaddafî, siz, müslüman olmayan birinin, islamın hakim olduğu ülkelere yaşamak için geri dönebileceğine inanıyor musunuz?

Üçüncü soru: Yahudilerin Arap devletlerinde devamlı bir şekilde güven içersinde yaşadıklarını açıkça ilân ettiğiniz doğru mudur? Siz yahudilere değilde Siyonizme karşı bir zaaf taşıyorsunuz. Batının bu düşüncelerinize ikna olması mümkün müdür?

Yahudilerin kendilerinden ayakkabılarını kapıp kaçmaları istendiği zamanlarda yaşantılarının Arap ülkelerinde ve Fas'ta rahat ve huzur içersinde olduğuna batılıların inanmaları olmaları mümkün müdür? Siz de biliyorsunuz: 1907 senesinde Kazablanka'da yahudilerden çok sayıda adam öldürülmüş, evleri yakılmış, ve karıları kaçırılmıştı.

1916 senesinde Fas'ta, 1948 senesinde Cezayir'in Vecde kentinde katledildiler?

1934 senesinde Mısır'da Kostantin mezbahaları işledi. Çok sayıda yahudi katledildi. 1948 senesinde buna benzer olarak Aden'deki yerel kuvvetler yahudilerin insan gibi yaşama hakkı olmadığını duyurdular. Bu açıklamadan bir süre sonra çok sayıda yahudî katledildi ve malları talan edilerek yakıldı.

1941 senesinde Irak'ta 600 yahudî öldürüldü ve 1000 tanesi de yaralandı. Evleri ve malları yakıldı.

Sizin memleketinizde dahi 4 - 5, Kasım 1955 senesindeki Trablus mezbahaları bunun tamamlayıcısı oldu.

Le Monde Yazı İşleri Md :

Başkan Kaddafî sorunuzun gerçekten uzun olduğunu söylüyor ve sorularınızı mümkünse bölüm bölüm kendilerine sormanızı istiyorlar.

Yayma ve propaganda

Kaddafî :

Biz başlangıçtan beri bu toplantının, katılımcılar arasında görüş alış verişi yapılan bir toplantısı olmasını istemekteyiz. Basın toplantısı olmasını değil. Yani bu toplantıda bulunan kimselerden herhangi biri bu konuşma kürsüsünü misyonerlik ve propaganda yapılan bir yer olarak görmemelidir.

Gerek Arap ülkelerinde ve gerekse diğer ülkelerde çarpışan ve birbirini boğazlayan taraflar, düşmanlar arası

tahripler ve mezbahalardan bahsetmek istiyorsak, insanlık tarihinde acıklı kızıl sütunları kaydedeceğiz.. Oysa bu şekilde sonuca ulaşılması mümkün değildir. Yıkımlar ve mezbahalardaki şiddetten bahsetmek insanlığın şiddet sorununa çözüm olamaz. Biz bu noktaya temas ettiğimizde, bize his değil fikir ve mücadele hükümran olacaktır.

Sayın Mimî'nin sözleri yaygın misyoner gazetelerinin fikir teatilerinin bir çeşididir.

Gücüm yetebildiği kadar ben, insan bedeninin kendisinden ürperdiği ve Araplara kargı girişilen Yahudi mezbahalarındaki katliamlardan söze başlayabilirim: Yasin Deyri (Klişe) mezbahası.

Tarihî Deyr-i Yasin mezbahasıyla söze başlayabilir ve bu mezbahadaki gaz ve yakıcı ateşlerden size haber verebilirim.

Arap şehirlerindeki okullar, sanayi tesisleri, eğlence yerieri, kadın kuaförleri ve berberlere kadar tahrib edilen yerleri, sizlere hatırlatabilirim.

Çadırlarda yaşayan yakılan ve çirkin hallere sokulan insanları görmek için hastaneleri görmeliydiniz.

Daha dün Süveyş'te Siyonistlerin bombaları altında parçalanan hıristiyan Fransız yayın evlerini gördünüz. Az önce kilise ve camilerin durumunun ne olduğunu da gördünüz. Ama ben bir takım hassa konulara değinerek kışkırtıcı olmak istemiyorum. Bunun yeri ve zamanı değil... Biz burtada sadece düşünce alışverişi yapıyoruz.

Her halde bir soru sorabilirim:

Yahudilik bir din mi, yoksa bir milliyet midir? Bu sorunun cevabı bize bazı tehlikeli şeyler açıklayacaktır. Sanıyorum pek çok insan bu soruya cevap vermekten kaçınır.

Cevap vermek bizzat İsraillilere fayda verir. Ama bizler akıl ve fikrin önemini kabul ettiğimize göre bu soruya açıkça cevap vermemiz gerekir.

Sayın Mimi şöyle söylüyor: "Sayın Başkan siz Yahudîlerin, kovuldukları memleketlere tekrar dönmelerini nasıl istiyorsunuz? Bu fikir; bütün dünya ülkelerine yönelttiğiniz tehlikeli ve önemli bir konudur. Bu şu mânâya gelir; Filistin'e dün, bugün gelen ve yarında gelecek olan yahudiler ezilmekte ve zulme uğramaktadırlar. Böyle olacak olursa Rusya'yı da azınlıklara karşı girişimlere başvurmakla suçluyorsunuz. Çünkü bu sene oradan da binlerce yahudi Filistine göçtü..

Aynı şekilde Amerika'yı da yeni bir nazi olmakla itham ediyorsunuz,.."

Sayın Miml'nin söylediğine bakacak olursak; bizlerin karşılaştığı sorun millî mi yoksa dinî mahiyette midir?

Bu sorunun cevabı gerçekten önemlidir. Sayın Mimi'nin sözlerine uyacak olursak... Sovyetler Birliği'nde binlerce Yahudi, kendilerini göç etmeye zorlayan sebeplerle karşı karşıyadırlar. Bu durum, dün, bugün ve yarın Fransa'dan Filistine göç edepler için aynı içeriğe sahiptir. Bunun mânâsı da; Fransa Yahudilere zulmetmektedir. Fransa ülkesinde azınlık olan Yahudilere zulmetmekte, dinî bir taassup uygulayarak , ırkçılık yapıyır demektir ki böylece bütün dünya bugün yeni bir nazizm ile karşı karşıyadır.

Filistin'de kalmalarını kabul edeceğimiz yahudiler

Diyorum ki: "Evet doğrudur. Arap ırkından yahudiler vardır. Ve işte onlar da Filistin'de, diğer Arap ülkelerinde ve memleketimde bugün de yaşamaktadırlar. Bu ülkelerde çok sayıda yahudi vardır. Libya hükümetinden de ülkede yaşama izni almışlardır. Çünkü onlar aciz ve yaşlılardır. Sosyal garantiyi almışlardır. Kesinlikle inanmak için Trablus şehrinde

bu gibilerini görebilirsiniz. Onlara beelsiz evler temin ettik. Kendilerine aylık bağladık. İhtiyarlıklarında yardımcıyız ve sosyal durumlarına saygılıyız.

Kovulmuş olan yahudiler varsa onlarda Hitler'in zamanında kovulmuşlardır. Ve bunlarda 1948'den önce Filistin'deydiler. Bazı arap ülkelerinde zulme uğramışlarsa da 1948'den önce Filistin'e kavuşmuşlardır.

Ben yahudilere, hattâ her hangi bir insana yapılan zulmün karşısındayım ama bazen tesadüfi karşılaşmalarda zulme uğramış olabilirler. Yine de bu gibi zamanlarda bazı sebeplerin bulunması gerekir. Böyle hallerde Filistin'li yahudilerden araplara karşı saldırı yapılır ve doğal olarak, Arap ülkelerinde onlara kargı bir tepki ortaya çıkar.

Yoksa şu ve bu senelerde yahudilerin katliama maruz kalmaları akla gelemez.

Yıllar sonra şu veya bu sebeplerle Yahudiler karşı katliamlara giriştiler. Bunun anlamı şu; Bu arada bazı olaylar gelişmiştir. Bunlarda yahudiler tarafından meydana getirilmiştir ki bunların sonucu da yahudilerin aleyhine olmuştur. Örneğin, ilk olarak yahudilerin iştirak ettikleri Deyr-i Yasin katliamı. Bu olaya karşı arap ülkelerinde bir tepki meydana gelmiştir. Çünkü bu olaylar araplara karşı olan bir hoşnutsuzluğun eseri olup arap ülkelerinde 1948, 1956 ve 1967 senelerinde araplara karşı yapılan birer tecavüzdür.

Bu saldırıların doğal sonucu ve tepkisi olarak, Arap ülkelerinde yaşayan yahudilere karşı saldırılar olmuştur. Yahudi toplumuna ait herhangi bir zulüm varsa bundan ancak yahudiler sorumludur. Zira, yapılan herhangi bir etkiye karşı, başka bir yerde muhakkak bir tepki ortaya çıkar. Bu hususu hepiniz kabul edersiniz. Her türlü durumda sorumlu olan yahudidir. Bu yahudiler 1948 senesinde Filistin'e döndüler.

İşte bu yahudileri memleketlerimizde yaşamaları için kabul ediyoruz. Ama başka ülkelerin vatandaşı olan yahudilerin şevk ve neşe ile Filistin'e dönmelerini nasıl kabul edeceğiz. Yoksa yeni bir Haçlı seferi mi gerçekleşiyor?

Fransa, İtalya, ingiltere ve Amerika'nın bugünlerde çok sayıda yahudiyi Filistin'e göndermesinin ve bu göçmenlerin başka devletlerin vatandaşları oldukları, halde sevinç ve neşe içinde Filistin'e yerleşmelerinin anlamı ne olabilir?

Yabancı milletler Doğuyu ve Filistin'i tanımıyorlar. Bunun açıklaması şudur. Bu yahudilik arkasında gizlenen, yahudiliği maske edinen yeni bir haçlı seferi midir? vaya, insanları günah işleyen veya memleketlerinde yaşamaları hoşlarına gitmeyen çapulcu bir zümre mi önümüzde boy göstermektedir?

Bu kesim İsrail devleti vatandaşı olabilmek için kıyasıya mücadele etmektedir, ki bu devlete hizmet etsinler ve arapları öldürmek için yaşasınlar.

Durum böyle olunca tehlikeli bir sorunla karşı karşıya gelmiş oluyoruz. Bu sorun da, İslâmî hicret kapısını Kudüs'e doğru açmamız ve İslâm âleminde yargılanan, kanundan kaçan müslümanlann da neşe ve sevinçle Filistin'e göç etmeleri için kendilerine yol açmamızdır.

Böylece bu bölge her iki grupla iskan edilecektir. Bizim müslümanların hicret kapısını açma hususunda ittifak etmemiz için herhangi bir engel yoktur.

Bütün ülkelerden binlerce müslüman Kudüs'e göç eder ve bu konuda ülkemin rolü büyüktür.

Yahudi göçü durmadan devam etmektedir. İsrail adına, yahudiler adına büyük bir delilik yapılmaktadır.

Filistinin kederi

Her vatandaşın kendi ülkesinde kalması gerekir. 1948'den sonra Yahudiler Filistin'e girmek hakkına sahip değildir. Çünkü dünya da Yahudilere yönelik herhangi bir zulüm yapılmamaktadır. Ben Sovyetler Birliğinde zulüm yapıldığı için binlerce yahudinin göç etmek zorunda kaldığını da kabul etmiyorum.

Fransa'da yahudilere zulmedildiğini ve bundan dolayı yahudilerin Fransa'dan Filistin'e göç ettiklerini de kabul etmiyorum.

Ve bu asırda Arap ülkeleri veya diğer ülkelerde yahudiler aleyhine bir zulüm tertiplendiğini ve bu sebeple göç etmek zorunda kaldıklarını da kabul etmiyorum.

Ama bu arada Birleşmiş Milletler'in verdiği çadırlarda yaşayan, Ürdün ve diğer Arap ülkelerinde sefalet çeken Filistin milletinin üzüntü ve kederlerini görüyoruz.

Kara Eylül işkencelerini hepiniz biliyorsunuz. Bunlar işte o sefalet çeken, zulme uğrayan, ve çadırlarda yaşayan Filistin milletidir.

1971 - 72 veya 73 yıllarında çadırda yaşayıpta Filistin'e göç etmeğe mecbur kalan avrupalı bir yahudi gösterebilir misiniz?

Paris'te çadırda yaşayıpta göç etmeye mecbur kalan bir yahudi gösterebilir misiniz?

Dünyanın herhangi bir yerinde olsun çadırda yaşayan bir yahudi gösterebilir misiniz? Aksine Yahudiler göç ettikleri yerlerdeki insanların en zenginidirler. Hayatın göbeğinde, tam ortasında yaşamaktadırlar. Buna karşılık, fakir Filistin arapları çadırlarda, Birleşmiş Milletler'in vermiş olduğu çadırlarda yaşamaktadırlar. Birleşmiş Milletler'in yardımıyla yaşamak-

tadırlar. Bütün devletleriniz onlara yardım da pay sahibidirler. Biz 1948'den sonra Filistin'e gelen yahudilerin konforlu bir hayat içinde yaşadıklannı ve bir zulme uğramadıklarını söylüyoruz.

Libya, Arap Cumhuriyeti yahudilere açıktır

Yahudiler 1948'den önce Filistin ve diğer Arap ülkelerinde yaşıyorlardı. Bu nedenle vatandaşlarını Filistin'den çekmeleri için dünya devletlerine çağında bulunuyorum.

Libya Arap Cumhuriyeti, arap yahudileri ve kendi isteklerince Filistin'e göçen libya yahudilerine kapılarını açıyor ki gelecek olanlar gelsin ve libyalılarla eşit haklara sahib olsunlar. Bütün arap ülkelerinin, vatanlarına dönmeleri için yahudilere kapılarını ve kulaklarını açacaklarına eminim.

Avrupa ülkelerinin de vatandaşlarını Filistin'den geri çekmeleri ve bundan sonra da Filistin'e göç için yahudilere izin vermemesi gerekir. Ki sadece araplarla beraber yaşamış olan doğulu yahudiler geriye kalsın. Bu yahudilerle beraber Filistinliler vatanları olan Filistin'e dönebilir ve yan yana onlarla beraber yaşayabilirler.

Yahudi şeriatı tüm semavî dinlerin şeriatlerin çoğundan daha şiddetlidir. Bu şiddet o dereceye varmıştır ki inançlarına göre (tevbe etmek için) kendi kendilerini öldürürler. Ve Hz. Mûsâ (A.S.) zamanında da kendi kendilerini öldürmüşlerdir. Çünkü bu onlarca tevbe yerine geçer. Halbuki bu İslâm'da yoktur. Zina eden erkek ve kadınlar -evli değillerse- 100 er değnek yerler. Avrupa hukukçuları bile hırsızlık ve zina suçunu İslâm şeriatının uyguladığı cezalardan başka herhangi bir menedici cezanın bulunmadığını kesinlikle söylemektedirler.

Ama bu cezayı kaldırmak isteyen kadınlar vardır ve hiç şüphesiz onlar zinaya taraftardır.

Le Monde Yazı İşleri Md :

Sayın Başkan sizin, burada bulunan ve araplık ve müslümanlık düşüncelerine aykırı düşünenlerin çoklarının dehşet ve öfkesini kışkırtan sözler söylediğinize inanıyorum.

Kaddafî :

Özür diliyorum.. Sözü bağlayacağım: Sayın Lefonsit'ten saygı ve takdirlerimle beraber toplantıyı idare etmesi için gayret rica ediyorum. Le Monde Yazı İşleri Müdürünün "çoklarının dehşet ve öfkesi galeyana geldi." demesi gibi genel sonuçlara varılmasın. Elbette bu doğru değildir. Çünkü burada, herkesin öfkelendiğini söyleyebilen hiç bir kimse bulunamaz, söylenilen sözleri bazısı red ediyor bazısı da teyid ediyor veya sayın Mimi'nin aklını karıştırıyor diye söyleyebilsin.

"Çoklarının" kelimesine itiraz ediyor ve geri alınmasını rica ediyorum.

Le Monde Yazı İşleri Md :

Sayın başkan, sözlerime hâkim olamıyorum. Ama burada bulunanların bazıları şöyle konuşabilirler: çoğu kez ben onların hislerine tercüman oldum... Tartışmayı yönetmek görüşümüzden bir yanlış anlaşılma olabilir... Ben, anlatmak istediğim gaye ile şahsî hükmümü vermiyorum. Ama benim amacım şudur: Ben burada bulunanların duygularını anlıyorum ve bazılarının söylediklerinize katıldığına da inanıyorum.

"Hepsinin" demiyorum, "burada bulunanların bazısı" diyorum. Kargaşalık çıkarmamıza sebep yok. Ben bu toplantıyı idare etmek için tarafsız bir başkan olmaya gayret ediyorum.

Sayın Mimi tekrar söz almak ister misiniz?

Prof. Mimi :

Evet tekrar söz almak istiyorum. Çünkü sayın başkan söylediklerimin bir kısmına itira ettiler. Bazı şeyler söyliye-

ceğim ki özellikle bunlar sayın Kaddafi'nin itirazına yol açan konular olacaktır.

Şunu söylemekle yetineceğim: Ben üniversite de bir profesörüm. Mensubu bulunduğum üniversitenin rektörünün, esası olmayan şeyler söylediğime inanmasını istemem. Kaldı ki gerçekten bu söylediklerimi söylerken ben bilinen şahsiyetlerin çoğunun söyleyip yazdığı şeylere gönderme yaptım. Bazı gazetelerden de demeç alabiliriz. Örneğin bunlardan biride Newyork Times gazetesidir.

Sayın başkan : siz bütün bu olayları siyonizme bağladınız. Siyonîzmin varlığı, yahudilerin araplardan çektiği ezalara sebebiyet vermiştir. Ama bu sadece bir fikirdir.

Yahudiler arap ülkelerinde gerçekten çok kısa zamanlar hariç, rahat yaşayamamışlardır. Yahudilerin işi kanun adamlarına bırakılmıştır. Kanunlar dahi, Abbasî yüzyılından beri yahudiyi, sert yasalara boyun eğecek bir duruma getirmiştir.

Yahudi vatandaş ikinci derecede bir vatandaş sayılır, onu devlet korur ve kendisine bir köpekmiş gibi muamele eder. Yahudi baş kaldırmaya cüret gösterdiğinde bir tokat yemelidir ki yerinin neresi olduğumu bilsin.

Babam ve dedem sokaktan geçerken tokat yemekten korkarlardı. Bu sözü kaynaklardan almıyorum, bizzat yaşadım. Sizin sorunuzdan anlaşıldığına göre, durum bu iken, onlar niçin şerrin temsilcileri olsunlar. Gerçek şudur ki bizler Arap devletlerinde korku ve alçaklık hissederek yaşadık. Siyonizmin ortaya çıkışından önceki katliamları da anlatmayacağım.

Siyonizm Avrupa'da anlatıldığının tersine, 13 yaşma bastığımdan beri meydana çıkmış ve bende ona doğru adım atmaya başlamışım. Çünkü bizler Arap ülkelerinde gerçekten ağır şartlar altında yaşıyorduk. Almanya yahudilerine kavuşamadık.

Sayın başkan sözlerime son vermemi istermisiniz.. Evet... burada bulunan bazı kimselerin şikayetçi oldukları konulara açıklaık getirmek isterim. Çünkü bu toplantı dört büyük gazetenin düzenlediği bir sohbet toplantısıdır. Resmî şekiller dışında herhangi bir kimsenin bu mikrofonda görüşlerini açıklaması mümkün değildir.

Bizler Arap ülkelerini terketmiş 850 bin yahudiyiz. İsrail'de 1 milyon 600 bin yahudi bulunmaktadır. Bunlar ve bunların çocukları Arap ülkelerinden gelmiştir. Yâni şu an İsrailde bulunanların yarısı arap asıllıdır. % '25 oranı Avrupa'dan göç eden yahudilerin çocuklarını gösterecek olursa % 75 yahudinin de bilfiil İsrail'de doğduğu meydana çıkar. Sayın başkan bunların Arap ülkelerine veya sizin Arap ülkesi dediğiniz yerlere dönmeleri mümkün olabilirmi? Ben bunu, anlayamıyorum. Çünkü benim babalarım ve dedelerim Filistin'de araplardan, daha önce vardılar. Bundan özet olarak şunu çıkarabilirim: Sizin veya başkasının dediğine göre Fransa'ya silah satın almaya mı geldiniz? Eğer bu sorunun cevabı olumlu olacak olursa yeniden bir çatışma daha alevlendirmeniz ve bu alevi diğer arap ülkelerinin söndürmeye çabalaması da üzücü olmaz mı?

Sayın başkan siz yakınlıktan, ve yeniden gelmesi istenen kerametlerinden bahsediyorsunuz. Siz İsrailliler ve dünyadaki yahudilerin nasıl canla başla çalıştıklarını görmezden geliyorsunuz. Şüphesiz ki yeni Yahudi nesli petrolden yapılmış eşyaları kullanmıyacaktır. Bilâkis...

Sayın başkan sözüme son veriyorum. Yahudilerin böyle bir azmi olduktan sonra Arap ülkelerine, en ağır şartlar altına nasıl olur da dönerler. Sizden bu cesaretinizi millî bir kongreye hizmet etmekle göstermenizi istiyorum.

Sözlerimi ağır ağır tekrarlayabilirim... Sizi bu toplantıya getiren bu cesaretinizi millî bir kongreye hizmet etmekle gösteremez misiniz? Bu kongreye İsrail'li ve Filistin'i! araplar da katılsınlar. Bu kongre ya Trablus, ya Telaviv veyahutta Paris dışında tarafsız bir bölgede düzenlensin. Eğer Paris'te olacak olursa yine bu gibi mücadeleler cereyan edecektir.

Sorunun çözümüne ilişkin düşünceler

Kaddafi :

Biz burada sorunun çözümüne ilişkin yaklaşıları konu edineceğiz. Sonuçları ele alacak değiliz... Göze çarpan parlak bölümlerden değil, sorunu çözümleyecek prensiplerden bahsedeceğiz. Bugünün meselelerinden ve hattâ silahlardan da bahsedeceğiz. Bu gibi şeyleri gazetecilerle konuşacağız. Üniversite hocasının bu gibi meseleleri benimle konuşması uygun değildir. Bende bu gibi sorunları hocalarla konuşmak için bile izin vermem.

Bu ancak gazeteciler tarafından sorulabilir. Bu da yahudilerin ileri sürdüğü kanıtların destekten yoksun oluşuna işaret eder. Çünkü yahudiler esas olan noktadan uzaklaşmaktadırlar. Sorunların çözümü ortadayken esas görüşülmesi gereken konu varken,teli değerdeki konular üzerinde yoğunlaşmaya çalışmaktalar. Bu da şimdiki israil'in değerini açığa çıkarmaktadır.

Toplantıya temsilci olarak katılmak istemesine rağmen ana konulardan uzaklaşmaya çaba harcamaktadır.

Ana konular üzerindeyse sürekli olarak İsrail tarafının demagoji yaptığını müşahede etmekteyiz.

İnsanlar ana konuya döndükleri zaman artık deliller zayıf kalır. İsrail, karşılıklı konuşmalar ve mücadeleler karanlıkta devam ettiği müddetçe ancak baki kalabilir. Bu da kaçamaklı

ve kaypak bir tarzdır. Biz karanlık değil ışık altında ana konuya dönmek istiyoruz.

Yahudi mantığı nasıl çalışır

Sayın Mimi, sorunun çözümü konu olduğunda ana konudan uzaklaşmayı tercih eden Yahudi mantığının tipik örneklerinden birini ortaya koymaktadır. Yaklaşımı Tipik Yahudi mantığının örneğidir... Ama ben ise açık kalble başladım ve yahudilerin kardeşleriyle beraber yaşamaları için dönmeleri gayesiyle memleketimin kapılarını açtım.. Böylece Mimi'nin ve benim anlattığım öldürme olayları ve üzüntüleri araplarla yahudilerden uzaklaştırmak istedim. Çünkü ben bu soruna temelden çözüm bulmak istiyorum. Ana konunun görüşülmesi ertelensin diye kafa karıştırmaya çalışmıyorum.

Tartışmayı sonlandıran soru

Le Monde Yazı İşleri Md :

Çok kimselerin bu yönde olduğunu söylediniz. Bu tartışmaya bir son verelim. En iyisi sayın Garaudy'nin sorusundan sonra devam ettiğimiz endişe içermeyen tartışmaya dönelim.

Sayın Pierre bu konu etrafında konuşmak ister mi?

Evet Sayın Başkan, ben sayın Mimi'nin konuşmasından sonra soru sormak istiyorum.. Bir defada iki soru Sorabilir miyim?

Sıkıntılı durum

Pierre Mendes :

Sayın Başkan bu görüşmeyi en sakin bir şekilde idare ettiğinizde zorluk hissediyordum. Sayın Mimi'nin cesaretle konuşması ve şeref misafirimiz sayın Kaddafînin cevabından sonra daha fazla sıkıntı duyuyorum.

Bundan sonrada sayın Kaddafı misyoner faaliyetlerinden bahsederek ve asıl konu dışına çıkmanın ne anlama geldiğini anlattı.

Gerçekten sayın Mimi'nin sözleri erkek, kadın ve çocukların ruhi yapısıyla ilgilidir. Bu düşüncelerin asıl boyutu nedir? Bütün bunlara sebep olan asıl olaylar nelerdir? Bunları bilmek hakkımızdır.

İnsanların çoğu sayın Mimi'nin görüşüne katılmazlaar. Ama diyebilirim ki anlattıkları gerçek olaylardır.. O konuştuğu anda ben burada bulunanların gösterecekleri tepkiyi düşünüyor ve bu nedenle dehşete kapılıyordum. Özellikle uygun olmayan bir zamanda yeni güçlük ve sefalet çekmeyen Fransızların acılarına ve daha itinalı davranmalarına sebep olan konuşmaları yaptığı zaman da daha fazla dehşete kapıldım. Ayrıca bu zamanda felsefi sorunlar bulunmaktadır Ama onlar insanlığın kurtuluşuna etki edecek durumları düşünmekle meşgul olmaktadırlar. Bu metod dünyanın herhangi bir yerinde yeterli değildir.

Fransız milletinin yeterli temsili yoktur

Beni dehşete düşüren duymuş olduğum bu son sözler; burada bulunanlann ve etrafında toplanmış olduğumuz bu metodun Fransız kamuoyunu düşüncesini tam olarak yansıtmadığını söylemeye zorladı. Bence önemli olan şudur ki misafirimiz sayın Kaddafî şunu bilmelidir; bu toplantı da bulunanlar, Fransız milletini veya Batı Avrupa devletlerinde yaşayan milletlerin tümünü temsil etmezler.

Libya devlet başkanı yüklenmiş olduğu sorumluluk nedeniyle şunu iyi bilmelidir; Avrupa ülkelerinin çoğunda kendisinin duygularına ortak duygular bulabilecektir. Ama bir topluluk meydana getirmelerine rağmen burada bulunanlar Fransız fikrinin bütün yönlerini temsil etmemektedirler. Bu da

sayın Kaddafi'nin belirttiği önemli noktalardan biridir. Bu önemli nokta felsefî değil aksine siyasî bir noktadır.

Huzursuzluğun hissedilişi

Bunları söylediğim için özür dilerim. Sayın Fauvert bana burada bir karşılıklı konuşmanın düzenlenceğini söyleyince, ben de bu toplantıya katılmak istedim.

Sonuç itibariyle kesinlikle şunu söyleyebilirim; sayın Kaddafi'nin anlatmış olduğu şeyler Ortadoğu'daki siyasi kavgalar paralelinde bazı iyi niyetli kimselerin duyduklan huzursuzlukla bir arada yürümemektedir. Bizler topluca yaşadığımız sorunlara çözüm bulabilmek için daha mantıklî çareler arıyoruz... Geçmişte hakim olan şartlar ne olursa olsun ben tarih köşelerinden bahsetmeyeceğim. Aksi halde, Haçlı savaşlarından bu yana Fransa'nın Filistinde bir takım hakları olduğunu söyleyebilirim. Bizi ilgilendiren ve sorumlusu bulunduğumuz tarihte olanlar değil, şu an yaşadığımız durumumuzdur.

Bizi barış ilgilendirir

Bizi ilgilendiren barıştır. Misafirimiz (Kaddafî) nin asıl konulardan söz açmaması nedeniyle, bende aynen bu zamanla ilgili bir konuyu açıklayayım. Bu durum beni "Barışı tahakkuk ettirmek amacıyla gücümüz yettiği kadarıyla çabalarımızı harcamalıyız." demeye zorluyor.

Ben "İsrail galip geldi" veya "Filistin galip geldi." Diyenlere katılmıyorum. Bizi ilgilendiren barıştır. Barış fırsatlarını değerlendirmek amacıyla bugün burada toplanmışız. Bir takım şeylerin yapıldığınaı ve barış için büyük çabalar harcandığını biliyoruz. Bu çabalalar yeterli değildirler.

Bende sayın Kaddafî gibi, büyük devletlerin dünya milletlerine yaptıkları yardımlardan şüphe ediyorum. Bu devletler

kendilerine göre, stratejik bölgelerde barışı yok etmeye çabalamaktadırlar.

Asıl niyetleri bir bölgeyi sömürgeleştirmekse, o bölge sakinlerinin yararına olan bir barışı sağlama niyetleri olamaz.

İki büyük devletin (Amerika ile Rusya) ve bunlara oranla daha zayıf olan devletlerin barış yolunda yürümediklerinden dolayı üzüntü duymam doğaldır. Şartlar ne olursa olsun bazı çabalamalar da vardır.. Buna göre her şeyde iyi niyet prensibi aranmalıdır.

Bütün kuvvetimizi bu çabalamalara vermeliyiz ki bu çalışmalar sağlam ve barışçı bir rotada yürüyebilsin.

Arap ülkelerinde hatta Arap ülkelerinin dışında savaşların devam etmesinin gerekliliğine inanmıyorum. Şahsen ben barışı ümid ediyorum. Barışın gerçekleşmesi içinde olanca gücümüzle çalışmamızı (sizlerden) rica ediyorum.

Sayın Kaddafî "yahudiliğin içeriği nedir? Bir din mi, yoksa bir milliyet mi?" demişti.

Ben bu konunun tartışmasını yapmak istemem. Bazı karşıt görüşler işittim. Size itiraf edeyim ki; benim bu gibi sorulara cevabım "Bilmiyorum" dur. Ama ben, şuracıkta bazı kimselerin İsrail'de kendi parçalarıyla beraber yaşamak istediklerini görür gibi oluyorum. Onlar belirli binalara, meskenlere tutunmuşlar ve devlet şekli verecekleri bir vatan kurmaya istemişlerdir. Doğal olarak bu onların hakkıdır. Filistinlilerin de aynı şeylere hakkı vardırç Bundan da bahsedeceğim.

Bir ümmet veya bir devlet kurmak istemeleri Filistinlilerin doğal hakkıdır. Hiç bir şahıs yoktur ki, bu hakkı ortadan kaldırmaya hakkı olabilsin. Ben sebebi olmadan değersiz, asılsız konulara da girişmek istemiyorum. Katliamlar ve diğer

olaylara sebebiyet veren durumları da öğrenmek istemiyorum. Ancak bana göre ortada bazı açık gerçekler vardır.

Sayın Prof Mİmi'nin de dediği gibi; ortada milyonlarca insan vardır ki, kovulduktan veya zulüm altında yaşamaya zorlandıktan sonra akıbetlerinin ne olduğunu bilmiyoruz.

Emperyalizme karşıyım

Orta da bazı gerçekler vardır bunları söylememeye de herhangi bir sebep yoktur.

Polonya'ya bağlı yerlerden Rusları kovmaya girişmek mümkün müdür? Ben; Rusya'nın sahib olduğu yerlerin Rusya'da, Polonya'nın sahib olduğu yerlerin Polonya'da; İsrail'inde sahib olduğu yerlerin İsrail'de kalması fikrini ileri sürüyorum. Emperyalizme karşı çıkıyorum. Bu ister İsrail emperyalizmi olsun, ister, diğer herhangi bir ülkenin girişmiş olduğu bir emperyalizm olsun. Ben diyorum ki; vatanım da yaşayan bir insan topluluğu vardır. Herhangi bir kimsenin bu toplumun haklarını yoketmesi mümkün değildir. Bu hakkın aynısını Filistinlilere de tanıyorum.

Eğer filistinliler bir millet meydana getirmek istiyorlarsa, bu onların doğal hakkıdır[15]. Dünyada, özellikle ortadoğuda yeterli miktarda yer vardır. Öyleki İsraillîler istedikleri yerlerin, filistinliler de İstedikleri yerlerin sahibi olacaklardır. Vatanları, her ferdin kendi gönlünce seçip yaşadığı yer olacaktır. Özgür yaşamak onların haklarından biridir. Bu hakkı onlara tanımamazlık edemeyiz.

Sayın Kaddafî de bizzat "ilericilik ve medeniyetin esası milliyet ve dîn fikridir." demiştir.

Herhangi bir toplumun millet meydana getirmek amacıyla çalışma hakkını tanımamazlık edemeyiz.

---

[15] Filistinlilerin hala bir devleti yok.

Bütün isteğimiz barıştır. İsrail ve Filistin yararına bir barış.

Barış ve silâh

Sözlerimi şimdi tamamlayacağım. Barıştan bahsettiğimde toplumun fikrine katılıyorum. Başkan Kaddafî "Savaşın devam etmesini veya yeniden başlamasını istiyorum." sözlerini söylerken barışı düşünmemektedir. Çünkü o silâh istemektedir. Hangi silâhı!.. Le Monde dergisinde yayınladığı yazısında, savunma silâhları değilde saldırı silahları istediğini kesinlikle belirtmiştir. Eğer savunma silâhları istiyorsa bu onun hakkıdır. Ama o, saldırı silâhları istemektedir. Bu da benim için hoş değildir.

Fransa ve Fransa hükümetinin rolünü anlamamıştır. Bazen Fransa'nın durumundan gurur duyuyorum. Geçmişte ve bugün Fransa'nın oynadığı rol büyüktür. Fransa'nın barışa tutunmuş olması gayet açıktır. Ben şahsen, barış ne zaman yıkılırsa, en ileri gelen barış taraftarıyım. Özellikle Orta doğu barışını.

Toplantı başkanı

Pierre Mendes'un söylemiş olduğu bu sözlerden dolayı kendisine teşekkür ederim. Bu ayrıntıların gözardı edilmesinin doğru olmayacağı kanaatindeyim.

Sayın Başkan Kaddafî'de söylenilenlere cevap vereceklerdir.

Anlamsız sorular

Kaddafî :

İlk olarak sayın Mimi belirli sorular ortaya koymayıp, basın toplantısında ele alınacak olan gazete soruları sordu.

Çünkü soruları anlamlı değildi. Ama benim sahasında konuşabileceğim düşüncelere kimse dokunmadı.

Siz kolayca (asıl sorunlardan) Libya ile Fransa'yı ilgilendiren sorunlardan ve silâh konusuna kayıyorsunuz. Sizler silâh problemini sadece Libya'ya ait mi sanıyorsunuz? Atom bombalarını, bir kıtadan diğer bir kıtaya kadar gidebilen füzeleri, hücreler vasıtasiyle tutuşan savaş aletlerini unutmaya kimin hakkı var?

Az kalsın elimde olmayarak; sizin bu sözleriniz bile savaş isteyenleri kışkırtır, diyeceğim. Sizin bu sözleriniz, sorunun ancak güç kullanılarak çözümlenebileceğine delil olabilir. Bu konuşmalar asıl konuyu ele alır gibi başlıyor, sonra aniden uzaklaşıyor. Bu mantık yirmi sene boyunca devam edegelmiş sorunu çözümlemek yerine iyice düğümlemiştir. Her on senede bir de askerî bir karşılaşma haline sokmuştur.

Sizler savaşı destekliyorsunuz

Ben bu mantıkdan uzaklaşıp, asla dönmeli ve soruna temel çözümler sunmalıyız, diyorum. Duymuş olduğum bu sözler, esas noktadan uzaklaşıp günlük sorunlara ve gazete yazılarına dönmemizi gerektirmektedir. Bu durumda, sizin savaşı teyid edip körüklediğinize dair bende bir kanaat uyandırmaktadır.

Siz bu sözlerinizle problem düğümlenmiş ve bu problemin etrafında anlaşmamızın güç olduğunu anlatmak istiyorsunuz.

Bu problemi çözmek için sadece güç kullanılmalıdır. Bu, dünyada ilk problem değildir. Anlaşma ile çözülmesi güçtür. Çözülse de ancak kuvvetle çözülebilir.

Ülkeme yahudileri çağırdım

Bu sözlerinizden dolayı siz savaşı körüklüyor gibi oluyorsunuz. Halbuki ben bunu yapmıyorum. Ben insan sizleri insanın özgürlüğüne davet ediyorum. Memleketimde yaşamak isteyen yahudilere de kapıları sonuna kadar açtım. Memleke-

timde yaşayan ve çalışamayan yahudilerin sosyal yardım hakları vardır.

Libya'nın yaptığı gibi diğer Arap devletlerini de yahudilere kapılarını açmaları ve uzun zamandan beri Filistin'de araplarla beraber yaşayan yahudilere dokunmamaları için ikna edebilirim.

Sorunu böyle yaparak çözümleyebiliriz. Yanımızda çadırlarda yaşayan bir millet vardır. Bu milletin adı da - Filistin milleti - dir. Biz onun sorunlarına çözüm arıyoruz. İsrail'in sorunu çözüm bulmuştur. Kuvvetiyle şimdiye kadar ulaşmış olduğu yerlere ulaşmıştır. Filistin halkının yaşadığı yerlere, dinî inançlara ve hattâ milliyetine saldırmıştır. Şimdide bir imparatorluk kurmaya girişmiştir. Afrika'daki Mısır topraklarını, Asya'daki Suriye ve Lübnan topraklarını işgal etmiştir.

Yeni bir imparatorluk sömürgeciliğinin namlusu önündeyiz. Sorun sadece filistinliler veya yahudiler sorunu olmaktan çıkmıştır.

İsrail ile savaşacağız

Düşmanları vatanlarından sürmek için arapların silâhlanmaları artık bir zorunluluktur. İsrail bu şekilde devam ettikçe başkalarının bize karışmaması için savaşacağız. Çünkü bizler vatanımızı, okullanmızı, çocuklarımızı ve topraklarımızı savunuyoruz. Savunmak zorundayız.

Bu, genişleme taktiğiyle İsrail, Filistin problemini zihinlerden uzaklaştırmak ve asıl problemi de yeni topraklar işgal etme sorunu biçimine sokmak istiyor. Ben Filistin milletiyle ilgili asıl konuya dönmek istiyorum. Sayın Pierre Mendes barış hakkında konuşuyor. Peki ama filistin halkı nerede yaşayacak?

Kabulü zor bir düşünce

Vatanından başka yerde yaşamaya zorlanan biri bunu kabul edermi? Ben kabul etmem. Çünkü ben o memleketleri ve o memleketlerin milletlerine yabancıyımdır, Filistin halkını kendi yaşadığı topraklardan başka topraklara göç ettirmek doğru değildir. Geriye içinde İsrailliler kalsın diye yeniden bir Filistin problemi yaratmakta mümkün değildir.

Filistinlilerin ülkeleri ve evleri şu an terke zorlandıkları Filistin olarak tanınmıştır. Vatanlarına dönme haklarını onlara tanımıyor musunuz?

Dünyanın her tarafından filistine göç eden yahudilerin çokları her alanda ihtisas sahibi, refah içersindedirler, bunların vatanlarında kalmaları gerekir.

Yahudiler zulüm görüyor mu?

Eğer yahudiler bir zulme maruz kalıyorlarsa bunu ilan edin. Yahudiler zulüm görüyor diye bağırın. Fransa, Rusya İngiltere ve yahudilerin göçtükleri ülkelerde zulüm var mıdır?. Bunu ilân edin ki sorunu diğer ülkeler de duysun! Bu hususta sizi destekleriz. Yahudilerin vatanlarında kalmalarının taraftarıyız. Rusya, Fransa veya dünyanın herhangi bir ülkesinde zulme uğramalarının da karşısındayız. Eğer bir zulme uğruyorlarsa bu vatanlarda kalmalarını teyid edip onlarla beraberiz. Ürkütülmüş filistinlilerin sorununu çözümlemek istemiyorsunuz. Fransalı yahudilerin, İsraile bir uzman olarak dönmesini de teyid ediyorsunuz.

Bu mantık bizi doğru bir yola, sizleri de doğal olarak savaş taraftarı durumuna sokuyor. Sizce savaş, sorunun çözümüne yönelik tek çare midir. Bunun etrafında anlaşmakta zorlaşmıştır artık.

Le Monde Yazı îşleri Md :

Sayın Pierre Mendes, sayın Kaddafi'ye cevap vermek istiyor musunuz?

Pierre Mendes : Aslında cevap vermek istemiyorum. Sözlerimin tercümesinin bazı yerlerinde bütün inceliğiyle yapılmamıştır. Çünkü sayın Kaddafî "Ben savaş istiyorum." Demektedir. Oysa ben konuşmamın her yerinde, "Ben barış istiyorum." demiştim.

Şimdi de sayın Kaddafî "Ben savaş istemiyorum" diyor. Ama sayın Erich Rouleau'un kendisi ile Kaddafî arasında geçen bir karşılıklı konuşmadan alıntı yaparaak yayınladığı bir makalesi vardır. Bu makale sayın Kaddafinin savaş yanlısı olduğunun kanıtıdır. Başkan Kaddafî bu konuşmasında "Savaşın İsrail aleyhine yeniden başlamasını istiyorum." demektedir. Bunu resmen ilân ediyorum.

Kaddafî yine bu konuşmasında arap halkının saldırıcı silâhlarla donatılıp kendini korumasını istemektedir. Ben, burada savaşı destekleyip, savaşa çağıranlardan biri değilim. Barış istiyorum. Güç kullanılaraak işgal edilen topraklardaki halka vatandaşlık haklarının tanmması problemini halletmek amacıyla yapılan çalışmaları doğru buluyor ve bu çalışmaların sürdürülmesini, başarıya ulaşmasını kalben istiyorum. Bu toprakların sahiplerine iade edilmesini ve herkesin menfaatine uygun bir düzenlemenin bir an önce ivedilikle yapılmasını istiyoruz.

Bu topraklar kimin?

Kaddafî : , Beni dehşete düşüren duymuş olduğum bu son sözler tercümelerin % 100 doğru olduğunu kesinlikle söylememi gerektiriyor. Sizde barış istediğinizi buyurdunuz. Ama bu sözleriniz sizin ve sizden Önceki beyefendinin konuyu irdelemeden ele alması bir şey ifade etmez. Bunun anlamı da yoktur. Buna göre; savaştan başka çıkar yol yoktur. Bu açıkla-

manızla siz savaş istiyorsunuz. Ama şimdiki bu açıklamanızda da savaşa karşı olduğunuzu beyan ediyorsunuz. İsrail'in bu gün üzerinde bulunduğu 101. kilometre (İsrail - Mısır anlaşmasının imzalandığı yer) yi Mısır'ın mı yoksa İsrail'in mi toprağıdır. Buna ne diyorsunuz?.

Mendes — Şüphesiz Mısır toprağıdır.

Kaddafî — Sizce Süveyş kanalı, Mısır'a mı yoksa İsrail'e mi aittir?

Mendes — Şüphesiz Mısır'a aittir.

Kaddafî — Sizce Sina çölü Mısır'a mı yoksa İsrail'e mi aittir?

Mendes — Bu da aynen diğerleri gibi Mısır'a aittir.

Kaddafî — Sizce Golan tepesi Suriye'ye mi yoksa İsrail'e mi aittir?

Mendes — Cevap olarak Suriye hükümetinin ateş kesî kabul ettiği ve barış için karşılıklı görüşmelere girdiği gün de bulunduğu yerlerin sınır kabul edilmesini söylemek istiyorum.

Esirler konusunda tartışma

Kaddafî — Yâni Golan tepesi Suriyeye aittir.. Öyle değil mi?

Mendes — Suriye'nin ateş keşi ve ateş kesin icabı olan esirlerin iadesi konusunda mutabık olduğunu söylemiştim. Ama ben Suriye'nin şimdi esirleri niçin iade etmediğini anlayamıyorum.

Kaddafî — Suriye ateş kesi kabul etmiştir.

Mendes — Öyleyse neden uygulamıyor ve savaş esirlerini teslim etme konusunda duyarsız davranıyor.

Kaddafî — Suriye (Ateş keşi) bütün incelikleriyle tatbik etmiştir.

Mendes — Suriye savaş esirlerini teslim etmemiş ve isimlerini de açıklamamıştır.

Kaddafî — Başlangıçtan beri, memleketinizde kamuoyu bazan cahil denecek kadar saf düşünmektedir.likle itham edilecek kadar sathîdir. Ey efendiler gerçekten bütün kanunlara göre, savaşın kopmasına sebep olan sorunlar çözümlendikten sonra esirlerin değiştirilmesine geçilir. Savaşın nedeni olan sorunlara çözüm bulunmadan düşman askerleri işgal ettiği topraklardan geri çekilmeden, ve savaş sona ermeden esirlerin değiştirilmesi ilk olarak burada göndeme getirilmiştir. Bu da ters bir mantıktır.

Mısır'da gelişen olaylarda aynı şekilde ters bir mantık eseridir. Esirler konusu bu tür durumlarda çözüm bekleyen son işlerdendir.

Sayın Mendes'inde buyurduğu gibi 101. Kilometre, Süveyş kanalı, ve Sina çölü Mısır'a ait olduğu halde İsrail zorla bu toprakları işgal etmiştir. Birleşmiş Milletler kararı veya herhangi bir delil olmadan arapların İsrail'i 101. kilometreden, Süveyş kanalından ve Sina'dan kovmaları en doğal haklarıdır. Bunun tartışması bile yapılamaz. Bu Filistin sorunu değil Mısır sorunudur. Kanalın batısında içinde ve Sina'da İsrail'e saldırmak için saldırıcı silâhlar istenmesi, arapların en doğal hakkıdırr. Bu savaş çığıtkanlığı değildir. Mademki İsrail geri çekilmeyi kabul etmiyor, öyleyse sayın Mendes, saldırı araplarm hakkı değil midir?

Mısırlılar haklıdır

Mendes — Mısırlılar işgal edilmiş olan topraklarının iadesini, özellikle 101. kilometre çevresindeki toprakların iade edilmesini isterlerken haklıdırlar. Ateş-kes anlaşmasında Mısır topraklarının Mısır'a geri verileceğine dair banş görüşmelerinin de yapılacağı imza edilmiştir. Geçici de olsa durum gayet

açıktır. İsrail ve Mısır ateş-kesi ve ateş kesin gerektirdiklerini kabul ettiler. Bunun yerine getirilmesi, yani İsrail'in işgal ettiği toprakların iade edilmesi gerekir. Suriye hükümetinin ateş - kese uyup savaş esirlerini teslim edeceğini ümid etmekteyim.

Kaddafî — İsrail, Mısır'a ait olan bu topraklardan çekilmesede mi?

Mendes — Eğer, İsrail işgal ettiği bu topraklardan geri çekilmeyecek olursa bu bir suçtur. Bunun suç olduğunu ilk olarak resmen ilân eden ben olacağım.

Kaddafî — İsrail geri çekilmeyi kabul etmediği takdirde araplar ne yapmak hakkına sahiptirler?

Mendes — İsrail'in Birleşmiş Milletler kararını ve işgal edilmiş olan toprakların geri verilmesini içeren ateş - kes anlaşmasına uyması gereklidir. Şayet işgal etmiş olduğu yerlerde kalmaya devam etmekte İsrar edecek olursa şüphesiz ki bu durumda İsrail suçlu konuma sokaar. Ve bu durumda da işgal edilmiş olan yerlerdeki millî unsurların yerini tamamıyla anlayacağım. Bir defa daha tekrarlıyorum. Ateş-kesin acele gerçekleşmesini ümid ediyorum. Bu konuda üzgünüm. Çünkü bazı devletler ateş-kes şartlarını hlal ediyor. Ve esir değişimi yapılmamaktadır. Esirlerin değiştirilmesi ve işgal edilen toprakların geri verilmesi doğrudur...

İsrail geri çekilmeyecek olursa

Kaddafî :

İsrail çekilmeyecek olursa onu askerlerini çekmeye ve işgal ettiği topraklardan çekilmeye zorlamak gerekir. Bunu yapmak için araplar savaşmak hakkına sahiptirler. Arapların bundan başka çaresi yoktur. Bu durumu göğüslemeleri için silâhlanma hakkına sahip değil midirler?

Mendes :

Ateş kes anlaşmasının imzalanması şimdi tamamlanmıştır. Sözlerini bugüne kadar yerine getirmiş olan iki hükümete güveniyorum. Bazı ayrıntılıkonularda tartışmalar ve görüşmeler devam etmektedir. Ama genel olarak her iki hükümette barışçı bir çözüme kavuşma isteklerini açıklamışlardır. Bu güzel bir şeydir. Bu durumun, işgal edilmiş olan toprakların geri verilmesine kadar devam etmesini ümid etmekteyim.

Kaddafî :

Her iki hükümete de güvenme fikrinizi geri almanız gerekir. Çünkü İsrail kuruluşundan beri Birleşmiş Milletler'in bir tek kararına bile uymamıştır. Bütün dünyaca mâlum olan 242 numaralı Güvenlik Konseyi kararı, İsrail'in attığı çöp sepetinde durmakta devam etmektedir. Öyleyse "iki hükümete de güveniyorum" sözünüzün İsrail hükümetiyle ilgili kısmını geri almanız gerekir.

Diğer bir deyişle dünya da hiç bir milletin İsrail'e güveni yoktur. Çünkü Birleşmiş Milletler'in kararından tamamen yüz çevirmiştir ve çevirmektedir de. Geri çekilmeme karşısında biz de ancak savaşa hazırlanmayı tercih ediyoruz.

Böyle yapmayacak olursak değersiz bir millet oluruz. Başkaları da topraklarımızı işgal eder. Sonuç ne olursa olsun savaşa hazırlanmazsak, değersiz bir millet olmamız kaçınılmaz hâle gelecektir. Bu durumda özgür halk olarak yaşama hakkını kaybederiz. Değersiz ve yaşamak hakkına sahib olmayan bir ümmet olmamızı kabul etmiyorum. Bu ümmet yaşamak için yaratılmıştır. Bu gibi sorunları göğüslemek için de hazırlık yapma hakkına sahiptir.

Sayın Mendes, senin memleketin bile, işgal edilmiş toprakları olmamasına rağmen atom bombaları, uzun menzilli füzeler ve stratejik uçaklar yapmaktadır. Bu da savaşa hazırlıktır.

Sayın Pompidou'ya Fransa da sürekli olarak yapılan atom bombası denemelerinin aleyhinde bir mektup gönderdiğimde bana şu sözlerle cevap vermişti: "Ben bu faaliyetleri vatanımı silâhlandırmak, ve gelecekteki her türden saldırı ihtimaline karşı bir savunma gücüne sahip olmak için yapıyorum."

Sürekli olarak savaşa hazırlık yapan devletlerde yapılagelen bir savaş mı vardır? Bununla beraber yine de günlük atom bombaları üretimine her gün devam etmek-tedirler. Memleketiniz nükleer güce sahiptir. Buna rağmen sadece ayakta durmaya çalışan ve işgal edilmiş topraklarını, işgalciden kurtarabilmek için savunma gereçleri yani silah tedarik etmeye çalışan Arapların yaptıklarını yanlış buluyorsunuz ve kabul etmiyorsunuz? Bu ters bir mantıktır.

Le Monde Yazı İşleri Md:

Oturumu kapatmak gerektiği inancındayım. Ama söz hakkı anlamında Sayın Difon, ve Sayın Gordene'ye söz vermemiz yerinde olur. Sözü Sayın Habib'e veriyorum.

Biz ancak kendimizi temsil ediyoruz

Michel Habib :

Sayın başkan ben kendimden başka herhangi bir kimseyi temsil ettiğimi söylemiyorum. Sadece bu tartışmaya iştirak ettim. Efendim, sayın başkan, Akdeniz ülkeleri tarihî olarak önemli bir bölgenin parçası olarak kabul edilmelidir. Ben doğulu bir hırıstiyan ailedenim. Kendimi fransız hissederim ve Fransız tabiyetindeyim. Akdeniz'in hangi sahilinde olursa olsun orada bulundukça kendimi kendi evimde gibi rahat olurum. Bu bölgenin şimdi çekmiş olduğu eziyetler beni üzmektedir. Başka bir diyeceğim yoktur. Sadece şunu söylemek istiyorum:

Son olarak Birleşmiş Milletler kararının tatbik edilmesi, ve İsrail devletinin güvenliği sınırlar dahilinde devlet olarak tanımayı ve işgal edilen toprakların geri verilmesi ile birlikte ayrıca filistinlilerin hakların da saygı gösterilmesini önemseyen gerçekçi bir siyasete izlenmesini temenni ediyorum..

Bana yöneltilen çağırıya cevap vereceğim. Çünkü şu an asıl konunun dışına çıkılmıştır. Gerçekte benim öfkemi kışkırtan bir şey vardır. Bu şey de; İsrail'in bulunduğu, işgal ettiği yerlerdeki konuudur, devamlı kalması değil; İsraillilerin filistinlilerle beraber yaşayamayacakları veya filistinlilerin onlarla beraber yaşayamayacakları konusudur.

Ateist hükümet

İsrail'in durumuyla ilgili düşünceleri izledikten sonra şunları söyleyebiliriz. İsrail, dindar mı yoksa milliyetçi bir yahudi midir? Aslında çoğunlukla bu konuda amaçları tam olarak belitleyemiyoruz. İsrail'deki yahudilerin bizzat, dinsiz olduğu için hükümetlerini kınadıklarını biliyorum ve yine İsrail Haitül mübkî (tarihî duvar) yi tamir etmek istediğinde, dinsiz olan hükümetin sadece tarihî bir eser olduğu için bu duvarın tamirine yanaştığını da, biliyorum. Sonuç olarak burada düşüncelerin özünde ve anlamında bir takım çelişkiler vardır. Bütün söylenilenlere rağmen bana öyle geliyor ki, İsrail vatandaşları, yahudi değillerse ne bir hakları ve ne de bir görevleri vardır.

Londra'daki İsrail Araştırmaları Enstitüsü'nün belgelerini incelemekle yetineceğiz şöyle ki: İsrail'de zorunlu askerliğin süresi üç yıldır ve sadece yahudi olanlar asker olabilir.

Bu düşünceyi benimsemem mümkün değil. Sayın başkan, bir devlet başkanı uzun bir süre boyunca katolik olupta başında bulunduğu devlette dinine bakılarak değerlendirilsin. Ben bu kişiyi burada bulunmam nedeniyle şiddetle müdafaa edeceğim.

İsrail'de eşitsizlik olduğunu söyleyemem. Müminlerin İbrahim Dinî (Hanif Dinî) ile amel edeceklerini umuyorum. Uyuşukluk içersinde yaşamak istemeyenlerin ve bu dine mensub olmayanlarında bu dine göre hareket edecekleri kanısındayım.

Yahudi dinî üzerine kurulmuş olan İsrail'i, bizler kötülemekteyiz. Ancak o zaman bile bazı arap devletleri, İslâm dinî üzerine kurulacak ve yükselecek bir hükümet fikrini diriltmiyorlar?

İslâm devletindeki yahudiler

Sayın Başkan siz sanıyor musunuz ki İslâm devletinde bulunan yahudilere müslümanlarla aynı haklar tanınıyor. Böyle düşünen yanılır. Böyle değildir. Fransa, İsrail, Filistin ve Libya da bu haklar tanınıyor mu? Yoksa bu şekilde sizin zihninizde bir çelişiklik bulunmaktadır. Sorumu tekrarlıyorum. Akdeniz ülkelerinde vatandaşların dini her ne olursa olsun hepsinin hak ve görevlerini birebir tanıyacak bir devlet birliği oluşturabilmek mümkün müdür?

Bu soruyla bundan önceki iki soru arasında birbirine benzer taraflar vardır. Sayın başkan, eğer izin verirseniz bunları açıklayacağım.

Yahudiler arasında da fark var

Sayın başkana yönelteceğim olan soru ile şu konu açıklığa kavuşacaktır: Ben bir Fransızsım. Fransız toplumunun üyesiyim.

Fransızlar uzun senelerden beri filistinlilerin haklarını, arap devletlerinin tümünü savunuyor ve İsrail'in toprağına, toprak ekleme tgirişimlerine ciddi olarak karşı çıkıyorlar.

Bu durumumuzu dikkate almak gerekir. Şöyle bir düşüncem var; bizlere açıklanan ve sayın Kaddafî'nin de teyid ettiği düşünceler bizler ve hattâ savunduğumuz kimseler için

tehlikeli görünmektedir. Özellikle ben, aslen doğulu olan yahudilerle, batıdan İsrail'e göç eden yahudiler arasında radikal farklar olduğu kanaatindeyim.

Sayın Kaddafî uzun uzadıya kendisinin değer verdiği konuları anlattı. Hitler tarafından zulüm görmüş olan yahudilerin bulundukları diyarlarda kalmaları gerektiğini kesinlikle söylemiştir. Bu son derece önemli bir konudur. İsrailliler arasında ayrılık oluşturmaya çalışıldığı anda bizler bunu engellemeye çalışacağız. Filistin yararına hizmet edecek olan bir barışın gerçekleşmesi için çalıştığımızda, İsrail'de bazı liderler etrafında bazı demokratik unsurlann toplandığını, görüyoruz. Bana göre gerçekten önemli olan şey, filistinlilerin önceleri, Kaddafî'ninki gibi bir makamları varken, bu gümn bu durumlarının tamamen değişmiş olmasıdır.

Ben bu olaya bazı arkadaşlarımla birlikte Filistin yararına hıristiyanlar tarafından düzenlenen bir kongreye katıdığımda tanıklık oldum. Bu gibi konularda Beyrut ve diğer yerlerde filistinlilerle görüş alışverişi yapanlar, Filistin'in bütün geçmişinin değişmiş olmasını görüşürken aralarında tartışırlar. İsrail'de bulunan yahudilere hem İsrail'de ve hem de Filistin'de yaşamak için yer vardır.

Arap yahudi devleti

Bir arap yahudi devleti kurma olanaklarının gündemde olması üzerine şunları söylemek isterim; İsrail'deki araplara her türlü hakların verilmesini ön gören aşamayı atlamamızz mümkündür. Solcu grupların yöntemi de böyledir. Bazı yahudiler İsrail'e göç etsin dediğimizde yeni sorunlarla karşılaşmamız olasıdır. Bilmiyorum sayın Kaddafî; yanyana arap ve yahudi'nin içinde yaşayacağı bir devlet kurma imkânı var mıdır. Ayrıca bugünkü Filistin birliklerinin izlediği yöntemi o da izleyebilir mi?

Açıklamak istediğim ikinci değerlendirmem fazla önemli olmamasına rağmen sayın Fauvert konuşmamı istiyor, Bu düşüncem de Marksizm ile ilgilidir.

Le Monde Yazı İşleri Md:

Eğer izin verirseniz, bu konuya ileride değineceğiz. Filistinli olması dolayısıyla söylenilenlere cevap vermesi için sözü sayın Dr. Ahmet Sıdkî Decani'ye veriyorum.

Yalanlara verilen cevap

Dr. Ahmet Sıdkî :

Kardeşimiz Albay Muammer Kaddafî ile kültürlü kimseler ve Avrupalı fikir ve siyaset adamları arasında gelişen bu tartışmanın ilerisi için güzel bir başlangıç olduğuna şahit oldum. Gerçek şudur ki bu durum beni de toplantıya katılmaya teşvik etmektedir.

Sayın Mimi ilk olarak konuştuktan sonra Kaddafî'nin verdiği cevaplan dinledim ve bu cevapların benim için yeterli olduğuna da kesinlikle inandım. Başlangıçta az kalsın bu toplantıya Trablus ve Kahire'de tarih dersi veren bir üniversite hocası olmam sıfatıyla ve 1948 senesinde Filistin'in Yafa şehrinden göç etmiş bir kişi olmam itibariyle katılacaktım.

Çok sonraları sayın Mendes konuştu. Bu konuşmasında konuya siyasî bir çözüm getirilmesini istedi. Sayın Mimi'ninde sorunun kökten tarif ettiğini (baştan savma) ve hassas olduğu noktaları size hatırlatırım. Sayın Kaddafî sorunun aslının önemini belirtmek için ikinci defa bizlere bir konuşma yaptı. Çünkü siyaset adamlarının konuların aslına dönmekten sakınmaları gereken ince noktaları anlatırken kaçış imkânları yoktur.

Sayın Mimi bazı tarihî konulardan bahsetti. Eğer kabalık olarak görmezseniz, ben bu konuları tarihî demegojiler diye

adlandırabileceğim. Gerçekten bir tarih araştırmacısı olarak yahudilere özel muameleler yapıldığını ilk olarak müslüman arap medeniyetinde görüyorum. Sayın Mimi'ye Bernard Louis'in yazdığı "Tarihte Arap", Gustave Lebon'un yazdığı "Arap Medeniyeti" ve Brokelmann'ın yazdığı "İslâmî Milletler" adlı eserlerle birlikte ayrıca arap hoş görüsünün detaylı olarak açıklandığı kaynaklar mecmuasını hatırlatırım.

Sayın Mimi çok az örnek verdi. Halbuki bunlara karşılık olarak söylediklerinin tam tersine yüzlerce örneği birbiri ardına sıralayabilirim. Hatanın en büyüğü bu basit örnekleri tarih adı altında kabul ederek bizleri sapıtmasıdır. Sayın Mimî medeniyet beşiği Abbasî devletinden bahsederken bu devletin maliye vezirlerinin (bakanları) yahudi olduklarını söylemeyi unuttu. Arap yahudilerinin Abbasi döneminde, çoğu eski Yunan eserlerini arapçaya tercüme eden heyete büyük enerjiyle ve alim sıfatıyla iştirak etmişlerdir. Aynen bu bağlamda Endülüs'te ki yahudilerin yaşayışlarına da işaret edeceğim.

Bernard Louis bu konuda şöyle demektedir. "Hayret şu müslüman araplara bu kadar hoş görüyü bir nasıl gerçekleştirdiler de yahudiler onlarla beraber yaşayabildiler? Sanki onlar dinî işlerin kıyamet günü halledileceğini sanmaktadırlar. Dünyada iken hepimiz kardeşiz diyorlar."

"Tarihte arap" adlı esere dönelim: Philip, müslüman arapları İspanya'dan uzaklaştırdığında Mimî'nin ataları olan yahudiler de Libya ve Kuzey Afrika'ya yerleşmek için doğdukları toprakları terkederek, onlarla beraber gitmiştiler. Yahudiler sonraki asırlar boyunca müslümanlarla beraber huzur içinde ve emniyetle yaşamışlardır.

Müslüman arapların tarihî konferansında değilim ama bununla ilgili konulara temas edilip uzun bir konuşmanın

yapılması da mümkündür. Bu aceleciliğe üzülüyorum. Ama, tarih bazen hakikatlerin söylenmesi için bizi sıkıştırmaktadır.

Hıristiyanlık yahudiliğin bir bölümüdür

Prof. Mimî'nin temas ettiği noktalar bu önemli meseleye bağlıdır. Dilinden geçen herhangi bir işareti görmezlikten gelmek istemem. Bu hususta kendi kendine müracaat etmesi gerekir. Hıristiyanlık yahudiliğin bir bölümüdür demesini doğal buluyorum. Yahudilerin insanlık tarihinin her aşamasında önemli rolleri olduğunu biliyorum. Bunu müslüman olan herkes kabul ediyor. Ama Kaddafî'nin konuşmasından önce arap vatanı olan Kuzey Afrika'ya atalarımın vatanı demesi, arap vatanı diye adlandırılmasından korkup hasret çekmesini de onayladığımı söyleyemem.

Üstad Mimi'ye atalarının bu medeniyetin himayesinde yaşadıklarını, bu medeniyette payları olduğunu, bu medeniyetten çok şey aldıklarını ve doğal olarak verdiklerini söyleyebilirim. Bu konuda ki kaynaklara müracaat etmemiz de mümkündür.

Sorunun aslı demek olan temel noktaları ele alalım:

Sayın Mimî'nin ilk sorusu: "Sayın Kaddafî milliyet ilkesini kabul ettiği halde, yahudilerin vatanları uğrunda giriştikleri hareketin aleyhinde nasıl konuşabiliyor?" Sayın Kaddafî cevabını milliyet ilkesi doğrultusundaa açıkça ve bilimsel biçimde vermiştir. Sayın Kaddafî ve bizler nerede olurlarsa olsunlar yahudilerin milliyetleri dahilinde diğer vatandaşlar gibi insanca yaşama hakkına sahip olabileceklerini ilân ediyoruz.

Sayın Mimî Fransız milliyetini severse Fransa'da da yaşayabilecektir. Düşüncesi Ondokuzcu asırda doğan ve bir barış meydana getirmeye çahşan İsrail (!) siyonizm hareketleri

dahilinde her hangi bir barış hali oluşturulamamıştır. Bizim yaptığımız ise barıştır.

Sayın Mimî'nin belirli bir düşünce ile "Dünyadaki 16 Milyon yahudinin (Beş milyonu A.B.D. ülkelerinde keyf ve neşe içinde yaşamaktadır. Yarım milyondan biraz fazla da Fransa'da vardır. Bir çokları da dünyanın diğer ülkelerindedir) akibeti ne olacaktır?" soruma cevap vermesini rica ediyorum.

Filistinlilerin hakkı

Sayın Pierre Mendes, yahudilerce başka bir milletin aleyhine olan bir milliyet düşüncesini kabul etmektedir. Yahudilik bir dindir. Başka bir milletin veya vatanın aleyhine düşüncelere sahip iseler bunu önce vicdanlarına sormalıdırlar.

Filistinli oluşum nedeniyle sayın Mendes'e filistinlilerin haklı oluşu hususunda yaptığı konuşmasından dolayı teşekkür ederim. Ne varki sayın Mimî, çadırlarda ve çadırların dışında (çadırsız olarak açıkta) yaşayan bir buçuk milyon Filistinliye konuşmasında hiç yer vermedi.

Dr. Ahmet Decanî :

Siteminizi anlayışla karşılıyorum. Bana göre siz Sayın Mimi'ye cevap veriyorsunuz. Halbuki ben artık bu tartışmanın bitmiş olduğunu düşünmekteyim. Öyleyse Sayın Habîb ve ondan sonraki konuşmacının sözlerine esaslı bir şekilde cevap vermenizi istiyorum. Ondan sonra bu konudaki görüş alışverişini tekrar başlatmanız mümkün olacaktır.

Dr. Ahmet Decanî:

İkinci soru akla uygun değildir.

Ortaya atılan milliyet fikrine itimad edecek olursak Sayın Mimi'nin bütün sorularını hoş karşılardık.

Yahudilerin zulme uğramaları

Polonya'da avrupalı yahudilere işkence yapıldığı ve katliama uğradıkları söyleniyorsa bu konuda Sayın Kaddafi'nin sözünü onaylıyor ve şöyle diyorum: Yahudilere yapılan zulmün ortadan kaldırılması için bütün dünya nasıl hareket ediyorsa bizim de aynen öylece hareket etmemiz gerekir.

Bunun yanında Nazizm hareketinin neticesinde gaz odalarında yakılan Polonyalılara ve diğer ırklara da işaret edilmesini istedim. Bütün dünyadaki kardeşlerimizin kendi kendilerini nasıl düşünüyorlarsa, diğer insanları da kendileri gibi düşünmeye davet ediyoruz.

Üçüncü soru da İsrail'deki yahudilerle alakalıdır. Göçmenler dışında mevcut nüfusa oranla orada doğanlar sadece (1948 den sonra) % 25 i oluştururlar. Bugün bir devlet başkanı olan sayın Kaddafi'yi bir arap ülkesinin lideri olarak dinlemekteyiz.. Yahudinin arap ülkesinde diğer vatandaşlar gibi tam bir kardeşlik içersinde yaşaması onun bir hakkıdır. Meseleyi kökten halletmek için biz bu kapıyı açıyoruz.

Bundan sonra sayın Mimi'nin son sorusu gelmektedir. Buna bir kaç yönden cevap vereceğim.

Bir arap yahudi'nin Cezayir veya Tunus'a dönmesi mümkün müdür? İşgal altında bulunan yerlerde ki halkımızın çoklarının işgal dolayısıyla buralara gelen arap yahudileriyle beraberce yaşayıp hayat sürdüklerini bilirim.

Halbuki buralardaki halkımızın bir kısmı yahudilerin Siyonist hareketle gurur duyduklarını görmektedirler.. Yahudiler şimdiye kadar da Cezayir, Mısır, ve Bağdat caddesinde serbestçe dolaşmaktadırlar.

Hoşnutsuzluk, kin ve böbürlenme ortadan kalktıktan sonra tüm insanların bir arada ve kardeşçe yaşaması mümkündür.

Sayın Michel Habîb'in dediği gibi "Akdeniz ülkelerinin halkları omuz omuza verip birleşmeli" düşüncesi benimde katıldığım düşüncedir. Ama bu omuz omuza verip birleşme nasıl mümkün olacaktır?

Akdeniz'in Kuzey ve Doğu sahillerini kaplamış olan bu ümmet, yerini alıp birleşmesi gerekir. Bu birlik Akdeniz Avrupa, Afrika, Asya ve içinde barışın hâkim olduğu yeni dünya halkının güvenliliği için baş etken olacaktır.

Sayın Mendes günün olayları arasında barıştan da bahsetti. Filistinliler hakkındaki son konuşmadan memnun kaldım. Filistinlilerin bütün birlikleriyle beraber sorunun aslından haberdar olmaları gerekir. Bu iş hızla sonuçlanır. Ortam sorunun bazısını kabul etmelerini gerektirmektedir. Ama yine de insanın gönlünde bir soru gizlenmektedir.

Yafa Neresi? Niçin konudan özenle uzak tutulmaktadır? Arap kardeşleri içinde olmalarına rağmen, sürgünde yaşayan çocuklarım vatanları Yafa'ya nasıl ve ne zaman dönebileceklerdir?

Sayın Kaddafî'nin fikir ve siyaset adamlarına yaptığı konuşma sorunun çözümünde bize yol göstermektedir. Aksi takdirde durum şu şekli alır;

Yapılan barış anlaşmaları geçici mahiuette kalır. Ve çok çabuk unutulur. Önümüzde bir bomba gibi duran tarihî haçlı savaşlarına başlamış oluruz. Bundan sonra sorunun çözümü ve hakların sahibine geri verilmesi gerekir. Teşekkür ederim.

Laik devlet

Le Monde Yazı İşleri Md:

Önem verilmesi gereken, konu hakkında şimdiye kadar konuştunuz. Şimdi de yeter derecede üzerinde durmadığımız bazı konulara dönerek, onları yeniden ele almalıyız.

Sayın Kaddafî, Michel Habib, Bordhi'nin sorularına ve münakaşanın ilk safhasında tamamen cevaplandırılmamış sorulara da cevap vermek istemektedir.

Cloude Bordhi :

Soracağım soru sonuncu soru olacaktır; efendim.

Saym başkan siz, Akdeniz ülkelerinin birliğine inanıp İsrail'de dine bağlı veya bağlı olmayan bir devletin kurulmasının gerçekleşmesi imkansız bir tasarı olarak gördüğünüze göre İsrail dinine inananın da inanmayanın da İsrail de eşitlik kademesinde yaşamasının mümkün olduğu anlaşılmaktadır.

Size soruyorum sayın başkan; fikrinizce, barışçı bir devletin ancak arap ülkelerinde kurulabileceğini ve barışçı olan bu devletinde dini ne olursa olsun bütün vatandaşlarının haklarını teslim edeceğini söylemektesiniz.. Akdeniz ülkeleri birliği, lâik bir devlet kurma hususunda görüş birliğine varmanızı gerektirmektedir.

İslâm ümmetçiliği

Kaddafî :

Başlangıçta, İslâm tarihi için bir yanlış anlamanın mevcut olduğunu söylemiştim, İslâm sadece arapları, Doğuyu veya arap yarımadasını kayırmamaktadır.

İslâm tüm insanlığa sunulmuştur. Bütün insanlığın kendisinde ortak payı bulunan sonuncu din olarak gelmiştir. İslâm devletinin kurulması ümmetçiliği gerektirir. Belli bir dinî devletin kurulmasını, veya dini taassubu asla gerektirmez. İslâm ümmetçiliğe davet etmektedir. Allah yoluna, barış ve yardımlaşmanın hâkim olduğu bir ümmetçiliğe davet etmektedir.

Barış dini

Kur'ân-ı Kerîm "Ey İnsanlar sizi bir erkek ve dişi den yarattık." diye buyurmaktadır... Bu ayette, temel haklarda kadın ve erkeğin eşit olduğu görülebilir.

"Tanışasınız diye sizi kabile ve milletler haline soktuk." Bu ayette bireyler tanınıyor ki ümmetler haline gelsinler... Milletler birbirleriyle tanışsınlar diye yaratılmışlardır.. Savaş etsinler diye değil... Yani sizlerde tanışasınız diye yaratıldınız... Savaşasımz diye değil...

"Allah katında sizin en değerli olanınız Allah'tan korkandır." Şu durumda sizden birinizin bir diğeriniz üzerine; milliyet, cinsiyet, renk, durum, veya şerefi dolayısıyla üstünlüğü, fazileti olamaz. Üstünlük ve fazilet ancak Allah'tan korkmakla yani salih bir insan olmakla sağlanabilir.

İşte bundan dolayıdır ki İslâmiyet ümmetçiliği gerektirir. İslâm devletinin ayakta durması yani İslâmiyeti, Hıristiyanlığı veya Yahudiliği hatta kafirliği kabul eden kimselere haklar ve görevler verilmesini üzerine alan bir islâm devletinin kurulması gerekir. "Ey Resulüm, eğer müşriklerden biri senden aman dilerse ona aman ver ki Allah'ın kelâmını işitsin.» Kur'ân, Berae Sûresi, Ayet: 6

Yani dinsizlerden biri yardım ve izin istemek üzere sana geldi mi o kişiye izin vermen, yardım etmen ve Allah'ın sözlerini ona işittirmen gerekir. Çünkü bunda amaç onun dine girmesidir.

İslâm devleti ayakta durduğu zamanlarda diğer dinlerin sâliklerinden herhangi birine zulmetmemiştir.

İslâm'dan korkulması tarihi bir hatadır. Bu hata da atalarınızın İslâmiyet'i bir kabile dini, doğu dini ve arap dini olarak kabul etmeleridir. Bu da bir başka hatadır ki, bu

milletlerin İslâm'ı kabul etmemelerinin nedeni olmakta ve İslâm'a karşı mutaassıp bir milliyetçilik oluşturmaktadır.

Din kisvesi altında bir milliyetçilik tutumu takib ettirmektedir. İslâm doğudan gelen bir akın olması itibariyle araplardan ırkçılık taassubunu kaldırmıştır. Haçlı savaşlarının patlak vermesine sebep te bu olmuştur.

İslâmiyet'in bütün insanlığın dini olduğu konusu anlaşılmış olsaydı sizin fransalı, amerikalı, arabistanlı veya iranlı bir müslüman olmanız mümkün olurdu. Halbuki bazı Müslümanlarla tanışaydınız... İslâm bu şekilde anlaşılmış olsaydı Haçlı seferleri düzenlenmez ve dünyadaki dinî bölünmeler meydana gelmezdi. İslâmiyet'in tüm insanlığı sarması mümkündür. Zira İslâmiyet Hıristiyanlığı, Yahudiliği ve bu iki dinden önce gelmiş olan dinleride ihtiva etmektedir. Kendisinden önce gelmiş olan bütün dinlerin bir hülâsası olarak gelmiştir. Allah Semavî dinleri îslâmla sona erdirmiştir.

İslâm ümmetçiliktir. Bu da düşünürlerin ve alimlerin şimdiki nesillere bu gerçeğin ışığında İslâm'ı yeniden anlatmalarını zorunlu kılar. Yani, üniversitelerde, gazetelerde ve yazılarınızda bu gerçeğe, bu açıklamaya uygun olarak yeniden İslâm'ı anlatmamz sizden istenmektedir.

İslâm sadece biz araplar için değildir. İslâmiyet, Allah'a teslim olmak, sizin gibi her insana lâzım olan bir dindir.

Biz, yahudilerin yaptığı gibi "yahudiliği kabullenmiş olan her insan bizimle beraber gelip Filistin'de savaşsın" demiyoruz. Biz "Müslüman olan kendi nefsi için müslüman olmuştur." deriz. "Dileyen mümin, dileyen kâfir olsun." (Kehf Suresi Ayet: 29.) İşte Kur'ân böyle söylüyor.

Yeni bir nazizm

Rusya'yı azınlıklara zulüm yapmakla suçlarsak -çünkü Rusya'dan bu yıl binlerce yahudi göç etti.- bu, şu mânâya gelir: Sovyetler Birliği'nde yeni bir nazizm zulmüyle karşılaşıyoruz. Saym Mimî'nin dediğine bakılacak olursa, Sovyetler Birliğinde bu zulüme binlerce yahudi maruz kalmakta ve bundan dolayı da Filistin'e göç etmek zorunda kalmaktadırlar.

Demek Rusya, yahudi azınlıklara zulmetmekte, ırkçı baskılar uygulamaktadır. Bu da şu anlama gelir: dünya yeni bir nazizm ile karşı karşıyadır.

Atatürk'ün hareketi

Sözcü :

Saym Başkan. Siz bir ihtilâl ve devrim adamısımz. Dolayısiyle İslâm dünyasında, İslâm adına bir ihtilâl yapmak istiyorsunuz. Ben İslâm dünyasındaki ihya (diriliş) hareketlerinden bahsetmiyorum. Bazı şahıslar - ki onlardan biri de Atatürk'tür- bir devrimin ancak İslâm'a karşı olarak yapılmasının mümkün olduğuna kanidirler. Bu hususta Kemal Atatürk hakkındaki görüşünüz nedir?

Kaddaf î :

Atatürk'ün hareketi benim tarih eleştirimi doğrular mahiyettedir. Buna göre; tarihi yönlendiren güç; din ve milliyettir. Atatürk'ten önce Türk milletinin hareketi dinî olup dünya tarihine etkide bulunmuştu. Ama Atatürk'ten sonra milliyet etkeni rol oynadı.. Atatürk'ün hareketi milli bir hareket oldu. Sonuç itibariyle de Türk milletinin veya ülkesinin geleceğine önemli değişiklikler getirdi. Türkiye'de tekrar kuvvetli bir şekilde dinî diriliş göze çarpmaktadır. Türkiye tarihî dinî safhaya girmekte ve bu durum orada açıkça görünmektedir.

Din ve milliyet

Türkiye'de yeniden İslâm dinine dönüş ve Türkiyede yaşamın İslâm'a uygun bir şekle çevrilmesi için hala bazı engellerin bulunduğuna inanmaktayım, (Bu durum gerçekleşecek olursa) ilerde dinî yaşam aşamasına tekrar girilecektir. İşte böylece tarih din ve milliyetten meydana gelen ve birbiri ardına ortaya çıkan, oluşan hareketler ortaya çıkar. Atatürk'ün hareketi hakkındaki tahlilim bundan ibarettir. Onun hareketi milliyetçi bir harekettir ki bu da benim tarihi açıklamama (tarihi din ve milliyet hareket ettirir.) uygundur.

Avrupa bu aşamaları geçmiştir. Dinî kırgınlıkların ön plana çıktığı ve toplumun bu nedenle birbirine girdiği asırlar boyunca bölünerek birbiriyle savaştığı dönemler olmuştur... Bu devirler devamlı olarak birbirinin peşi sıra geleceklerdir. Sovyetler Birliği'nde bir defa milliyetçilik, bir defa da dincilik ortaya çıkacaktır. Bu kaçınılmaz olarak gerçekleşecek ve bunu herkes görecektir.. Sovyeter Birliği bu karşılıklı çekişmeye girmektedir.. Çünkü bu, tarihin kaçınılmaz bir halidir. Bundan dolayı Sovyetler Birliği din unutulup ortadan kalksın diye dinî ve millî faktörleri uzaklaştırmaya çabalıyor ki, bu tarihî kaçınılmaz durumu engelleyebilsin ve bu olaylar bir daha yaşanmasın. Ama bu kaçınılmazdırr. Eninde sonunda tekrar ortaya çıkacaktır.

Filistin birlikleri

Claude Renard : Sayın Başkan bu soruyu, filistinlilerin eski bir dostu olup onların durumlarını çok iyi bilen bir kimse olarak sordum. Geçen beş sene zarfında Filistin birliklerinin durumunu düşündüm. Bazı derin sebepler dolayısiyle arap yahudilerinin kutsal topraklarında-vatanında bulunmaktadırlar. Şu anda İsrail'deki bütün yahudileri kabul etmek (Filistin'e girmelerine boyun eğmek) mümkündür. Biz Filistin dostlarına,

gayet ciddi bir sorun ortaya çıkmaktadır. Bu sorun ileride İsraillilerin ufkunun genişleyebilmesi sorunudur. Bu filistinliler ve İsrail'li aydın, ilerici unsurlarca da düşünülmektedir.

Bütün Filistinlileri, ve İsrail'de bulunan tüm yahudileri içine alan bir "Filistin Arap Yahudileri" devleti kurma isteğinde olanlarla İsrailli ilerici ve aydın unsurlar arasında bir yarışma oluşturacak olan işlemlere girmemiz mümkündür. Bana göre bu aşama gayet olumlu sonuçları olabilecek bir aşama olacaktır. Bana öyle geliyor ki şimdi kabul etmiş olduğunuz şeyin -Yani Doğulu yahudilerle Hitler'in zulmüne uğramış olan yahudiler ve çocukları- prensip bakımından durum değiştirmesi mümkündür. Filistin birliklerinin izlediği yolu Sayın Kaddafi'ninde izleyip izlemeyeceğini öğrenmek isterim.

Açık bir fikir

Kaddafî : Benim düşüncelerim aşağıdaki maddelerde son derece açıktır: 1. Filistin milleti vatanından kovulmuştur. Vatanına dönmesi ve vatanında kendisiyle birlikte başka unsurların yaşamaması gerekir. Çünkü ürkütülmüşlerdir. Vatanlarına dönmeye muhtaçtırlar. Şimdi İsrail'de bulunanların tümü başka ülkelerden gelmişlerdir. Farklıdırlar. Vatanlarında konforlu bir hayat içinde yaşıyorlardı. Bozgunculuk yapmak için bu bölgeye gelmişlerdir. Eski ülkelerine dönmeleri, ya da, ülkelerinin kendilerini geri çekmeleri gereklidir. Çünkü oralarda zulme uğramıyorlardı. İddia ettikleri zulüm, Hitlerle sona ermiştir. Filistin'e her sene devam eden Yahudi göçünün sebebi vardır. Bu sebep ahlaki değildir. Bu sebep doğru değildir? Bu şu anlamı ifade etmektedir: Bizler, her sene savaşmayı ve sınır genişletmeyi hedef alan karma (her taraftan gelip, toplanmış) bir toplulukla karşı karşıyayız.

2 . Yahudilere söz geçirebilecek bir devletin yahudi göçünü tamamen durdurması zorunludur.

3 . Arap ülkeleri, arap asıllı yahudilere tekrar gelip yaşasınlar diye kapılarını açmışlardır. Sorunun çözümünde zayıf taraflar kalmasın diye. Filistin'de daha önce de orada yaşayan yahudiler elbette vardır. Bu durumda bunlar Filistin milletiyle beraberce yaşayabilirler. Bütün dünya da böylece kesin olarak bu sorundan kurtulmuş olur. Bu gerçekleşmediği takdirde Filistinliler kovuldukları ülkeye geri dönmek amacıyla silâha sarılmaya mecbur kalacaklardır. Bu gerçeği bilmezlikten gelmek işleri aksatır, barış varken bile savaşın patlak vermesine neden olur.

Batıdaki düşünce odaklarının bu gerçeği bilmezlikten gelmeleri ve işlerin halledilmesi içinde savaşa rağbet göstermeleri beni cidden üzmekte ve şunu söylememi zorlamaktadır: Bazı efendiler savaş karşıtı olduklarını söylerken bile savaş çığırtkanlığı yapmaktadırlar.

Le Monde Yazı İşleri Md:

Şimdilik Ortadoğu hakkında konuşulmaması konusunda karar verdik.. Sayın Shartej Noberc tarafından önemli bir konuyla ilgili bir sorunun sorulmasını teklif ediyorum.

Shartej Noberc :

Sayın Başkan kural dahilinde bir sorum var; Dünyadaki anlaşmazlıkların giderilmesi ve hoşnutsuzluk nedenlerinin ortadan kaldırılması için devletler kanunu önemlidir. Ortada güvenlik konseyinin 242 numaralı kararı vardır. Bu kararı uyguladığı takdirde İsrail, işgal etmiş olduğu topraklardan geri çekilecektir. Libya'da bu kararı uygulayabilecek midir?

Yani savaşa son yerip şimdiki şekliyle İsrail devletini tanıyacak mıdır?

Le Monde Yazı İşleri Md: Bu soru arap sorununun esası değildir. Biz sorunun aslından bahsedeceğiz.

Shartej Noberc: Sayın başkan doğrusu üzüldüm. Ben soruma ilişkin olarak olumlu bir cevap bekliyordum. Mısır'ın bu kararı kabul ettiğini kesinlikle biliyorum. Ve buna da güvenmekteyim. Suriye'de, aynen kabul etmiştir. Bilmek isterdim ki Libya'da... Evet Libya bu 242 numaralı kararı kabul etmiyor mu?

Le Monde Yazı İşleri Md; Ülkeler coğrafyasını bildiğinizden şüphe ediyorum..

Shartej Noberc: Tekrar ediyorum: Bu karar Libya'yı ilgilendirmemektedir. Çünkü Libya'nın 1967 senesinde işgal edilmiş toprakları yoktur. Mısır, Suriye ve Ürdün'ün devlet kimlikleri vardır. Ama biz Filistin sorunu dendiğinde, 1967 den önceki olaylardan bahsediyoruz.

Cevap vermekten kaçındınız

Kaddafî : İsrail dini mi, yoksa milli bir devlet midir? Bütün filistin toprakları İsrail tarafından işgal edilecek olursa ki öyledir, o zaman Filistin halkı nereye gidecektir? Sizler, hepiniz bu sorulara cevap vermekten kaçındınız. Çünkü bu soruların cevabı yeni ufuklar açacaktır.

Shartej Noberc : Bir kelime eklememe izin verinşiz. Birleşmiş Milletler üye ülkeler -ki bunlardan biride Fransa'dır - ve Avrupa devletleri bu duruma karşı bir tutum ve tavır takınmalıdırlar. Nitekim bunu 242 numaralı kararın tanınmasıyla fiili olarak yapmışlar ve işgal edilmiş topraklar konusunda Libyanın söz sahibi olmadığını duyurmuşlardır. Ama Libya'nın Birleşmiş Milletler'de ve bu toplantıda üye olması itibariyle, bu karar karşısında belliş bir görüşü ve tavrı olabilir: Madem vardır, öyleyse görüşünün ne olduğunu öğrenmek isterim.

Kaddafî: Kanunî bir soru soracağını söylemiştiniz. Ama bu siyasî bir sorudur. Siyasî yönden devletlerin hatta Fransa'nın bile bu kararı, kabul etmesi için kanunî bir yaptırım yoktur. Bu kanunî bir görüş müdür? Sizler kanunu bilir insanlarsınız. Bu konuyu kendi aranızda konuşunuz.

Ekonomik bir soru

Le Monde Yazı İşleri Md: Şu bir kaç sorudan başka bir soru daha var, sormak istiyene sözü bırakacağım. Sayın Silbert Majeur Le Monde gazetesi ekonomi sayfasından sorumludur. Bu konuda ilk olarak o söz istedi. Çünkü bu toplantıya katılması gerekliydi.

Silbert Majeur: Ekonomi, medeniyete yön veren etkenlerden birî olduğunu düşündüğümden size ekonomik bir soru sormayacağım. Ama, soracağım soru felsefî ve manevî bir sorudur: Şu an dünyanın doğal kaynakları itibariyle zenginleşen devletler vardır. Aynı zamanda herhangi bir kaynağa sahip olmayan ülkeler de vardır. Ayrıca, çeşitli tarım ürünlerinin de, kömür, petrol ve uranyum gibi özel bir önemi vardır.

Devlet kardeşliği anlayışı içersinde bütün devletlerin bu kaynakların toplamını bir araya getirip bunlardan hep birlikte insanlığın ortak çıkarı yolunda yararlanmasının faydalı, hatta zarurî olduğunu kabul etmiyor musunuz? Örneğin, arap devletlerinin bu durumda petrollerini bir araya toplayıp (Herkesin faydalanması için) ortaya koymasını felsefî yönden uygun görüyor musunuz? Felsefî yönden fikriniz bu şekilde olursa bu durumun arz ve talep (pazarcılık) yoluyla gerçekleşmesine inanıyor musunuz? Bundan başka yönetimin de buna uydurulmasını zorunlu görüyor musunuz?

Bu soruyu kısaltmanız mümkün mü?

Soru soran birisi — Siz ekonominin tarihe yön veren asıl etmenlerden biri olmadığı iddiasındasınızz. Ama ben bunu aksini ispat edeceğim.

Dünyada muhtelif servetlere sahip devletler ve memleketler vardır. Birinde tahıl ürünleri, birinde kömür, bir diğerinde de petrol bulunmaktadır. Dünya ülkelerinin, herkesin kardeşlik, dostluk ve yardımlaşma anlayışı içersinde başkaları da istifade etsinler diye topluca bütün imkânlarını ortaya koymasını, felsefî ve ahlakî yönden kabul ediyor musunuz? Diğer taraftan (sadece) arap ülkelerinin hep birlikte (kendileri) istifade etsinler diye bütün olanaklarını ortaya koymasını ve ortak kullanmasını kabul ediyor musunuz? Bu durumda olay nasıl şekillenecektir? Bu, Pazar ekonomisinin kurallarına mı, sıradan ticari kurallarla mı, yoksa servet sahibi bazı ülkelerin kurallarıyla mı uygulanacaktır?.

Birlik uğruna devam eden mücadele

Kaddafî :

Bu soru tamamen ekonomik mahiyettedir. Asla felsefi yönü olan bir soru değildir. Bütün dünya kendine ekonomik çıkar alanları belirlemeye çalışmaktadır. Bu bölgelerin bazısı ham maddeleri üretmekte, bazısı bu ham maddeleri işlemekte, bazısı, tarımla ve bazısı da teknikle uğraşmaktadır. Bu fikir birleşmiş milletlerde de mevcuttur. Ama bu fikir tam olarak anlaşılan bir fikir değildir. Kanaatimce tüm dünya bir ortak yardımlaşmayı gerçekleştirmeye yanaşmaktadır.

Arap servetleri bir araya toplanacak olursa çok iyi olur. Arap birliğini gerçekleştirmek uğruna verilen mücadeleler, arap memleketlerinde petrolün ve madenlerin bulunuşundan önceydi. Bu mücadele petrolün ve madenlerin tükenişine kadar da devam edecektir. Çünkü arap birliği sorunu özünde millî bir harekettir: Yoksa, önce de anlattığım gibi bu hareket salt

ekonomik bir girişim değildir ki içine ekonomik unsurlar girsin. Bizler petrolün bulunuşundan önce arap birliği uğruna mücadele ediyorduk. Ümmet (Arap ümmeti) fakir de olsa birleşmek mecburiyetindedir. Milliyeti mevcut olan bir ümmet olduğu için birleşecektir. Yerden kaynayan servetleri, doğal kaynakları olduğu için değil.

Birlik ikinci derecede ekonomik kuvveti gerektirir.

İşte böylece ekonomi unsuru her zaman milliyet ve Din hareketinden sonra gelen ikinci derecede bir sorun olacaktır.

Silbert Majeur — Sorumu anladığınızı sanmıyorum. Çünkü, mütercim, gelir kaynaklarının bir araya toplanmasından bahsediyor. Halbuki ben bu kaynaklardan ortaklaşa faydalanmayı kasdetmiştim. Sayın başkan siz arap devletlerinde elde edilen petrolden ortaklaşa faydalanmaları için gerekli işlemin acelece yapılması gerektiğini kabul ediyor musunuz? Arap devletlerinin bu kaynaklardan ortaklaşa faydalandıkları takdirde, bu faydalanma tüm arapların yararına olacak mıdır?

Bütün mallardaki ortaklıktan bahsetmiyorum. Sadece bu servetlerin ortak çıkarlar için ortak kulanılışından bahsediyorum. Ben petrol geliri olan arap devletleriyle, petrol geliri olmayan diğer ülkeler arasındaki ortaklaşa petrol kullanmaktan bahsediyorum. Servetlerin bölünmesini kasdediyorum. Ortaklaşa kullanılmamasını değil.

Hayatî bir mesele

Kaddafî: Herhalde siz, bizi Hitler'in şu "Servetler ve topraklar sahiplerinin değil toplumun malıdır. Bu servetler ve topraklara ihtiyacı olupta elde edebilmek gücüne sahip olanlar hemen elde etmelidirler." Sözüne çekmek istiyorsunuz. Alman, sınır genişletme fikri de buradan doğmaktadır. Almanyanın bu

genişleme ihtiyacı çok önemli bir sorundur. Bizi bu düşünceye sahip kılan herhalde bu konudur.

Silbert Majeur — Afrika ve diğer yerlerdeki geri kalmış ülkelerde Arap devletleri problemi...

Herkes biliyor ki bazı Arap devletleri ve başka devletlerin doğal kaynaklardan elde ettikleri gelirleri ve bu doğal gelirlerden de elde edilen malî gelirleri vardır. Bu arada bazı zengin ülkeler de vardır. Bunlardan biri de Fransa'dır ki bu devletlerin fakir ülkelere yardımda bulunmaları istenmektedir.

Bende şimdi sizden şunu istiyorum: Mademki zengin arap ülkelerindeki petrolü güvenli bir şekilde kullanmak mümkündür... Öyleyse geri kalmış ülkelere bu tür bir yardımda bulunmaları gerekir.

Kaddafî : Bu konuyu kısaltmak, sınırlandırmak mümkün değil midir?

Zengin ve fakir ülkeler

Silbert Majeur — Şimdiki siyasî, manevî ve ideolojik buhranların da arap devletlerinin birbirlerini desteklediklerini anlamaktayım. Son olarak petrol kaynakları olan zengin ülkeler bu servetlerini İsrail'e karşı savaşa giren ülkeler yararına harcamaktan çekinmemeişlerdir. Ama yinede bu savaşın pek yakın bir zamanda sona ermesini istemekteyiz. İleriki yıllarda arap devletleri ve diğer devletler -çeşitli dünya devletlerinin birbirlerini desteklemeleri gereken anda- yanlarında mevcut bulunan doğal kaynakları kullanmaları dolayısıyla büyük kaynaklara sahib olacaklardır. Böylece siyasî bağımsızlıklarına paralel olarak, ekonomik bağımsızlıkları da gerçekleşsin.

Bu defa da petrol sahibi devletlerdeki mevcut kaynaklardan yararlanmanın en iyi metodunun hangisi olduğunu soruyorum.

Bu usul şimdiye kadar üçüncü dünya devletlerinin (Amerika ve Rusya dışındaki devletler) takib ettiğinden daha iyi olacaktır.

Dünyanın bu anda çektiği sıkıntılar, az gelişmiş ülkelerle gelişmiş ülkeler; fakir ülkelerle zengin ülkeler arasında var olan asıl sıkıntıdır. Bu arada bazı gelişmiş ülkelerde vardır ki; bunların bütün servetleri özellikle petrolleri vardır. Ama petrolden elde ettikleri bu servetleri ile kâr ve kazanç elde edemiyorlar... Bu devletlerin diğer gelişmiş ülkelere yardım etmeleri mantığa uygun değil midir?

Sayın Başkanım. Siz yalnız Arap devletlerinin mi, yoksa tüm dünya ülkelerinin mi birleşmesini düşünüyorsunuz? Burada ayrıntılara girişmiyeceğim ama, bu birlikte bir yardımlaşma ruhunun bulunması gerekir. Örneğin Afrika birliği ülkeleri... Bence büyük gelir kaynakları bulunup da mahallî olarak bu kaynaklarını kullanamayan devletler, birliğe ve bu gibi kaynaklara ihtiyacı olan diğer fakir devletlerle birleşip onlara yardım etmelidir.

Birlik uğruna yardımlaşma

Kaddafî : Bu gibi kaynaklardan faydalanma veya arap memleketleri dahilinde bir birlik meydana getirme konusu sadece Arap Birliği yoluyla gerçekleşebilir.

Şimdilik arap memleketleri dışında ki Afrika devletlerine kalkınmalarım desteklemek için petrol yardımı yapılmaktadır. Petrol bakımından zengin olan devletle: Amerika ve Rusya dışındaki devletlere kredi vermekte ve sanayi memleketlerine de yatırım yapmaktadır. Bu uygulama halen devam etmektedir. Bununla beraber zengin ülkelerle fakir ülkeler arasındaki

karşılıklı yardımlaşmalarda olduğu gibi, petrol sahibi devletler yararına bir sonuç elde edilmemiştir.

Le Monde Yazı İşleri Md: Yeterince zamanımız vardır. Bı konuya ileride tekrar değinebiliriz.

Sayın Jacques Byrique söz almak istiyor.

Jacques Byrique : Arapların bir zamanlar çok güçlü oldukları eski günlerine dönmeleri uğruna sarfettiğiniz değerli gayretler hususunda öğrenilmesi gerekli bazı noktalar vardır.

Sosyalizm ve laiklik

Laiklik konusuna gelelim. Laiklik nedir?

Laiklik hiç bir zaman için ilhad (Allah'ı inkâr) demek değildir. Bu tür laiklik muhteva ve mânâda inancı zayıflatmak istemektedir. Bu bakımdan bazı akidevî, dinî ve medenî diziler vardır. Bu hususu da Şeyh Muhammed Abduh'un akıl hakkındaki fikirlerine karşı arapların gösterdiği yaklaşımdan anlıyoruz.

Devlet düzeni için milliyet ve din olmakî üzere iki esastan bahsetmiştiniz. Peki ya medeniyetin de payı yok mu?

Laiklik, laikliğin devri, ve sosyalizm hakkında ne düşündüğünüzü öğrenmeyi istiyorum. Böylece arap devletle-rinin çoğunun -Cezayir, Mısır, Suriye, Irak hatta Filistin'e döndüğünüz takdirde Filistin'inde- sosyalizmi kabul ettiğine inanacağım. Bizim hoş karşılıyacağımız şey budur.

Bir sosyalist devlet kurulacak olursa insanlığın gelişmesini kökten kesen iki önemli unsur -laiklik ve sosyalizm- arasında sizin takınacağımz tavır ne olacaktır?

Sosyalizmin esasları

Kaddafî : İslâm'da herhangi bir sorun yoktur.. Laiklik baş gösterdi. Onu hırîstiyan veya yahudi kâhinleri icad ettiler. İslâm dininin zaten lâik olması dolayısiyle bu dinde her hangi

bir sorun yoktur. Şöyleki Kur'ân-ı Kerim sosyal, ekonomik siyasi düzenler, savaş, barış ve esirlere nasıl davranılacağına ilişkin prensipleri, şahsî halleri, komşuluk prensiplerini, toplumlar arası ilişkileri ve insan ile Rab'bi arasındaki ilişkileri ihtiva etmektedir. İslâm dinî esasen laik bir dindir. İslâm dininde bulunmamız dolayısıyla yanımızda Garbın laikliği bulunamaz. Bazı arap devletleri laik olduklarını (Garp laikliği) söylemiş ve bunu da açıkça ilân etmişlerse bu, İslâm'ın inanç devresindeki İslâm'ı yanlış anlamanın, İslam içtihatlarını yanlış anlamanın, ve bunu ilân edenlerin hırıstiyan veya yahudiliğin tesiri altında kalmalarının bir sonucudur.

Çünkü laik olduklarını ilan edenler çoğunlukla hırıstiyan ve yahudilerin Araplarla karışık olduğu doğu ülkeleridir. Bu ülkelerde İslâm öyle bir sarsıntı geçirmiştir ki, buradaki müslümanlar İslâm'da laikliğin mevcut olduğunu tasdik etmişlerdir. Halbuki İslâm sosyalist prensipleri vaazetmiştir. İslâm refah ve bolluk içinde yaşayanların aleyhindedir. Onlara karşıdır. Refah ve bolluk içinde yaşayanlardan maksat, sömürücü kapitalistlerin aleyhindedir. Onlara karşıdır. Yâni İslâm, kul ve köle edinmenin sosyal zulmün ve hürriyete tecavüzün karşısındadır.

Fertten topluma kadar ekonomik yaşamı, fertten devlete kadar savunma hakkını ve milletlerin birbirleriyle olan ilişkilerini düzenler. İslâm, siyasî, ekonomik, askerî ve sosyal hiç bir tarafa el atmamıştır ki o yönü düzeltmiş olmasın.

İslâm'dan uzaklaştığımız takdirde laiklik ve sosyalizm anlamını kaybeder. Çünkü ortada ibadetleri ve kâhinlerin tertiplediği ayinleri ihtiva eden herhangi bir kutsiyet ve, dinî kitap yoktur. Bu durumda laiklik bir sorun olarak ortaya çıkar. Ama İslâm'da bu sorun yoktur.

İslâm tam olarak laik bir dindir. Maalesef bu da çoklarının İslâm'dan bir bölüm olduğunu bilmedikleri bir husustur. Biz sosyalist bir ülkeyiz. Oysaki sosyalist ülkeleri sayarken Libya Arap Cumhuriyetini saymadınız?

Libyada sosyalistlik

Libya sosyalizmi tatbik etmekte örnek bir ülke olup sosyalizmi kendisinden önce yaymaya çalışanlardan daha fazla yaşam güvencesi sunmaktadır. Biz İslâm'ı dirilten bir devletiz. İslâm'la sosyalizm arasında da herhangi bîr çelişki bulunmamaktadır.

Bilâkis İslâm'ı her dirilttikçe, sosyal adalet düzenini yerleştirdikçe, sosyalizmin ta kendisini tesis etmiş oluyoruz.

Biz Arap milliyetçiliği ve Arap Birliği bayrağını yükseltiyoruz. Ki bununla İslâmî diriliş arasında hiç bir fark bulunamaz. İslâm her millet için millî birliği, yardımlaşma ve bîribirlerine destek olmayı emreder. İslâm her türden ayrılığın ve bozgunculuğun karşısındadır. O halde laiklik problemi kesin olarak İslâm'da yoktur. Yeniden tekrar ediyorum: Fikir adamları ve mütefekkirlerin, İslâm'ı bu gerçeğin ışığında yeni baştan anlatmaları gerekir. Zira İslâm karışık yanlış bir şekilde anlatılmıştır. Şayet insanlar dinî bu şekliyle anlamış olsalardı, kesinlikle hepsi İslâm'ı kucaklıyacaklardı. Vatanlarında oturacak araplarla, İslâm'ın gerektirdiği ve Allah (C. C.)'ın da emrettiği yardımlaşma ilişkisinden başka bir ilişkileri olmayacaktı. Laiklik Allah'ın inkarı değildir. Çünkü laiklik İslâm'da mevcuttur. İslâm dini laiktir. Bu nedenle ilhad ve laikliği birbirinden ayıracağız.

Le Monde Yazı İşleri Md: Parlak ve aydın bir fikir adamı sayın Prof. Brofidon bir soru soracaklar. Bu soru biri Arapça diğeri de Fransızca olmak üzere iki sayfadır. Her ikisini de sayın Kaddafi'ye havale ediyorum.

Brofidon: Aşağıdaki soruyu Başkan Kaddafi'ye soruyorum. Sayın başkana "anladığıma ve inanıldığına göre İslâm hak bir inançtır" demiştim. Tarihe inandığına göre adaleti dolayısıyla İslâm devletinin servet ve kaynaklarını nasıl kullandığını sormuştum. Devletin müslüman oluşunu bize delil olarak getirmemesi gerekir. Çünkü bütün bunların meydana gelmesi için devletin îslâmî olması yeterli değildir. Ele aldığım konu budur. Çoğu kez sayın başkan bu konuda bana katılmıyor. Ancak bu arada gurur duyduğumuz îslâm inançlarına ek olarak diğer sosyal durumların da bulunması gerektiğini söyleyebiliriz. Bu durum, adil bir devletin oluşturulmasını sağlayacaktır.

İslâm bütün insanlığın ortak paydasıdır

Kaddafî: İslâmiyet ile müslümanlarınn İslâm uğruna yaptıklarını ayırdetmemiz gerekir. Herhangi bir asırda bir İslâm devletinde bir yanlış uygulama olmuşsa bu hata müslümanların yapmış oldukları girişimlerden ibarettir... Müslümanlann İslâm için yaptıkları girişimler, İslâmın özüne uygun olmayabilir. îslâm daima her zaman ve her mekâna (yerde) uygun olan ve bütün insanların kendisin de ortak payı bulunan bir din olarak baki kalacak Dünya ve Âhiret saadetini gerçekleştirecektir. Ama insanların girişimleri hatalı da olabilir isabetli de... Bizler bugünün dünyasında tehlikeli meselelerle karşıkarşıyayız. Oysa hakikat böyle değildir. Aksine insanların muhtelif girişimleri bu hakikatin paralelindedir. Ve yine bu hakikati insanların girişimleri ortya çıkarır. Ortada bir gerçek vardır, eğer her meselede bu gerçeğe müracaat edecek olursak sorunlar kendiliğinden çözümlenir. Ama sorunlarımız konuları ele alışımızla ilgilidir ve çözüm burada gizlidir. Sorunların çözümüne ilişkin yapılanlar hatalı olabilir. İşte bu şekilde İslâm, sosyal adaletin hakim olduğu devletini gerçekleşti-

recektir. Ama müslümanlann girişimleri yanlış olunca, o zaman İslâm'a karşı cinayet işlemektedir. Ayrıca yapılmış olan bazı girişimlerin tarihi de oldukçaa erken asırlarda olmuştur ki o zamanlar şimdi yaşadığımız gibi medenî hayat yoktu. O halde bu asırda İslâm geçmiş devletlerden örnek alarak bir devlet şeklinde uygulanacak olursa bu uygulama kesinlikle, yüzyılın ruhu ile uyumlu olmalıdır. Şekil değiştirmesi, yenilenmesi gereken bir şey varsa o da emperyalist kapitalist düzenin kendisidir. Bunun şöyle bir anlamı vardır. Eğer kapitalizm bir kabilede uygulanıyorsa bu kabilede ne kadar çok deve veya altına sahipse bunlar sadece kendisi için kullanacak yani başkasına yardım etmeyecektir. Şimdi de refah içinde yaşayan kapitalist sömürücüler vardır... Tekrar ediyorum İslâm adına yapılan girişim başka şey İslâm'ın hakikati başka şeydir. Bizim şimdi yapmak istediğimiz, İslâm'ı tatbik etmek için bu girişimlere çekidüzen vermektir.

Le Monde Yazı İşleri Md:

Şimdide sözü Saym Maurice Debre'ye verebiliriz.

Maurice Debre: Sayın Başkan, içimize işleyen ve bizi etkileyen bir konuşmayla oturuma başladınız... Asıl önemli prensiplerden birinin de başkalarının milliyetine hürmet olduğunu ve din ile milliyetin hayatın temeli olduklarını söylediniz, Özellikle bundan çok etkilendik. Bu mefhum (anlam) siyasî boyasını da tamamiyle almıştır. Arada bir şüphe bulunmaksızın beraberce "İslâm" mefhumunu ve "İslâm bir milletler topluluğudur, birlik içinde yaşamak ister, bu müstakil bir yerde müstakil, bağımsız bir devlet kurup yaşasın" dediğimizde neyi kasdettiğinizi anlayabilelim. İslâmî prensip ve ilkeleri hep beraberce anlayabilelim.

Siyasî bakıma gelince, "Filistin'de iki millet vardır. Bunlar beraberce yaşamak istiyorlar." dediğimizde bazı prensipler bizi

zorlamaktadır. Şöyleki: İkinci millet birinciyi kovmadığı gibi, birinci millette ikinciyi kovmaz.

Daha açıkça söyliyeyim: "Kısa bir süre önce Beyrut'u ziyaret ettim. Ana yoldan üzücü manzaraların görünmemesi için bir duvar yapılması için çabalandığında mültecilerin çadırlarını ziyaret ettim. Bu milletin yaşama hakkı vardır.

Sayın başkan eski bir arap dostu olmam itibariyle gerçekleri bilen biri olarak konuşmak istiyorum. İsrail'de yaşamak hakkına sahip bir millet vardır. Avrupa bunu bir Arap sorunu olarak görmektedir., Az önce bir dostumu dinlediğimde, Yafa'ya gittiğini söylemişti. Bir alman dostumu da şu an anımsadım. O da bana Fonsberc şehrini anlatıyordu. O halde bizler bu müthiş ve dramatik olayın bütün ağırlığını içimizde duyuyoruz. Öyleki kısa bir zaman için dahi olsa bu iki millet (arap - yahudi) bir arada rahatça yaşayamazlar.

Aslında daha ilk aşamada siyaset adamlarının, olayın gerçek mahiyetini açığa vurmaları gerekir.

Sözü çok uzatmanın anlamı yok. Ancak yine de şunları söylemeliyim; Gençler arasında sizin fikrî ve ahlâkî yönden bir gücünüz söz konusudur. Şu an burada bulunanlar sizi her yerde sözü dinleen bir lider olarak görmektedirler. Sizden yapmanız istenen şey şu; Sizin edebî birgücünüz vardır. Gençleri (dâva uğruna) feda olmanın gerektiğini bildirip onları harekete geçirmelisiniz. Çünkü; tarih her barıştan önce fedakar insanlardan ve kurbanlardan oluşan bir bedel ister.

Barış uğruna canlarını vererek öbür dünyaya göçmüş olan insanlar vardır.

Her barıştan önce bir kurban olma olayı geçmiştir.

Kaddafî: Dava yolundaki bu karşılaşma çalışmamıza doğru bir adım ve yol göstericidir.

Le Monde Yazı İşleri Md;

Prof Maurice her iki yöndende (edebiyat ile fikir ve ahlâk) kuvvetinizin olduğunu, dolayısiyle gençlere tesir etmemizi öneriyor.

Filistinli sözcü : Merhabalar kardeşim Muammer.

İlk olarak, şu an gündemde, Fransada bir yahudinin (Andrea Churakir) yazmış olduğu bir kitap vardır.

Bu bey Kudüs garnizon komutanı vekilidir. Eser de Kuzey Afrika yahudileri tarihi ele almaktadır. Eserde, mazideki müslüman araplarla yahudiler arasında ki iyi ilişkilere dair deliller vardır.

İkinci olarak Fransada Hıristiyan katoliklikten sonra ikinci olarak bir din daha vardır. Bu din İslâm dinidir. Burada İslâm dini, protestanlık ve yahudilikten önce gelmektedir.

Üçüncü olarak Filistin'de sağlanacak barışı elbette hoş karşılarız. Ama bir şartla: Bu barış, Filistin'de yapılacak olursa. Yoksa Filistini hiçe sayan bir Rus veya Amerikan barışını kabul edecek değiliz.

Zafer için ancak ve ancak bir ihtilâl, devrim gerektir.

Le Monde Yaşı İşleri Md:

"Burada şunu söylemek istiyorum." Salonda alkış ve taraf tutmaktan vazgeçmenizi rica ediyorum. Bu gibi şeyler salondakileri rahatsız etmektedir.

İkinci olarak ta sayın başkan Kaddafî sizi toplantı sonunda akşam yemeğine davet ediyor ve bu daveti de sizlere duyurmamı benden rica etti. Şu halde başka tür sorulara geçelim. Sözü sayın Prof. Causmoir'a bırakıyorum.

Prof. Causmoir: Siyasî bir soru soracağım diye söze başlarken özür diliyor hoş görünüze sığınıyorum. Sayın başkan, bana göre siz, Fransa hükümetinin görüşüne (Fran-

sa'nın büyük devletlerin egemen güçlerine karşı çıkma görüşü) katılıyorsunuz. Sorum şudur:

Bir devlet düzeni tesis etmek için avrupalıların ve arapların birbirlerine yardım edebileceğine inanıyor musunuz? Ki böyle bir şey olacak olursa egemen güçlerin galibiyeti altında yaşamaktan kurtulurlar. Öyleki Araplar kendi ülkelerinde (akla gelecek) herhangi bir saldırının olmayacağından emin olarak yaşayabileceklerdir.

İkinci Soru : Bu ölçüde devlet düzenini oluşturmaya yönelik çalışmaları göz önüne alarak bu soruya cevap verecek misiniz?..

Bir Avrupa birliğinin kurulması gerekir. Bu anlamda mutlak bir şekilde bir Arap birliğinin de kurulması gerekir. Sorum ağırsa özür dilerim. Cezayir'de bir zirve toplantısı vardı. Ama siz bu toplantıya gitmediniz çünkü bu toplantı (kongre) sizin konumunuz dışında bir politikaya yönelik olacaktır. Ama Kopenhag toplantısında, Avrupa ülkeleri arasında bir birlik meydana geldiği gibi bu toplantı da bu birlikten daha iyi ve güzel bir sonuç elde edilebilir.

Kaddafî : Avrupa devletleri, kendi bölgelerinden, iki büyük kuvveti (Rusya-Amerika) uzaklaştırabilecek bir birlik ouşturamazlar mı? Öyle değil mi?.. Ve aslında bizim oluşturmaya çalıştığımız şey de budur. Demiştim ki; Yugoslavya Avrupa'nın doğusunda Fransa ise batısındadır. Avrupa'yı bu iki kuvvet (Amerika ile Rusya) mn baskısından kurtarabilecek olan bir birliği ortaya çıkarabilmek için bu iki devlet (Yoğuslavya ile Fransa) iki temel direktirler.

Libya Arap Cumhuriyeti ve beraberindeki diğer Arap devletleri; tüm Akdeniz'i, Avrupa'yı ve Akdeniz boyunca uzanan Arap devletlerini içine alacak olan bu kaideyi yerine yerleştirebilmeye elverişlidir. Çünkü Avrupa'nın güvenlik

problemi, Akdeniz ülkeleri ve Arap ülkelerinin güvenliğinden bağımsız olamaz.

Fransa'nın Atlantik paktından ayrılıp Amerikan üslerini kovması, ayrıca Yugoslavya'nın tarafsızlığı, Libya'da devrimin gerçekleşmesi, Amerikan üslerinin kovulması ve hürriyet hareketinin başlaması bu yönde atılan büyük bir adımdır. Olumlu bir tarafsızlığı desteklemek ve bloksuzlaşma da bu yönde adım atılmasının olumlu, büyük bir faktördür. 1969 da fatih ihtilâli (Libya devrimi) nden sonra büyük adımlar atılmıştır.

Libya'dan, Avrupa'nın doğusundaki Yugoslavya'da, veya Avrupa'nın batısındaki Fransa'ya her yolculuğum bu gerçeğe işaret etmektedir.

Eninde sonunda Amerika çekiciliğinden kurtulabilmesi, ve Akdeniz sahilinde ki halklarımıza yararı dokunacak olan bir birlikteliğin bu bölgede sağlanabilmesi ve bu iki büyük kuvvetin etkisinden kurtulabilmemiz için Fransa'nın Avrupa'da söz sahibi olabileceğine inanmaktayım. Bu birinci konuydu. İkinci konu şudur: Cezayir'de bir kongrenin düzenlendiğini beyan ettiniz. Bu sözünüzün ne anlama geldiğini anlayamadım. Lütfen açıklayınız.

Prof. Causmoir Motyi: Arap devletleri birliğinin önemli bir şey olduğunu söylemek istedim. Son İsrail-Arap savaşı sırasında bu birliğinin şu ana kadar kurulmamış olmasının ne kadar büyük tehlikelere neden olduğu ortadadır. Görünüşe göre, Cezayir'de toplanacak olan Arap zirve toplantısı esnasında bu birliğin oluşumu sağlanacaktır. Bu arap zirve toplantısının tartışmasını yapacak değilim. Ama sayın başkan bu toplantının güzel sonuçlar doğuracağına ve arzulanan birlik çerçevesi dahilinde ateş kese karşı uygun bir tavır takınacağına

inanmıyor musunuz? Arap birliği, bir milletin birliğidir. Bir çok milletlerin birliği değildir

Kaddafî : Aslında gerçek şudur: Arap birliği, Avrupa birliğiyle aynı şey değildir. Bir takım konularda ondan ayrı bir birliktir. Arap birliği İtalyan ve Alman birliğinin benzeri olup sadece bir milletin birliğidir. Bir kaç milletin birliği değildir. Devletler birliği veya tek devlet şeklindeki bir devletçilik şahsiyetini gerçekleştirmek için devrimcilik yönelimlerimizle siyasî bir birliği oluşturmaya ve kalıcı kılmaya çalışıyoruz.

Yönelimlerimizin bazısının bir dereceye kadar kuvvetli veya haddini aşmış olarak görülmesine sebep işte budur. Arap birliği bazı alışılmış kurallara karşı devrim yapmayı gerektirmektedir. Belli bir düzene uymayı istemediğimizden ya da birileri tarafından oluşturulmuş belli bir düzeni yıkmayı iistediğimizden değil, önceki dönemlerde sağlanan düzen, şu an i.in kurulması düşünülen, Arap birliği önünde bir engel teşkil ettiğinden dolayı... O halde İhtilâl ve Devrimden başka çıkar yol yoktur.

Milletler tarihinin özellikle İtalya ve Almanya tarihinin Arap birliğine örnek olacak bir delil olduğuna kesin olarak inanmaktayım.

Avrupa birliği, dil ve inanç bakımından birbirinden ayrı milletler arasındaki bir yardımlaşma ve destek olmayı ön görür. Dolayısıyla bu birlik devletlerde ekonomik olarak ta oluşturulabilir. Gelecekte Avrupa'da siyasî birlikte ortaya çıkabilir. Ama bu biraz uzaktır. Şayet gerçekleşecek olursa da milliyet ve din engelleri ortadan tamamen kaldırılmış olur ve tekrar aslına döner. Ama bu birlik şimdiye kadar gerçekleşmedi. İsterdik ki gerçekleşsin. Avrupa'nın tam bağımsızlık yolunda attığı bu adımları iyi karşılıyoruz.

Diğer taraftan Arap devletlerinde bu çalışmalardan ayrı olan bazı çalışmalar vardır. Bunlar yardımlaşma ve çatışıklar arasında uygunluk temin eden çalışmalar olmayıp birlik hareketidir.

Cezayir'de düzenlenecek olan kongre devrim anlayışı içersinde bir Arap birliğini gerçekleştirmiyecektir. Politik mahiyette bir kongredir. Bir anlamda devletler arası siyasî bir düşünce toplantısıdır.

Le Monde Yazı İşleri Md: Sorulacak bazı sorular daha vardır. Sayın Dafar'ın sorusuna dönelim. Bu soruda araplarla Avrupa arasındaki ilişkilerle alakalıdır. Bu sorulardan biri sayın Cinifif tarafından diğeri de Philiph Symnof tarafından sorulacaktır.

Cinifif: Sayın Başkan, bu yardımlaşma özellikle Fransa ile Libya arasındaki yardımlaşma şekline ne gözle baktığınızı öğrenebilir miyiz?

Kaddafî : Gerçekten bu bir basın sorusudur. Ama başkan Rinvaz'm sorusunun hemen hemen aynısıdır.

Rinvaz — Teşekkür ederim. Soruyu (ilerideki) basın toplantısına erteleyebilşir miyiz, efendim?

Cinifif — Sakıncası yok, nasıl isterseniz Sayın Başkan ... Teşekkürler. ..

Le Monde Yazı İşleri Md: — Sözü Le Monde'ta ki çalışanlarımızdan biri olan Sayın Symnof'a sözü bırakıyorum.

Symnof'a: Sayın Başkan Avrupa ve Arap ülkeleri arasınaki yardımlaşmadan bahsettik. Ama petrol savaşı özel bir şekilde Avrupa ve Japonya'ya etki de bulunmaktadır.

Bu durum bir kaç ay devam edecek olursa, işsizlik ve yoksulluğun aşırı yayılmasına ve siyasi karmaşaya neden olur.

Amerika Birleşik Devletleri'nin kendisine uyduğu Avrupa ve Japonya'nın devlet siyasetine herhangi bir tesirde bulunamaz. Sonuç olarak sorum şudur: Arap devletlerinin Avrupa ve Japonya'ya karşı sürdürdüğü bu petrol savaşının stratejik önemi varmıdır? Eğer varsa nedir?

Kaddafî : Bu bir basın sorusudur. Bu toplantı ise karşılıklı görüş alışverişinin yapıldığı bir ön görüşme toplantısıdır. Dolayısıyla bu sorunuzu basın toplantısına erteler misiniz. Sayın Kerem, kültür yönünden konuşabilecekler mi şimdi acaba?

Arapların Avrupa'daki izi

Kerem : Bu konuyu tarihi bakımdan ele alacağım. Çünkü bazı şeylerin kanıtlanmasını böyle yaparak sağlayacağım. Araplar'ın fikrinde hüküm süren bir siyaset vardır. Buna göre şimdiki zaman geçmişten daha büyük öneme sahiptir. Bu da şu mânâya gelmektedir: İlerleme pişmanlıktan öncedir. Arapların Avrupa'da izlerinin bulunduğunu düşünüyorum. Yaptığım araştırmalarda Çağdaş medeniyetin Orta çağdaki şiir ve felsefe sahasından faydalanabilmiştir.

Bilimsel alanda Aristo'ya, Arapların Avrupa'ya emanet bıraktıkları Mekanik ve cebir geometri v.s. kitaplarmı, tıp sahasını ve bu arada Billiermo mektebini düşünüyorum.

O halde batı medeniyeti araplardan faydalanmıştır. Bu durumda arap devletlerinin kültür seviyesinde takındıkları tavıra yakın olan bir tavır takınmaktadırlar.

Sayın Başkan siz Avrupa ve Fransa'nın Arap devletleriyle özellikle Libya arasında ki ilişkinin bu şekilde (Ortaklaşa etkilenme ve ortaklaşa faydalanma metodu) devam edebileceğine inanıyor musunuz. Bunu nasıl gerçekleştirebiliriz ?

Kaddafî : Amerika veya İsrail bizlere tesir etmedikçe ortak gayelerimize ulaşabiliriz. Ama bu iki cephenin çalışma ve uğraşları bütün hızıyla devam etmektedir. Kurmaya uğraştığımız köprüleri kökten sökmeye çabalamaktadırlar.

Kerem : Başkan Kaddafî'nin, Ortadoğu probleminde kendisinin görüşleriyle uyuşmayan fikirlerimi olgunlukla karşıladığını ve takdir ettiğini anladım. Her ne durumda olursa olsun tarihteki ekonomik unsurları ve marksizmle alâkalı olan her konunun birbiri ardına tekrarlayan düşüncelerle karşılaştım. Sayın Kaddafî konuşmasının başlangıcında marksizm ve marksizmdeki ekonomik açıklamalardan ve bu açıklamaların kendi fikrindeki (Tarihi hareket ettiren iki esas unsur milliyet ve dindir) yerinden bahsetti.

Marksizm bir esas ve metottur

Fransa,, Avrupa ve hattâ diğer dost ülkelerde çok kimseler vardır ki bunların, manevî, dinî veya ruhî fikirleri vardır. Bunlara göre, marksizm başlı başına bir doktrindir, ideolojidir, bir vesile veya bir metot gibi temel bir iştir. Bu da diğer ruhî fikirlerle çatışmaz. Şöyleki: Bizler ve bu salonda bulunanların çoğu milliyet ve din düşüncesinin ekonomik olguları perdelediğini kabul ederiz. Marksizmin üstünlüklerinden biri budur:

Millî çıkarlar veya Hıristiyan dini adı altında yapılan koloni ticaretinin aslında büyük deniz ticareti yapan devletlerin ekonomik ve ticari çıkarına hizmet ettiğini açığa çıkardı. Bu büyük devletler, sömürücüler, işi köle ticareti ve sömürgelerde en son yere kadar yerleşmeye kadar ileri götürmüşlerdi.

Milliyet ve din adına yapılan sömürü dönemi artık sona ermiştir. Marksizmin getirdiği yeni fikirler ve sömürü işlemlerinin gerçek yüzünü açığa vurma çabası, sanıyorum

yalnız diğer dünya devletlerinde değil, aynı zamanda, Arap devletlerinde de taraf bulmaktadır.

Çünkü ortada bir hakim sınıf gerçeği vardır. Bu hakim sınıf bir topluluğun veya belirli bir sosyal sınıfın toplum üzerindeki baskı ve sömürüsünü gizlemek için milliyet ve din kavramlarını, amaçlarına uygun biçimde kullanmaktadır. Sayın Kaddafî'nin görüşünü almak istediğim konu tam olarak budur.

Marksizm işte budur

Kaddafî: Bu şekilde yapılan açıklama marksizmin açıklamasıdır. Marksizm kurallarına göre yapılan bu açıklamaya göre her ihtiyacın gerisinde ekonomik çıkarlar bulunmaktadır. Ama bu düşünce karekteristik bir düşünce olup pratik yol olma niteliğini kaybetmiştir.

Tarihî araştırdığımda, tarihî olayların, amil faktörlerinin din ve milliyet kavramları altında perdelenmiş ekonomik faktörler olmadığını görmekteyim. Tarihi araştırmada, şüpheye yer bırakmayacak şekilde, tarihî hareketlerin millî ve dinî bir mücadele olduğunu görmekteyim. Milliyet ve dinin yanında günün birinde ekonomik faktörlerde bulunabilir. Veya bulunamaz. Bu faktörün derecesi sürekli olarak bir değişiklik gösterir.

20 Sene savaştık

Libya'da İtalyan istilâsına karşı yirmi seneye yakın savaş verdi. Bunun nedeni hiçbir şekilde ekonomik değildi. Dinimiz ve milliyetimiz için savaştık. Gerçekten bu böyledir. Bilâkis savaş yıllarında fakir bir halk topluluğu olup İtalya'nın iştahını kabartacak servetlerimizde yoktu.

Pakistan ve Hindistan'ın da 1947 senesinde ortaya çıkış sebebi sadece dinî faktörlerin neticesidir.

Konunun milli karakteri

Dinî faktörün sona ermesinden sonra millî faktör gelmiştir. Bengaldeşli ve Pakistanlıları birbirinden ayıran milliyetlerinden başka bir gerçek yoktur ortada.

Bu durumda milliyet faktörü temel bir faktördür. Her şahıs bilir ki kendisinin başkalarından ayıram bir milliyet faktörü vardır. Bu millîyetini de bizzat yaşamak ister. Birleşik bir devlet içinde fikirlerini gerçekleştirmek istediğin söylemek istemez. Hindistan ve Pakistan'ın ayrılmasının hem ekonomik hem askerî sebepleri vardır.

Ortada bir eşitsizlik ve kaba kuvvet zulmü vardır. Bu meselede ki gerçeği perdeleyici olarak kullanılan faktör ekonomikbir faktördür. Kalblerde yerleşmiş olan ve Bengaldeş'in Pakistan'dan ayrılmasını zorunlu kılan bir maske olarak kullanılan faktör ekonomik bir faktördür.

Marksistler tarihi yanlış algılıyor

Hindistan'da iki cumhuriyet vardır bunlar ayrılmak üzeredirler. Bu da ekonomiksebepten değil bilâkis millî bir sebepten dolayıdır. Olayların millî bir dinî oluşuna dair sahnelerle tarih dopdoludur. Ama marksistler kendi fikirlerini destekleyici kesin deliller elde etmek için bazı ekonomik olayları tarihi açıklama da ve bu olaylarla tarihî çürütüp kirletmeye çabalamaktadırlar. Halbuki bu olgular ekonomik mahiyette değildirler. Bu anda bizler değerlilik konusunu tüm ekonomik olgular üzerinde hissediyoruz. Her ne kadar bizlerden manevî değer ölçülerini bir kefeye maddeyi de diğer bir kefeye koymuşsak bile.

İsrailliler niçin bize geliyorlar?

Bütün insanlar vatanlarına, milliyetlerine, dinlerine ve değer ölçülerine kuvvetle tutunur. Parayla satmaz. Bu tüm

insanlık için geçerli bireysel bir örnektir. Aksı takdirde ekonomik gayemize alet edinip onunla bizlere lâzım olan şeyleri alırız ki bu da imkânsızdır. İsrail'in Filistin'de bulunması ekonomik bîr nedene dayanır mı? Filistin'de petrol yokda altın mı var? Biz orada, Dinî ve millî karakterde bir olayla, bir mücadeleyle karşı karşıyayız.

Sorunun kaynağı ekonomik olmuş olsaydı zengin yahudiler kendi vatanlarında kalırlardı. Diğer ülkelerde ki lüks hayatı terkedip İsrail'e gelenler hep mütehassıs uzman ve pilotlardır. Dinî ve millî duyguların teşvikiyle araplara karşı savaşmak için İsrail'e gelmektedirler. Şayet bu etken ekonomik olmuş olsaydı durum elbette farklı olacaktı. Sizin anlatmış olduğunuz şeyler marksizmin yaptığı açıklamanın bire bir aynısıdır. Yanî bu anlattığınız husus marksizmin görüş açısına uygundur. Ama tarih bunun aksini kanıtlar.

Symnof : Bir tek kelime söylememe izin verir misiniz?

Sayın Kaddafî'nin Marksizm adı altında hücum ettiği şey, Marks'ın, Claude Bordy'nin anlattığı mânâda millî ekonomi olarak tanınladığı özel konudur. Bu mevzuyu sınırlandırmaya çalışacağım: Marksizm; tek başına bir din veya kuram değil, tam tersine aralarında toplumla alâkalı olan bilimsel kavramların ve ilkelerinde yer aldığı çeşitli konuların bütünüdür.

Bu bilimsel ilkeleri, din, teori, ve felsefe ile ilgili düşüncelere sahip kimselerin kabul etmemesi ve etmesi mümkündür.

Bu durumda yukarda yapılan açıklamaların tamamını, marksizm olarak isimlendiremeyiz. Ben, bunların herkes için faydalı ve önemli bölümle olduğuna inanmaktayım.. Marksizm adı altında birbirinin içine dahil olmuş konulardır. Bu fikrim, sayın Kaddafî'nin hoşuna gitmeyebilir; marksist olmayan bir takım doktrinler bile, Marksin bazı düşüncelerini ve sosyal

prensiplerini kabul etmiştir. Nitekim bu kuramın bazı yönleri tarafımdan da uygulama alanında gözlemlenmiştir. Hatta dinî, ırkî ve vatanî toplumların oynayacağı önemli rolü de oynamıştır.

Kuram ve pratik uygulama

Marksizmin önemli olan bir görüşü, ekonomiyle diğer toplumsal sorunlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi sonucunda yapılan belirlemelerdir. Bu arada gaye bakımından önemli bir fikir vardır. Sayın Kaddafînın bu konularda marksist bakış açısına sahip olmadığı bellidir:

Milliyetçiliği kendiliğinden ortaya çıkan ve hiç bir nedene dayanmayan bir olgu olarak kabul etmek mümkün değildir. Diğer taraftan bir fikir daha vardır ki o da prensip ve ilkelerin, gayeye ulaşmak için yeterli olmayışıdır. Din, millet veya marksizmkuramını ancak ancak gayelerini tahlil edebilirsek tanıyabiliriz.

Uygulama amaçlarla uyuşmayabilir

Düşünür ve din alimlerinin görüşüne göre prensip ve ilkeler daha fazla önemlidir. Ama sosyalog ve politîkacıya göre prensiplerden daha önemli olan şey uygulamadır. Yani bir millette veya ideolojik bir akımda veyahutta tüm dinî amaca yönelik çalışmalar yapmak. İdeolojiyi hayata geçirmeye çalışmak.

Kaddafî: Bu sözler doğruysa Marks, İslâm'ın bir bölümü temsil ediyor demektir. O halde benim düşüncelerimle marksist düşünce arasında bazı benzerlikler var demektir. Bu da Marks'ın İslâm Medeniyetinin ve İslâm filozoflarının etkisi altında kaldığını gösterir. Marks'm, Hegel'in, Hegel feslefesinin ve diğer filozofların düşüncelerinden etkilenmiş olması son derece doğaldır... Yani Marks'ın felsefesi bir çok kaynaklardan meydana gelmiştir. Bu kaynaklardan biride

kesinlikle İslâmdır. Çünkü İslâm, kendinden önceki medeniyet, ekol ve felsefelere eğilip bakmayı sever.

Mademki Marks'ın felsefe ve tutumunun diğer felsefelerden alınmış olduğunu kabul ettik bu durumda bu konu üzerinde ısrarcı olmayalım ve şunu söyleyelim; Marks doğal olarak bu felsefelerden faydalanmıştır. Kesin olarak bu felsefelerden faydalanmıştır. O ekonomik yöne bakmaktadır. Ba-an sadece ekonomikyönden...

Sonra da çok şeylerde İslâm'la birleşmektedir. Daha sonra -da tarihin hareket ettirici unsurları olduklarından dolayı, milliyet ve dini uzaklaştırmaktadır. Dolayısıyla bu iki faktörü yok etmesi gerekmekteydi, böylece ortak bir yaşayışı meydana getirip savaşları yorumlasın.

Marks her iki faktörü (din, milliyet) birbirinden ayırmıştır.

Marks, tarihe yön veren bir kaç faktörün yok ettikten sonra bir ümmetçi düşünce oluşturma peşindedir. Bu İki faktörün tehlikeli oluşundan dolayı insanlığı din ve milliyet adlı şeylerden kurtarılmasını istemiştir. İnsanlık bunları bilmemeli ve bunlardan kurtulmalıdır. Marks bunların her ikisini de insan yaşamından uzaklaştırmak istemiştir. Tarihe yön veren faktörleri ortadan kaldırmıştır, ta ki bundan sonra ortak bir hayata kavuşabilelim ve savaşlarla kavgalara sebebiyet veren, tarihe yön veren temel faktörleri ortadan kaldıralım.

Marks tarihe yön veren birkaç faktör yok edildikten sonra bir ümmetçiliği yaratmak istemektedir.

Geriye bir tek faktör kalır ki bu faktör ortak bir hayattır. Onun görüşü maddî faktörü seçmiştir, beğenmiştir.

Bu bir gerçek değil ama bir çabalamadır... Kendisi bunun bir gerçek olduğunu iddia etmemiş ama takdir etmiştir. Biz ise

bunu ortak bir yaşayış meydana getirmek için bir mücadele alanı olarak kabul ediyoruz.

Marks temel faktörleri yok ettikten sonra bir ortak yaşayış düzeni kurmak istemiş ve bunu da maddî bir faktör kılmıştır. Temel faktörleri yokedişi, tehlikeli oluşuna dair en büyük bir delildir. Şimdilik bu konu, üzerinde uzun boylu düşünülmeyi gerektirmez ama bundan sonra düşünülüp, tarih araştırmasının yapılmasına büyük bir ihtiyaçtır.

Kapsamlı bir strateji

General Beaville: Dört tane soru var ama en iyisi bu dört sorudan yalnız birini sormaktır. Sorum şudur. Sayın Kaddafî'nin yaptığı işleri göze çarptıran şey, bölgesel stratejinin kapsamlı stratejiyi hedef edinmesidir. Siz Libya'nın bunun gibi bir stratejiyi gerçekleştirmek için gereken kapasiteye sahip olduğunu düşünüyor musunuz? Ben sadece askerî yeterliliği kasdetmiyorum.

Kaddafî: Kapsamlı stratejiden maksat, tüm dünya stratejisi mi, yoksa Arap vatanı dahilindeki kapsamlı bir strateji midir?

General Beaville : Stratejinin tüm dünyayı ilgilendiriyor olmasını kasdediyorum. Örneğin, Libya İrlanda'yı desteklemiştir. Onun dünya'nın çeşitli bölgelerinde ideolojik akımlarla ilişkisi vardır. Sayın başkan, işgal edilmiş herhangi bir araziniz olmadığını söylemiştiniz. Şu halde sorununuzun bölgesel strateji ile hiç bir alakası yoktur.

İslâm ümmetçilik davetidir

Kaddafî: Stratejinin aracı askerî olabileceği gibi olmayabilir de. Ama çoğunluğun anladığı anlamda bir Ortak Hayat olduğu da söylenebilir. Kasım-ı ortak anlatmış olduğum gibi İslâm'da da mevcuttur. İslâm'ın sadece bir Arap veya doğu dini

olmadığını size açıklamaya çalıştım. İslâm ancak ve ancak, ekonomi, politika, sosyal haller, savaş, barış, şahsî ve devletler arası ilişkileri kapsayan bir dünya ümmetçiliği davetidir. Her yeni çıkan şeyler, yüzyılın şartlarına uygun olarak îslâmm ışığında açıklanabilir...

Libya Arap Cumhuriyeti kurtuluş sebebi olarak ancak dünya üçüncü kuramını onaylamaktadır. İnsan şahsî ve dünya saadetini kapitalizm yoluyla gerçekleştirmekten vaz geçmek zorunda kaldığı gün bu üçüncü kuram gün yüzüne çıkacaktır. Kapitalizme karşı bir tepki olarak, kapitalizmden sonra komünizmin ortaya çıkması gibi. Bu doktrin de insanın ortak bir hayata kavuşmak için yaptığı çalışmalardan birisidir.

Ama bu deneyimin, yani komünizmin insan yaşamına mutluluk getirmeyeceği, aradan yıllar geçtikten sonra bile olsa, artık ortaya çıktı. Komünizm insanlara mutluluk getirmeyecektir.

Elbetteki sizlere kapitalizmi de anlattım. Kapitaliz de tüm insanlık için faydalı hiç bir şeyi gerçekleştirmemiştir. Karşı bir doktrin olarak komünizm de insanın ortak toplumsal yaşamına katkı anlamında geçerli bir önerme sunamamıştır ve ona inananlar hüsrana uğramıştır.

Üçüncü dünya kuramımız

Bu arada üzerinde uzlaşılan bir diğer teori olduğuna ve İslâm felsefesinden hareket ettiğine inanılan Üçüncü dünya kuramı da göze çarpmaktadır. Bu kuram bütün insanların müslüman olmalarını da gerektirmez.

İslâm felsefesi, İslâmiyetin himayeyi gerçekleştirmesi ve insanların, dinlerine renklerine ve cinsiyetlerine bakmaksızın hak ve görevlerini muhafaza etmesi demektir.

Ekonomik olarak bu kuraam, insanlığın ekonomik sorunlarını toptan çözümleyen sosyalizm olarak kabul edilmektedir. Sosyalizm ve komünizm ve nede kapitalizmdir. Yugoslavya'yı gördüm ve Yugoslavya'nın gerçek sosyalizmi tatbik ettiğini kesin olarak gördüm. Halbuki Yugoslavya asla komünist değildir.

Bizim yanımızda gerçek bir sosyalizm vardır. Umulur ki dünya sosyal adaleti gerçekleştirmek ve sosyalizm aracılığıyla ekonomik sorunlarını çözümleyici uygulamalar için doğrudan sosyalizme yönelsin.

Üçüncü kuram şu şeyin üzerine durur... Sosyalizm. Bizlerden her birimiz sosyalizmi kendi ülkesinde -diğer bir ükeye bağlanmadan- tatbik edebilir. Ama komünizmi kendi ülkende uygulamak istersen kaçınılmaz olarak, ana devlete bağlanır sömürge olursun. Kapitalizm de aynen böyledir.

Siyasî yön

Siyasî olaralk tarafsız kalmak bir takım siyasi sorunları ortadan kaldırır. Sosyal yönden de din ve milliyete olan hürmetimiz bizleri başkalarının din ve milliyetine hürmetkar kılar. Kur'ân-ı Kerîm Ayeti "Tanışasmız diye sizleri kabile ve milletlere ayırdık." diye buyurmaktadır (Hucurat suresi ayet: 13) Tanışasınız diye, savaşasınız diye değil! Tanışıp yardımlaşalım diye.

Kur'ân-ı Kerîm işte böyle söylemektedir... Devletlerin hayatında temel hareket noktaları işte budur.

"îyilik ve takva üzere yardımlaşınız." (Maide Suresi Ayet: 2) Şimdi bahsetmiş olduğumuz Birleşmiş Milletlerin gayelerini gerçekleştirmek için hayır üzerine yardımlasınız.

Şu sözü söyleyen Hz. Ömer insan hakları düsturunu bizlere aktarmıştır: "Siz insanları nasıl köleleştirmek istersiniz. Halbuki anneleri onları hür olarak doğurmuştur.»

İşte insanın güvenlik belgesi budur. Bizler bunu Amerika'dan yüzlerce sene önce mutlak olarak söylemişiz. Amerika bunu bizden almıştır. Bu, kendisine Arap medeniyetinden mirastır.

Bizim ve sizin toplumdaki insanî ilişkiler

İnsanî ilişiklerle birbiriyle ilgili olma önemlidir. İslâm'da bireysel sorunların çözümüne doğrudan katkı sağlayan sosyal sorunları çözümleyen kanunlar vardır.

Sizin toplumda evlenme, boşanma ve bunlarla ilgili olan sorunlar vardır. Sizler fiilen birden fazla kadınla evlenemezsiniz. Ama sizler bu anlamda aile ve toplumun dağılmasına neden olabilecek yanlış bir takım şeyler yapabilmektesiniz. Bizdeki ceza kanunlarını sizin kanun adamlarınız da doğrulamaktadır. Yani dünyadaki insani sorunların çözümünde geniş imkanlar sunan ve her zaman geçerliolabilecek kanunlar toplamını insanlım hizmetine, bütün dünyaya sunabiliriz.

Yine, İslâm şeriatına uygun olarak müslim veya gayr-ı müslim herkese ve heryerde tatbik edilebilecek olan ceza kanunlarını dünyaya sunabiliriz.

Tarafsızlık

Müslüman, olsun, hırıstiyan veya yahudi olsun her devlet olumlu bir tarafsızlığı kabul eder. Sosyalizmi de her devlet kabul eder: Allah yolunda birleşip Allah'a kulluk edelim. Bazımız bazısına kulluk etmesin... "Ya Muhammed (S.A.S.) deki; Ey kitab ehli aramızda bir olan bir kelimeye gelin: Allah'a kulluk edip herhangi bir şeyi O'na ortak koşmayalım." (Ali İmran Suresi, ayet: 64) Kur'ân-ı Kerîm işte bizlere böyle

hitab etmektedir... "Bazımız bazımızı Allah'tan başka Rab edinmesin." (Aynı sure ve aynı ayet)... Maddeye kulluk... Büyük devletlere kulluk... Lenin'e kulluk... Hz. Peygamber (S.A.S) efendimizi bile sadece bir peygamber olarak kabul etmekte ve O'na bundan fazla paye vermemekteyiz. O bir insan için ne bir menfaat ve ne de bir zarar getirebilir. Bir peygamberdir. Dâvasını tebliğ etmiştir. Hatta kendi kendisine de ne bir fayda ve ne de bir zarar verebilir. Kur'ân-ı Kerîm'de işte böylece varid olmuştur... Şu halde Kur'ân, Ku-r'ân tefsirleri ve İslâm şeriatı miraslarını üçüncü kuramın ışığında ele aldığımızda, üçüncü kuramımıza bir tür ortak hayat düzeni ve -General Boyi-nin de dediği gibi, kapsamlı bir stratejiyi gerçekleştirmek için Libya Arap Cumhuriyetinin sahib olduğu -bir strateji olacaktır.

Demokrasi kavramı

Harry Gravan: Bugün tartışması yapılmayacak konulara girilmemesini rica ediyorum. Arapların büyük bir kısmını ilgilendiren bir konu olduğuna inanıyorum. Bu konu tam olarak demokrasi konusudur.

1967 Arap çöküşünün sebeplerinin demokratik ve genel hürriyet olmadığını 1967 den bu yana arap ülkelerine her gittiğimde işittim. Araplar kendilerinin çöküş yollarını ve bozgunun nedenlerini ve bu büyük yenilgide kimlerin rolü bulunduğunu biliyor değiller.

1967 den beri Arap dünyasında, demokrasi ve hürriyetin talepleri duyulmaktadır. Demokrasiye ilişkin düşünceleriniz nelerdir? Ve demokrasiyi ülkelerinizde nasıl sağlayacağınızı düşünüyorsunuz?

Demokrasinin bir kaç yönü

Kaddafî: Demokrasinin bir kaç yönünün varolduğuna inanıyorum:

Ekonomik yönü: Biz bu yönü sosyalizmi ve sosyal adaleti gerçekleştirerek sağlayacağız. Böylece demokratik ekonomi gerçekleşecektir. Böyle olunca insanın insana yaptığı her türden zulüm ortadan kalkacaktır.

Sosyalizm, fertler ve tabakalar arasındaki ayrıcalıkları kaldırır. Dolayısıyla ekonomik bakımdan adalet gerçekleşir.

Siyasî yönü: Biz, insanın ve insan düşüncesinin toplum üzerinde baskı kurmasına karşıyız. Yani biz şu arada bulunan konsüller hükümetinin baskı rejimini, öncü, lider partilerin saltanatını, hürriyetleri ve siyasî kumandayı ve toplumu baskı altına almasını kabul etmiyoruz.

Sonuç olarak bizler bir sınıfın toplumdaki diğer sınıflara olan tahakkümünü kabul etmiyoruz.

Özgürlükten bahsedenler, demokrasiyi öldürdüler.

Arap ülkelerinde defalarca özgürlük ve demokrasi inancı ortadan kaldırılmış, sonrada demokrasi ve özgürlük adına çalıştığını söyleyenler, demokrasiyi ve özgürlüğü ortadan kaldırmıştır.

Kendi tarihi içinde Avrupa ve Fransa da bu aşamadan geçmiştir. Bu siyasî yön, halk güçlerinin birlikteliği ve siyasi bir düzen oluşturmasıyla gerçekleşecektir.

Bu siyasî düzeni Arap sosyalist birliği diye adlandırdığımız halk güçlerinin birliği, kendi ülkelerinde temsil edeceklerdir.

Toplumu ve toplumu oluşturan sınıfların tamamı, topluma yön veren bir çerçevede bir araya gelirler. Halkın bütün fertleri Arap sosyalist birliğine üyedirler. Ve her bölgede bir danışma meclisi vardır. Vatandaşlar bu meclisin doğal üyesidirşer. Her meclisin de, meclis komisyonu denen bir kumandası vardır. Bu düzenleme, esas birlik meclisi ve halk birliğinden; muhafaza

birliğine, sonra cumhuriyet seviyesinde Arap sosyalist birliği millî meclisi ve daha sonra devrim komuta konseyine kadar gidebilir.

Sonuç olarak bu aşamada Millî meclis asıl komüsyonu oluşturur.

Halk devrimi

Şimdi yönetim konusunu ele alalım: Yani halk devriminin gerçekleştirmiş olduğu insiyatifi ele alma kararını ele alalım. Halk bu hüküm sayesinde, kendi tarafından seçmiş olduğu halk komisyonları aracılığıyla devletin her kademesine yönetimi ele alabilmiştir.

Bu devrim hareketi veya halk devrimi devletin tüm kademelerini kapamış geriye ancak bakanlar kurulu ve devrim metoduna sahip olması (bu metot, devrimi meydana getirmişti) dolayısıyla Devrim komuta konseyi kalmıştır. Devrim komuta konseyi kararların icrasmdaa kendisine yardımcı olsunlar diye bakanları seçmiştir.

Bir vali bile -halk devriminin yapılmış olması dolayısıyla - hükümet tarafından tayin edilemeyip Halk birliği tarafından tayin edilir... Şehir garnizon komutanım hatta sıradan bir müdür bile bizzat Halk birliği ttarafmdan atanır.

Böylece öğrenciler, hocalar ve işçiler fakültelere ve üniversitelere, doktorlar ve işçiler hastanelere; ziraatçiler ziraat müdürlerine sözlerini dinletmeyi başarır oldular. Kadınlar birliği, kadın dernekleri ve sosyal kurumlar sosyal işler bakanlığının refakati altında olacaktır.

Libya'da hükümet daireleri toplumun seçmiş olduğu Halk komisyonları tarafından yönetilmektedir.

Pratik bir örnek

Bu özgürlük ve demokrasiyi Arap ülkelerinde bulunmadığı halde pratik bir örnek olarak sunduk.

Libya'da bulunan halk komisyonları seçim bakımından halk konseylerinden ayrılır. Halk komisyonları hükümetin gözetimi altında seçilir. Adet üzere hükümet. Halk konseyine kendilerinin seçilmesi gereken birkaç tane aday tayin eder. Bu, demokrasiye uygun olmasa da halkın iradesi dahilinde olur.

Bizde, Halk devrimi sayesinde toplum söz sahibi olmuştur. Öyleki toplumun ortak çıkarlarına aykırı davranış içerisinde olanlar tutuklanmış ve topluma zararlı olmaları engellenmiştir.

Ayrıca üniversitede öğrenciler tarafından bizzat tutuklamalar yapılmış, diğer yerlerde de halkın kendisi tarafından tutuklama ve gözaltına alma uygulamaları yapılmıştır.

Toplumun yararıyla çatışmaktadır

Halk devrimi bu şekilde gerçekleşmiştir... Demokrasiye sunduğumuz pratik örnek budur. Her halde Sayın Harry Gravan bu sorunun gerisinde başka bir şey kasdetmektedir. Bende o'na sorunun bir kısmını cevaplandırdım. Ortada 200 tutuklu vardır. Bunların bir kısmı komünistler, diğer bir kısmı da Müslüman kardeşlerimizdir. Elbetteki bu insanlar toplumun istediği şeylerden başka şeylere, Arap sosyalist birliğini teşkil eden toplumun çıkarlarıyla uyuşmayan yanlış işlere girişmişler ve devlet otoritesine karşı çıkmışlardır. Eğer faaliyetler siyaseten ortak bir amaca uygun olunca, toplum siyasî kumandayı elinde tutan Arap sosyalist birliğini oluşturmuştur.

Amaç karar sahibi kurumlara sözünü geçirebilmekse işte toplum halk devrimini yapmış ve halk komisyonları vasıtasıyla karar sahibi kurumlara söz geçirmiş ve onlara hâkim olmuştur.

Sosyalizm çıkarılan kanunlarla gerçekleşerek ekonomik sorunlara çözüm getirdi.. Bu kimselerin (200 tutuklu kimse) yaptıkları işler kanun dışıdır. Devlet otoritesinin dışındadır. Yasal değildir. Yani bunlar kanun dışı ve perde altı faaliyetlere girişmişlerdir. Bu gizli çalışmaları tüm devletletler aynı şekilde yasaklar ve engellemeye çalışır. Toplumun düşüncelerinin aksi yönde bile olsa düşünceleri açıklamak, eyleme geçmekle aynı şey değildir. İnsanın düşünceleri kanunlara uymak kaydıyla her şey olabilirr. Ancak, gizli faaliyetler... gizli hücreler... Bunları hiç bir devlet hoş karşılamaz.

Onlara belirli bir süre tanıdık.. Devrimin patlak vermesinden sonra: devrim öncesi gizli olarak herhangi bir siyasî tercihi olanları, sanki böyle bir durumları yokmuş gibi görüp, devrim öncesi yaptıklarından sorumlu tutmayacaktır, dedik. Devrim öncesi insanlar kurtuluş yolunu aramakta haklıydılar. Ama sonra her ne kadar fikirler değişik olsa bile herkesin devrimin yanında yer almalıdır ve devrimin oluşturduğu komisyonlarda yer almalıdır.

Ortaklaşa iş anlaşması

Bir kaç gün boyunca tüm fikirleri ortaya koyup bir ortaklaşa iş anlaşması düzenlemek amacıyla fikişr alışverişi yapılan ve tartışılan toplantılar düzenledik. Bundan sonrada bir dizi kanun çıkarıp; "kanun (şeriat) dışı ve şimdiye kadar gizli ggirişimlerde bulunmaya devam edenler, bir ay zarfında ya bizzat veya başkasının aracılığıyla kendini ortaya atıp görüşlerini açıklasın. Bu durumda suçlu sayılmayıp, düşüncelerini açıklaması için de kendisine tam fırsat verilecektir." demiştik.

Bu ilana rağmen hiç kimse düşğüncelerini açıklamadı. Bir kaç kişi hariç. Yine geriye bir kısmı kalıp ortaya çıkmadı. Sonra da idevrim oldu. Toplum, komünistlerin gizli hücrelerini ve Müslüman kardeşlerin bazı hücrelerini ortaya çıkardı. Bu

gibi işler kanun (şeriat) dışı olup herhangi bir devlet veya düzen bunları kanun dahiline alabilir. Yani kanun perdesi altına girebilir.

Sayın Harry Gravan'ın anlatmak istediği acaba bu mudur?

Kanunların ortadan kaldırılması

Harry Gravan : Sayın Başkan kısa bir açıklama yapmama izin veriniz? Siz kanun çerçevesinde meşru bir gayret, ve kanun hakkında konuşuyorsunuz. Ama bildiğim kadarıyla Libya da kanunları ortadan kaldırdınız. Suçluların muhake edildiğini hiç duymadım. Sonuç olarak bu hususiaki görüşünüzü bana açıklamanızı istiyorum.

Temel (Anayasa) kanunlar vardır

Kaddafî : Bizler halk devrimini gerçekleştirmek amacıyla halkın yapmış olduğu hareket önünde engel oluşturan kanunları ortadan kaldırdık. Yani devlete hâkim olabilmek için toplum iradesinin gerçekleşmesine engel olan kanun zaten kendiliğinden yok kabul edilir. Ama toplumu koruyan, toplumun hareketlerini destekleyen veya devlet mekanizmasım elde etmek gibi toplum hareketlerine engel olmayan kanunlar yürürlükte kalmaya devam eder.

Toplumun asıl yapısını koruyan Anayasa vardır ve Halk devrimiyle uyumludur. Örneğin; şeriata uyup uymamak gibi.

Bu gibi şeyler örftür. Hiç bir kimse bunları kaldırmaya muktedir değildir.

Ortada bir şerîlik (şeriata uyma) ve adem-i şerîlik (şeriata uymama) mevcuttur. Bu kanun şeriata uygun olan ve olmayan şeylerden bahseder. Bu kanun ve şahsî haller kanunu -örneğin; cinayet suçu işleyenler aynı şekilde mukabele görür- Bu şer'i kanunu kaldırmaya muktedir değiliz.

Örneğin talak (boşanma) bahsinde: Kim kansını boşarsa şu kadar veya bu kadar mehir vermesi veya hatta şu veya bu icraatları yapması gerekir. Biz bu kanunları kaldıramayız.

Örneğin mallara tecavüz: Kim başkasının hakkına, malına tecavüz ederse onu cezası şu veya bu şekildedir. Bu gibi şeyleri lağvetmeye muktedir değiliz.

İşte bunlar toplumun hassas kurallarıdır. Bu kurallara saygılı olunmalıdır. Bunlar toplumun çimentosudur. Garnizon komutanı ancak bakanlar kurulunca tayin edilebilirdi. Ama toplum gelip garnizon komutanını düşürdü ve yerine de başka birini tayin etmek istedi. Bu kanun toplum hareketinden sonra yok sayılmış ve halk artık, tayin edilmesi veya düşürülmesi ancak bakanlar kurulunun yetkisi dahilinde olan garnizon komutanını düşürebilmek hakkına sahip olmuştur.

Şu halde bu kanun lağvedilmiştir. Bir vali ancak devrim komuta konseyinin kararıyla düşürülür veya tayin edilir. Halk gelip valiyi düşürdü ve yerine bir başkasını tayin etmek istedi. Bu kanun halk hareketinin -düşürülmek istenen düşürülsün veya tayin edilmek istenen tayin edilsin diye- önünde yok sayılmaktadır. Toplumda esas olan şeyler vardır: Bunlara uymak lazımdır. Aksi takdirde orman hayatına döneriz.

Tercümenin manası

Le Monde Yazı İşleri Md: — Times gazetesinden Sayın Foytemirin iki sorusu ve Sayın Habib Lufun bir sorusu kaldı.

Foytemir: Sayın başkan tercümeden anladığıma göre siz Filistin de bir İsrail milletinin varlığına saygılısınız. Bu anlamdaki görüşünüzü bize açıklar mısınız?

Kaddafî: Ben, yahudilerin din ve milliyet adına savaştıklarını söylüyorum. Ama onlar bu savaşta haklı mıdırlar, değil midirler? İşte şimdi üzerinde tartışılan konu budur. Yani:

Yahudiler, biz ekonomik sorunlar nedeniyle savaşıyoruz diyemiyorlar. Biz vaad edilen toprakları savunuyoruz diyorlar.

İki kuram arasındaki fark

Ulifiyhe Karl : Müslüman kardeşler (İhvan~ı Müslimin) örgütünün dünya görüşüyle üçüncü dünya kuramı arasındaki fark nedir?

Kaddafî: Müslüman kardeşler kuramı da bizim kuramımızla aynı noktadan hayat bulmuştur. Dinî tarafsızlık konusunda görüş tarzları bulunan bir topluluktur. Başlangıçta bir dinî reform amaçlayan toplıuluk durumundaydılar fakat zamanla toplumun tamamına hakim olmayı - özellikle Mısır'da - istediler. Kanunsuz bir yolla hükümeti elde etmek, gizli gizli çalışmalar, silah, patlayıcı madde ve suikastler gerektirir. Sonuçta bu amaca ulaşabilmek için müslümanların dini inançlarını sömürmeyi, dini istismar etmeyi seçtiler. Bu bakımdan müslüman kardeşler örgütü dînden çıkan ve dine kötülük yapan bir topluluk olmuştur.

Üçüncü dünya kuramı ise kendi başına yetkin bir kuramdır ve bu konuda Müslüman kardeşlerin anlayışından çok daha geniş kapsama sahiptir.

Hâkim ve filozof

Soru: Sayın başkan. Bu sohbetin, üzerinde bulunması gereken seviye itibanyla ve tüm sorulara cevap vermiş olmanız dolayısıyla bende bireysel bir soru sormak istiyorum.

Siz bir devlet başkanının filozof olmasının veya bir filozofun tam bir devlet başkanı olabileceğine inanıyor musunuz?

Kaddafî: Öyle zannediyorum ki, Platon Devlet adlı eserinde devleti tartışmış ve insanları bölümlere ayırmıştır. Bu taksimin felsefî yönden, mutlu bir cumhuriyet kurmak için

uygun olduğuna inanmaktayım. Yine bu eserde filozofları, hüküm verme makamına yerleştirmiş. "Hâkimlerin filozof ve filozofların hâkim olmaları gerekir" demiştir.

Yanlış anlaşılmasın sadece espri yapıyorum... Bu soruyu cevaplandıramıyacağım. Sanırım bu soru değerlendirilmeye bırakılmıştır. Hem bu soruda ve hemde cevapta bazı yönlerden eksiklikler olabilir diye düşünüyorum.

Avrupalı kültürlüler için bir onur

Le Monde Yazı İşleri Md : Görüş alışverişinin, ve konuşabilmenin mümkün olduğuna inanıyorum. Şimdiye kadar herkesi kısa konuşmalar yapmaya davet ettiğimden, ben de kısa konuşacağım. Öncelikle konuğumuza teşekkür etmek isterim.

Bir gününün ikindi vaktini bu toplantıya vermesi dolayısıyla ilk defa bir devlet başkanının bir gazeteler topluluğuna vermiş olduğu onurdur. Şüphesiz ki hepimiz bu onurlu davranışı takdir ediyor ve diyorum ki bu onur burada bulunan Avrupalı kültürlü insanlarındır. Üzüldüğüm tek şey bazı davetlilerin bu davete igelmemeleridir. Ama ben şuna inanıyorum: buraya gelen davetlilerin görüşlerinden, Kaddafi'nin düşüncelerine aykırı olanlar da dahil çok büyük yararlar elde ettik.

Toplantının başlangıcında, biz karşılıklı konuşmayı destekleriz demiştim. Evet severiz. Bu karşılaşmayı düzenlememizin nedeni zaten budur. Fransızca bir söz vardır "Kavga işitme duyusunu kaybeden kimseler arasında olur.» Gerçekten biz bu söz üzerinde düşünüyoruz.

Görüş alışverişi amacına ulaşmıştır

Sayın Başkan gelmiş olduğunuz ülkeyi ele alacak olursak. Bu toplantıya katılan herkese teşekkür ederim. Bütün söyle-

nilenlerden işitebildiğimiz ve başkalarının görüşlerini anlayabildiğimiz kadarıyla faydalar edindirl Zaten görüş alışverişinin amacı daa buydu.

Bu toplantıyı düzenleyen dört gazetenin adına konuşurken yine tekrar ediyoruz: bizi mutlu kılan bu toplantı da hedefe ulaşmış olmamızdır.

BASIN TOPLANTISI

25 KASIM 1973 — EELAZA OTELİ-PARIS

Devrim komuta konseyi başkanı Kaddafi 25 Kasım 1973 Pazar günü -resmî olarak Fransa'yı ziyaretinin ikinci günü- bir basın toplantısı düzenlemiş ve bu toplantıya gazete ve haber ajanslarından temsilciler katılmışlardır.

Kaddafî bu toplantıda, Filistin sorununun çözümünün, sorunun aslına dönülerek ve ağız kalabalığı yapılarak engellendiğini kesin bir dille ifade etmiştir. Bu da yahudilerin Filistin'e göçtükleri ülkelere tekrar dönmelerinin zorunlu olması konusudur. Önceki sohbet toplantısında ilân etmiş olduğu, "Arap ülkeleri kendi içinden göçetmiş arap yahudilerini tekrar kabul edebilir" konusunu yeniledi. Ve sonra da İsraillilerin bunu yapacakları eski ülkelerine dönecekleri gün gelecektir dedi.

Kaddafî Cezayir'de ki kongre hususunda da bu kongreye katılmıyacağını açıklayaraak, bu kongre de kral ve devlet başkanlarının gerçekten ve ciddi bir dille konuşmadıklarını söylemiştir. Ayrıca: Bizler topluluğun kendisine konuşuruz. Bu bizim geleneğimizdir. "Çünkü Arap milletinin kalbi topluluktur," demiştir.

"Arap – Siyonizm" çatışmasıyla ilgili olarakta; Arap milleti bir karanlık bulut içinde yaşamaktadır. Cemal Abdül Nasır'm uğradığı yenilginin sorumluluğunu, kimseyi suçlamadan üzerine alarak ve olayın sorumluluğunu tam manasıyla yüklenerek ve yenilgi gerçeğini açıklayarak her vatandaşın sorumluluğunu bizzat üzerine aldığı 1967 yılından farklı olarak, şu an Araplar kendi askerlerinin veya düşman askerlerinin nerede bulunduğunu bile bilemiyorlar.

Kaddafî Yugoslavya ve Fransa ziyaretleri hususunda da: "Yaptığımız bu ziyaretlerin eninde sonunda bütün Akdeniz bölgesinde olumlu sonuçları olacaktır, politik ve ekonomik yardımlaşmanın yapılmasını kolaylaştıracaktırr. Zaten bu ziyaretlerin hedefi de budur" demiştir.

Basın toplantısı

Kaddafî — Bismillahirrahmanirrahim.

Soru — Kardeşimizin ssağlıklı ve kalbimizin rahat olmasını istiyoruz.

Kaddafî — Allah'a hamd olsun... Hasta değilim.

Soru — Bölgede savaşın yeniden başlama olasılığı size göre uzak mıdır?

Kaddafî — Uzak değildir. Her an olabilir.

Soru — Sayın Başkan, Irak, Fas'ın yaptığı ve Cezayir'in de yapmak istediği gibi niçin siz de fiiili olarak bu savaşa katılmadınız? Bunu bize açıklayabilir misiniz?

Kaddafî — Bu devletler ne yaptı?

Soru — Irak, Fas ve Cezayir savaşa filili olarak girebilirdi Ancak Cezayirin yeterince zamanı yoktu. Ama girmek istiyordu. Coğrafi oarak daha yakın ve uygun bir yerde olduğu halde neden Libya girmedi? Neden bu savaşa fiili olarak katılmadı?

Kaddafî — Fiili olarak kelimesinden ne anlıyorsunuz?

Gazeteci — Savaşa katılmak için kuvvetler göndermek.

Kaddafî — Savaşa katılmak için kuvvet gönderen devletler hangileridir ve bu kuvvetler savaşa katıldılar mı?

Gazeteci — Bunu söyleyemiyeceğim?

Kaddafî — Ben söyliyeyim. Bu kuvvetler savaşa katıldılar mı yoksa savaş bunların katılmasından önce mi sona erdi?

Gazeteci — Sayın başkan Ben Irak'ta değildim. Ama biliyorum ki Irak'ın asker göndermesi güncel konudur. Cezayir'de savaş için asker gönderdi.

Kaddafî — Gazeteci bazı bilgiler verdi. Bu bilgilerin doğru olup olmamasından da bizzat sorumlu olan odur. Çünkü soru onun vermiş olduğu bu bilgiler onun yorumuna dayanmaktadır ve doğru değildir.

Gazeteci — Suriye'de Iraklı ve Cezayirli askerlerin bulunduğunu kesin olarak söylüyorum. Cezayir savaşa katılmak için birlik gönderebilir. Bunu kesin olarak söylüyorum.

Kaddafî — "Ben bu kuvvetler savaşa katıldılar mı; yoksa savaş bunların katılmasından önce mi sona erdi?" diyorum.

Gazeteci — Cezayirliler fiili olarak bu savaşa katıldılar. Bildiğime göre Iraklılar da katılmışlardır.

Kaddafî — Hayır. Sanırım tercüme yanlış yapılıyor.

Gazeteci — Üzülerek söylüyorum bu gerçek. Faslılar fiili olarak savaşa katıldılar. Bildiğime göre Iraklılarda savaşa katıldılar.

Kaddafî — Gazetecinin bilgilerini düzeltmesi ve cephelere gidip gerçek bilgilerle donanması gerekir. Böyle yaptıktan sonra tekrar bu soruyu sorsun.

Soru — Sayın Başkan Cezayir kongresine katılmayacağınızı söylemiştiniz. Kararınızdan döneceğinizi düşünüyor musunuz?

Kaddafî — Hayır. Aynı karardayım.

Soru — Filistin direniş örgütünün barış görüşmelerine katılmasını istediğinizi beyan ederek bu konuya yani Filistin sorununa filistinlilerden daga fazla önem veriyorsunuz. Öyle değil mi?

Kaddafî — Barış veya savaş kongreleri hakkında konuştum mu?

Gazeteci — Konuştunuz.

Kaddafî — Ne zaman ve nerde? Hiç bir zaman için banş kongresinden bahsetmedim. Şu halde soru artık gündemden düşmüştür. Bundan sonra da bu konuyla ilgili olarak konuşmayacağım.

Soru — Şayet yapılacak olursa barış kongresi karşısında tutumunuzun ne olacağını öğrenebilir miyiz?

Kaddafî — Soruyu geçiniz.

Soru — R.C.D.S muhabirlerine, Fransa'ya silâh satın almak için geldiğinizi söyleyebilir misiniz?. Durum eğer böyleyse, hangi silâhları satın almaya geldiniz?

Kaddafî — Hiç bir kimse bu gibi soruları sorma hakkına sahibi değildir. Yanında silah, atom ve uzun menzilli silâhlar bulunan her dünya devletine bu gibi soruları sorabilir misiniz? Yoksa sadece Libya Arap Cumhuriyeti'ne mi sorarsınız? Sizdeki bu düşünceler sapkındır, bu cehaletinizin kaynağı ya da amacı nedir? Tüm dünya devletlerinin başkanlarına, "Ne bu yanınızdaki silâhlar." diye sorabiliyor musunuz İngiltere, Kahire ve Beyrut'ta ki stratejik inceleme merkezine gidin! Bu soruları onlara sorun. Ülkemizdeki silâh sayılarını size derhal söyleyeceklerdir. Bu gibi soruları sormak hiç kimsenin hakkı değildir.

Soru — Silâh almanızla ilgili olarak sizin hakkınızda şüphem yok. Satın almak istediğinize göre sadece sordum. Bu satın alma konusunda sizden bir şey istemiyorum. Sadece soruyorum.

Kaddafî — Bunu sormaya hiç kimsenin hakkı yoktur.

Soru — Sayın başkan Georges Batesyeh sormuş olduğu ilk soruya dönüyorum; Libya savaşa nasıl katılabilir? Libya niçin savaşa katılmadı?

Kaddafî — Bu soruyu Mısır ve Suriye'den sorunuz.

Soru — Yahudilerin Yevm-i gufran gününde (Af günü) yapılan savaşla ilgili olarak Libya'nın tutumu neydi?

Kaddafî — Mısır ve Suriye'den sor.

Soru — Libya'ya dönmeden önce Avrupa'nın diğer başkentlerini ziyaret edecek misiniz?

Kaddafî — Hayır...

Soru — Sayın Başkan Filistinliler bir anlaşma yapıp bu anlaşma dolayısıyla İsrail devletini tanıyacak olurlarsa siz de bu Barış anlaşmasını kabul edecek misiniz?

Kaddafî — Bu soru geleceğe dair sorulmuştur. Gelecekte ne olacağı o zamanki şartlara bağlıdır.

Soru — Paris'i ziyaretinizin sebeplerini bize tam olarak açıklamak ister misiniz? Sayın Pompidou ile görüşmelerinizin gayesini kendisine açıkladınız mı?

Kaddafî — Ben Yugoslavya'nın Avrupanın doğusun da, Fransa'nın Avrupa'nın batında; Libya Arap Cumhuriyeti'nin de Orta Akdeniz sahilinde olduğunu söylemiştim. Dün de anlatmış olduğum gibi bu bölgeyi iki büyük kuvvetin (Amerika-Rusya) gölgesinden kurtarıp bu bölge ülkeleri arasında ekonomikve siyasî yardımlaşmanın kurulabilmesi mümkündür.

Soru — Kral Faysal'ın Arap sahnesinde oynadığı rol hususunda fikriniz nedir?

Kaddafî — Kral Faysal sadece petrol satan biridir.

Soru — Hollanda, Avrupa ülkeleri içinde petrolü olmayan tek ülkedir. Arap ülkeleri Hollanda'yı İsrail'e yardım etmekle suçlamıştı. Arap ülkelerinin Hollanda'ya yeniden petrol ihracını başlatmak için istedikleri koşullar nelerdir?

Kaddafî — Bu koşullara Arap Petrol Bakanları Kongresinde alınmış olan kararlar bildirgesinde bulunmaktadır ve açıklanmıştır.

Soru — Ahbar el yevm (günün haberleri) adlı gazetede İhsan Abdül Kuddus'ün yazmış olduğu makale de dediğine göre Libya petrolü Amerika Birleşik Devletleri'ne ulaşmakta ve Arap devletleri de bu petrolün, Amerika Birleşik Devletlerine ulaşmasına engel olamamaktadırlar. Bu konuda bir sözünüz var mıdır?

Kaddafî — İyi, güzel ama bu sözü söyleyenin delil getirmesi gerekmez mi? Petrolün gönderildiği konusunda gerçek bir delile ve belgeye sahip olduğunuzu düşünmüyorum... Bırakın bu konuyu kapatalım.

Soru — Yanımda bu konuya ilişkin belye veya delil yok. Ancak bu konuyu haber eden bir gazete getirdim. Gazete Ahbar el yevm. Yazar da İhsan Abdül Kuddus'tur. İşte haberi yayınlayan gazete.

Kaddafî — Ben soruyu makale sahibine soruyorum, bundan sonraki sayıda delillerini açıklasın. Soruyu sana sormuyorum.

Soru — Bu makaleyi kabul etmiyor musunuz? Tekzip mi ediyorsunuz?

Kaddafî — Ben delil getirsin dedim. Sözleri belki doğru olabilir... Belki her şeye karşın Amerika'ya petrol gidiyordur... Delil getirsin ki biz de, varsa böyle bir şeyi engellemeye çalışalım.

Soru — Size göre Mısır'ın tutumu yenilmiş bir ülkenin tutumu gibi midir? Bu durumda hâlâ Libya - Mısır Birliği'ni düşünüyor musunuz?

Kaddafî — Evet.

Soru — Sorduğunuz soruyu hâlâ düşünmekteyim, Sayın Başkan. Avrupa topluluğunun Ortadoğu'nun gösterdiği azim ve kararlılık karşısında pay sahibi olması gerekmez mi dediniz, bu konudaki düşünceniz nedir?

Kaddafî — Avrupa topluluğundan istenen paylaşmanın çeşidir nedir?

Soru — Ne yapmaları gerekir?

Kaddafî — Hangi konuda?

Gazeteci — Ekonomik yardımlaşma ve diplomatik gelişmeler konusunda.

Kaddafî — Avrupa topluluğu ve Arap ülkeleri arasında var olan yardımlaşma daha uzun zaman devam edebilir.

Tercüman — Peki ya saval konusu.

Kaddafî — Onu da kabul ederiz.

Gazeteci — Biraz önce sormuş olduğum ve cevap vermediğiniz soruya tekrar dönmeme izin veriniz!

Kaddafî — Neymiş o soru?

Soru — Mısır'ın tutumunun yenilmişliği kabul eden bir tutum olduğunu kabul ediyorsunuz. Durum böyle olduğu halde hâlâ Libya ile Mısır arasında bir anlaşma hala mümkün müdür? Siz buna inanıyor musunuz?

Kaddafî — Evet demiştim. Bununla beraber tekrar soruyorsunuz. Cevabı tercüme ettiniz mi, duydunuz mu?

Gazeteci — Cevap verildi. Ama, bana, kendi tutumunuzla düşman karşısında yenilmiş bir devletin (Mısır) tutumu arasın-

da birleşmenin nasıl ve ne zaman gerçekleşebileceğini soruyorum.

Kaddafî — Birlik, aniden ortaya çıkan her sorunun çözümünü sağlayabilir. Her sorunla başedebilir. Bu birliğin keyfiyet ve niteliği, üzerinde anlaşmış olduğumuz ve halen de içinde bulunduğumuz durumun ta kendisidir. Bu keyfiyet te herhangi bir değişiklik oluşturmaz.

Soru — Sayın Albayım. Siz kendinizin değerli prensiplere olan dini bütün biri olduğunuzu söylüyorsunuz. Halbuki sorduğumuz soruları doğrudan cevaplamaktan kaçınıyorsunuz. Bu durum bahsetmiş olduğunuz prensiplerle bağdaşmamaktadır. Sormuş olduğumuz sorulara cevap vermekten niçin kaçmıyorsunuz?.

Kaddafî — Ben sorulara cevap verdim... Sorduğunuz kadarıyla cevap verdim... Ama sizlerin konu dışı sorularınızdan doğal olarak sorumlu olamam.

Tercüman — Ahmet Babanski... Mıntakatül vasıf (Fırtınalar bölgesi) dergisi.

Kaddafî — Derginiz nerde? Sen Moritanyalı mısın?

Gazeteci — Mıntakatüla vasıf dergisi.

Kaddafî — Mmtıkatüla vasıf nerdedir?

Gazeteci — Paris'tedir.

Kaddafî — Güzel...

Soru — Sayın Albayım. Sadece petrolün hakimi olmak bile Arap halklarına şüphesiz ki büyük bir faydalar sağlamaktadır. Arap kamuoyunun baskısı bununla bütün kurumları Arap halklarına hizmetle görevlendirmiştir. Bu birinci durum açıktır...

Sayın Başkan, Arap ülkelerinin, kendilerinin geçmişteki tuzaklar gibi olaylardan sakındıracak, uzak tutacak ve

kurtarabilecek olan ve meydana çıkışıyla millî bir nimet olan petrolü gayelerine hizmet ettirmeye çalıştıklarına inanmıyor musunuz?

Arap birliği bu petrol silâhını kullanma zorunluluğu ile, bu kullanımdan doğabilecek bir takım tehlikeleri nasıl savuşturacak ve başarıya nasıl ulaşabilecektir?

İkincisi sorum ise şudur: Savaşa katılmanın bir anlamda zorunlu olması sebebiyle, Arap miletinin birliğine ve bu milletin haklarını geri almak gerektiğine inandıkça siyasî konumuna aldırmadan devrimci vatandaşları içine alacak olan bir görüşmeyle ilgili olarak düşünceniz nedir? Bu birlikte ilerideki tehlikeli aşamalar karşısında açık bir stratejik plânı gerektirir.

Kaddafî — Bu eleştiriniz de size uyuyorum. Bu görüşme düzenlendiği takdirde inşallah bende hazır bulunurum.

Soru — Sayın başkan bu görüşmeye memnuniyetle katılacağınızı söylediniz. Neymiş bu görüşme?

Kaddafî — Ahmed Babanski'nin önermiş olduğu görüşme.

Soru — Bir süre önce, Avrupa ülkeleri ile Libya arasında bir yardımlaşma olmasını sevindiğinizi söylediniz. O halde, özellikle Avrupa'ya petrol vermemekte niçin ısrar ediyorsunuz? Halbuki bu petrol ambargosu Amerika Birleşik Devletlerinden çok Avrupa'ya zarar vermektedir. Avrupa sizin Ortadoğu'daki savaşınızı desteklemektedir.

Kaddafî — Arap miletinin çıkarlarına uymayan ve geleceğini tehdit eden yardımlaşmalara karşıyız.

Soru — Devletlerarası anlaşmalar Amerika'nın çeşitli silâhlarla İsrail'e yardım etmesini engelleyemedi. Bu süre içinde Sovyetler Birliği Amerika Birleşik Devletleri'yle olan yeni ilişkilerinde titizlik göstermesi noktasından hareket ederek,

Arap milletine karşı olan eski dostluğuna rağmen silah yardımı yapmayı özel bir takım şartlara bağlamıştır. Bunun yanında Sovyet Yahudilerinin göçüne ebgel olmamış, bu göçenlerin sayısı Ekim ayında 4500'e ulaşmıştır. Sayın başkan yeni devletlerarası ortamına göre savaşın yeniden başlayacağına yoksa devletlerarası ortamın diğer bir Arap saldırısına uygun oluncaya kadar beklemeyi mi düşünüyorsunuz?

Kaddafî — Hak istemek meyve istemekle aynı şey değildir. Belli bir mevsime bağlı değildir ve her zaman taleb edilir.

Soru — Sizin de katılmış olduğunuz bir toplantının raporunu okuduk. Bu toplantıda Libya'nın, Libya'dan İsrail'e göç etmiş olan yahudilerin isterlerse tekrar geri gelmelerine karşı olmadığını söylemiştiniz. Doğru mudur bu? İsrail'den geri gelmelerine izin verdiğiniz, Libyalı yahudilerin Libya'ya geri dönebileceklerine inanıyormusunuz? Bu gerçekten olabilir mi?

Kaddafî — Biz, diğer vatandaşlarla birlikte hak ve hukukta eşit vatandaşlar olarak yaşamaları için Arap ülkelerinin kapılarını, arap asıllı yahudilere açıyoruz. Bu kapı isteyenlere, açık olarak kalacaktır. Öyle sanıyorum ki zaman gelecek yahudiler bu açık kapılardan girmek zorunda kalacaklardır. Ben, yahudi vatandaşlarının Filistin'e göçmelerini yasak etmesini ve bundan önce de bu ülkelerden göçmüş olanlara vatandaş olduklarından dolayı ki aslında israilli değildirler, geri dönmeleri için diğer devletlerin kapılarını açmalarını istemiştim. İşte, sorunun çözümüne ilişkin olabilecek gerçek yardımlaşma budur. Bu yardımlaşmayı Filistin dışındaki devletlerden istiyorum. Bu devletler, eğer gerçekten isterlerse sorunun çözümüne katkı sunabilirler. Ama asıl çözüm filistinlilerin, başında Filistin direniş örgütü bulunan Filistin halkının eliyle olacaktır.

Soru — Kral Faysal'ın petrol sattığını söylediniz. Siz de petrol sattığınıza göre 1969 Eylülündeki fatih ihtilâlinde[16] petrolün rolünün ne olduğunu da öğrenebilir miyim?

Kaddafî — Biz, petrolün bulunuşundan önce 1959 da Libya da kurulan bir devrimci örgütün taraftarlarıyız. Bu örgüt bazı ilkelere sahiptir ve bu ilkelerin de tarihî bir ideolojisi vardır. Ama petrolün bulunması, Libya'nın tüketim malı olarak kullanması çok ani oldu. Faysal'a gelince, o zeyt (petrolün bir nev'i) satan birisidir. Zeyt, satan dedim, petrol değil.

Soru — Fransa'nın hâlâ kemer adalarında bulunması konusuna Libya'nın bakışı nedir?

Kaddafî — Kemer adaları dediğiniz Kamer arapça bir isim olup Ay demektir.

Başkan Georges Pompidou, bu adalar halkıyla Fransız sömürü düzeninin burada sona erdirilmesi hakkında tam bir anlaşmaya varmıştır. Bu toplumun liderlerinden biri ki adının Ahmed Abdullah olduğunu sanıyorum, bana anlattı.

Bundan dolayı başkan Pompiddu'nun bu sözüne bütün samimiyetimle inanmaktayım. Sorunun çözümlenme durumunda olduğunu kabul ediyorum. Bizler bu adalarda bulunan insanları destekliyor, onlarla yardımlaşıyoruz. Bu prensiplerden hareket ederekte bağımsızlığı önemsiyor vesorunu bu noktaya getiren sebebi de araştırıyoruz. Fazla sorun çıkmadan sorun barış yolyla çözüm bulursa seviniriz. Başkan Pompidou'nun dediğine göre sorun çözüm aşamasındadır. İleride bunu, bağımsızlık hareketi için siyasi yayın organlarına aktaracağım.

---

[16] Libya devrimi.

Soru — Siz aşırı dinci olmakla suçlanıyorsunuz. Savaşçı ve inatçı tutumunuzla bahsettiğiniz İslâmî inançlar arasında başarıya giden yolu nasıl bulacaksınız?

Kaddafî — Kim Hak'tan yüz çevirmeye davet ediyor? Ben Hak uğruna cihada davet ediyorum.

Soru — Cezayir'deki kongreden ne gibi sonuçlar çıkabilir?

Kaddafî — Sonucu beklemeye devam etmekteyiz.

Soru — Deniliyor ki Afrika'nın güneyi ve Portekiz Arap petrolüyle desteklenmektedirr Bu konuda Libya Arap Cumhuriyeti'nin yaklaşımı nedir?

Kaddafî — Bunu yapan arap devletleri varsa gerçekten acaib... İşitmiş olduğum bu söz çok garip. Yani az önce işittim Afrika'nın güneyi ve Portekiz arap petrolüyle desteklenmektedir. Ben şurada bir arap devletinin Afrika'nın güneyini ve Portekiz'i... petrolüyle desteklemesini garip buluyorum. Ama Libya'ya gelince, Libya bu devletlerden değildir. Hiç bir şekilde bu olayla ilgisi yoktur.

Afrika'nın güneyine olan uçuşları yasaklamış ve her ne şekilde olursa olsun yardımını kesmiştir. Portekiz uçaklarının Libya havalarını yasaklamıştır. Sömürgeci bir devlet olması dolayısıyla Portekiz, kendi ırklarından olmayan kardeşlerine karşı ırkçı baskı uyguladığından, Afrika'nın güneyi ile ilişkimizi kesmişiz. Bu düşman devletlere Arap ülkelerinin petrol yardımı yapmalarını doğru bulmuyorum. Bu düşmana petrol yardımı yapan devleti tanımıyorum... Petrol bakanından açıklama istedim. Bana, herhalde Suudî Arabistan Afrika'nın güneyine petrol veriyordur dedi. Bunun doğru olmamasını diliyorum.

Soru, bir — Askerî yönden Filistin sorununun çözümü hakkında Arap devletlerinin genel bir stratejisi nedir? Çünkü

sorunun siyasi yönünü biliyoruz. O da Filistin'in özgürlüğüne taraf olmaktır. Golan ve Sina gibi savaşla ilgili olan askerî yön hususunda ise siz, bu bir tehlikeli dönemdir, demiştiniz. Askerî stareji üzerinde yürümüş olduğunuz yönleri ayrıntısıyla bilmiyoruz.

Soru, iki — Filistin sorunu sizin ve arap vatandaşlarından çoğunun görüşüne göre tasfiye edilmektedir. Oysa siz, düşman karşısında durabilmek için saf toplama veya bir devletlerarası Arap millî cephesi kurmak için girişimler yaptınız. Suriye ve Irak'ı ziyaret ettiniz. Aynı zamanda, Cezayir ve Filistin direniş örgütünde olduğu gibi bazı Arap devletlerinde bu yaklaşma ilikin destekler verilmiştir. Cezayir bizzat, Arap ülkelerinin katılacağı bir kongre düzenlemek için çağrıda bulunmaktadır.

Kaddafî — Birinci soruda ki askerî stratejiyi size açıklayamam. Arap Cumhuriyetleri Birliği başkanlık konseyi ve askerî komutanlığı bunu bilirler. Bu hususta ben konuşamayacağım. İkinci soruya gelince: Bazı Arap devlet başkanlarını gördüm. Bu konuda belirli bir savaş, noktası yoktur. Yani ortada şu yönelimde bir cephe veya bu yönelimde bir cephe yoktur. Şimdiye kadar Arapların yaklaşımı tam olarak ortaya konmamıştı. Öyleki Arap halkı İsrail askerleri şimdi nereye varmıştır veya arap askerleri şimdi cephenin nerede olduğu belli değildir, bunu bilemez.

Sadece, kanunsuz olarak birisi tarafından durumu açıklanan 101. Kilometrenin durumu biraz farklıdır, yalnız bunu bilirler. Bize göre savaş noktası belli değildir.

Biz askerlerimizin ve düşman askerlerinin nerde olduklarını bir dereceye kadar biliyoruz. Kaybettiğimiz yerler veya bölgeler neresidir. Uğradığımız zarar ne kadardır? Bunlarda tarafımızdan bilinmemektedir.

Önce de söylediğim gibi 1967 yılında yiğit bir adam vardı.. Bu adam bir saat içinde işin gerçeğini bize açıklayıp ve her birimizi kendi sorumluluğumuzla karşı karşıya bırakan Cemal Abdül Nasır'dı. Cemal Abdül Nasır cesaretle sorumluluğu üzerine alıp yenildiğimizi bize açıkladı.

Sorumluluğu belirtip "Bu yenilginin sorumlusu benim" diyerek sorumluluğunun gereği olan uygulamaları yerine getirerek baskıları savuşturdu. Bizleri karanlıkta bırakmadı. Cesur olduğunu göstererek kurtuluş yolunu gösterdi. "Bu mağlubiyeti, hezimeti üzerimizden kaldırabiliriz. Arap halkı kendini düzeltecek olursa değerini ve topraklarını geri alabilir." dedi. Tarihi gelişmeleri açıklayarak, olayların ve mağlubiyetin içeriği konusunu anlatarak gerilemenin ardından Arap halkına başarıyı getirecek çalışmalardan bahsetti.

Cemal Abdül Nasır Mısır halkı sorumluluğu öğretti. Yenildiği halde, silâhlrım kaybettiği halde, düşmanın topraklarında veya göklerinde kuvvet bulunduramadığı halde Haziran ayında sefere çıkarak savaşa devam etmeye kesin olarak karar vermişti. Cemal Abdül Nasır'ın kendileriyle beraber kalmalarında ısrarcı oldular. Halkın gayretleri sonucunda kısa bir zaman zarfında Mısır, kuvvetlerini yeniden kurabilmeyi başardı. Kısa bir zaman zarfında kurulduğu için de son derece başarılı omuştu. Kuvveti yenilgiden önceki kuvvetinden de kat kat fazlalaştı. Bu da gösteriyorki yiğit bir şahıs, gerçeği bize söyleyebilir, bizleri sorumluluklarımızla karşı karşıya getirir ve herbirimize sorumluluğumuzu hatırlatabilir.

Ama şimdi başımıza gelen daha kötü... Karanlıkta bir sisin içindeyiz... Bir karanlıkta ki hiç bir kimse çıkıp sorumluluğumuzu belirtmiyor, başımıza gelenleri söylemiyor, hattâ Süveyş kanalının batısında bulunan bir çok alayların ne kadar mevcudu kaldığını bile bize söyleyemiyor. Bize, bir cip, bir

keşif kolu ve yedi tank deniyor, birde bakıyoruz ki her bir tank bir alay olmuş... Yedi tugaydır, yedi tank değil. Sorumluluklarımızı yüklenmemiz için gerçeği bilmemiz gerekir. Diğer bölgelerde ne olduğundan haberimiz yok. Askerlerimizin ve düşman askerlerinin nerede olduğunu bilmiyoruz.

Halk bütün bunları bilmelidir. Bizim ve düşmanın zararlarını ve de sorumluluk düzeyimizi bilmemiz gerekir. Ya titrek garip açıklamalara ne demeli? Ya karmaşa içinde olunmasına ve uyduruk toplantılara ne demeli? ...Halâ karanlık ve sis içersindeyiz. Bizlere bir şey denmiyor. Halâ tam manâsıyla bir yiğit aramaktayız. O gelsin ve bize bütün bunları söylesin.

Soru — El envar gazetesi. Cezayir'deki zirve toplantısında niçin hazır bulunmuyorsunuz?

Kaddafî — Sizde gayet iyi bilirsiniz ki krallar ve devlet başkanlarının toplantısında ciddî konular konuşulmaz. Bir kaç toplantıya katıldım ve bütün çabaşarımı ortaya koydum. Toplantılardaki gayri ciddilikten ve taraftar yaklaşımlarından rahatsız oldum. Kral ve devlet başkanları bu gibi toplantıları ciddiye aldığında yanlış bir şey yapıyormuş gibi oluyor. Bu nedenle, biz Arap vatanında geleneksel olarak topluma hitabederiz. Onlar Arap milletinin kalbidirler. Çünkü çoğu hallerde liderler Arap milletinin kalbidirler.

Soru — Başkan Pompidou'yla aranızdaki ikili görüşmelerin sonucu nedir?

Kaddafî — İki devlet arasındaki güzel ilişkileri ve halen devam eden yardımlaşmayı kuvvetlendirmek oldu.

Soru — Avrupa ülkelerinin Orta doğu barışında söz sahibi olmaları nasıl mümkün olabilir?

Kaddafî — Biz, Avrupa ülkeleri. Filistin'e göç etmek isteyen vatandaşlarına çıkış kapısını kapamalı sonra da geri dönsünler ve yardım görsünler diye eski vatandaşlarına kapılarını açmasılıdır demekteyiz. Bu Ortadoğu barışına hizmettir.

Ayrıca bu devletler tecavüz edenin ve edilenin kim olduğunu iyi belirlemeli ve kendisine yapılan zulmü reddetsin diye tecavüze uğrayana yardım etmelidir.

Soru — Petrol savaşı özellikle Avrupa ve Japonya'yı etkilemektedir. Oysa bunların uluslararasi siyasi arenada veya Washington üzerine tetkileri yoktur. Avrupa'yı ve Japonya'yı işsizlik ve yoksulluğa sevketmenizin nedeni nedir

Kaddafî — Allah'a and olsun ki Avrupa ve Japonya'nın bu sorunlarının gerçek nedeni Amerika ve İsrail'dir.

Soru — Sizin dünyaca bilinen ve kapitalizmi ile komünizm arasında bir teoriye sahip lider olduğunuza inanmaktayız. Komünist ve kapitalist dünya dışında kalan üçüncü dünya bir lidere ihtiyaç duymaktadır.. Üçüncü dünya teorisi ve ruhî değerler hakkında bize açıklama yapar mısınız? Bu durum içinde de çıkarlarınız nasıl sağlanacaktır?

Kaddafî, — Yaklaşık olarak üçüncü dünya kuramını sizlere açıkladım. Bunu biliyorsunuz. Ortada, üçüncü dünya kuramını açıklayan bir takım basılı matbuat vardır. Ama bu basın toplantısında bu kuramın açıklama ve eleştirisini size sunamıyacağım. Ama boş bir aman bulabilirsem bazı açıklamalar yapmam mümkün olabilir. Zamanımın bir bölümünü size ayırabilirim. Sizde bu açıklamalarımı dünyaya yayarsınız.

Soru — Ekim ayında Le Monde gazetesi muhabirleriyle yapmış olduğunuz görüşmede Fransa'nın silâh satışı üzerine koymuş olduğu kısıtlamalar nedeniyle hoşnutsuzluk göstermiştiniz. 6 Kasımda ikinci karşılaşma da Fransa ile aranızda meydana gelen cesaret verici sonuçlardan bahsettiniz. O halde

sayın Pompidou ile aranızda geçen konuşmanın ışığında diğer cesaret verici sonuçlardan bahsedebilir misiniz?

Kaddafî — Bu sorunun cevabı önce verildi.

Soru — Sayın Albayım. Zorunlu olduğuna inandığım bu soruyu sormama izniniz olursa sevinirim: Mısır ve Suriye arasında oluşturulan birliği desteklemenizden önce ve savaştan sonra Suriye ve Irak'a birleşme çağrısı yaptınız. Bu da inanmış olduğunuz savaşın millîliğine bir delildir. Biz her iki ülkedeki partiler hakkındaki düşüncelerinize aşinayız. Bununla beraber bağımsızlık savaşında stratejik bir inceliği temsil eden bu birliğe onları davet ettiniz.

Savaştan sonra Bağdat ve Şam'da gerçek temaslar yaptığınızı biliyoruz. Bu birliğin gerçekleşmesini kin engellediğini öğrenmek istiyoruz. Bir gazeteci gibi bazı Suriye yetkilileriyle görüşmeler yaptınız. Onlar şu anda, "Görüşmeler durmuştur." diyorlar. Şu halde sizin de bir konuşmanız olacak mı?

Kaddafî — Ben birlikten geri kalmayı güç bakımından değil de niyet anlamında değerlendiriyorum. Allah sırları en iyi bilendir.

Soru — Sayın başkan, bir süreden beri Avrupa'nın Ortadoğu'daki barışa karkı sağlamasının olabilirliğinden bahsediyorsunuz. Dediniz ki "Avrupa saldıranı tanımalı ve onu durdurmak için de müdahale etmelidir." Avrupa devletlerinin saldırganı durdurmak için Ortadoğuya asker göndermesine ve sonra da Ortadoğuya silâh satımına başlaması gerekir mi? Bu konuda ne düşünüyor-sunuz?

Kaddafî — Hayır... Avrupa veya başka bir taraftan diğer bir devletle beraberce savaşması için asker göndermeyi taleb etmek anlaşılır bir şey değildir. Bu kabul edilemez.

Soru — Sayın başkan, Ortadoğu sorununa taraf olmayan olmayan bir devletten, savaşa fiilen iştirak eden devletlerin askerleriyle birlikte yanyana savaşması için asker gönderme talebinde bulunmasının kabul edilemez bir şey olmadığını söylediniz. Doğru mudur bu?

Kaddafî — Avrupa devletleri veya diğer devletlerden, saldırgan İsrail'i geri çevirmeye askerleriyle katılmak için talepte bulunmak kabul edilemez dedim.

Soru — Şu halde Sovyetler Birliği'ni kınıyor musunuz? Çünkü o bu nedenle asker gönderiyor.

Kaddafî — Sovyetler Birliği asker gönderecek olursa onu şiddetle protesto ederim. Onların bu konuda doğru düşündüğüne de inanmıyorum. Kendisiyle birlikte savaşmaları için Sovyetlerden asker talep edeni de protesto ederim. Sovyetlerden yardım isteyen devletin Rus askerlerinden yardım taleb etmesi yerine, İsrail emperyalizmini kabul etmesi daha da iyidir. Çünkü böyle bir devletin özgürlük hakkı olamaz.

Soru — Siz, Arap devletleriyle birlikte savaşsın diye Avrupa'dan asker istemiyorsunuz. Peki ya Belçika Lüksemburg ve Hollanda gibi ülkelerin arap devletleri için bir şey yapabilmeleri mümkün müdür. Ne yapabilirler?

Kaddafî — Bu soruyla asıl sormak istediğiniz ne?

Tercüman — Belçika, Lüksemburg ve Hollanda gibi küçük ülkelerin Ortadoğu devletlerine ne tür yardım yapabilirler?

Kaddafî — Genel bir şekilde Avrupa topluluğu konusunda bu sorunun cevabı önceden verildi.

Gazeteci — Bunu anlamakta geciktiğim için üzgünüm.

Soru — Ne zamana kadar kadar Paris'te kalacaksınız?

Kaddafî — Şu an bunun cevabı gereksizdir... Tamam.

Soru — Sayın başkan bir planınız var mı? Varsa nedir?

Kaddafî — Plan mı? Ne anlamda soruyorsunuz? Evde mi devlette mi, yoksa dünyada mı?

Soru — Geleceğe ilişkin planlarınızı sorabilir miyim?

Kaddafî — Gelecekte ki işlerinin plânlaması konusu genellikle sorulamaz. Bu konunun, örneğin bir şirket sahibinin işlerini soruşturan kimse görmedim.

Soru — Arap petrolü karşılığında Avrupa neden size silâh vermiyor, Paris'te bizzat bu konuyu ele aldınız mı?

Kaddafî — Bu sorunun cevabı da önceden verildi. Sen sınırım geç katıldın toplantıya. Senin için ne yapabilirim... En iyisi şunu söyleyeyim: El envar gazetesi önceleri güzeldi ama bu günlerde kamu oyunu yanıltmaktadır.

Gazeteci — Ne şekilde?

Kaddafî — Vallahi şahsen ben gazetenizin bu günlerde sergilemiş olduğu yaklaşımdan memnun değilim. Çünkü, olayların perde arkasını görmemizi engellemeye çalışıyor.

Gazeteci — Albay Kaddafi, biz sizinle sürekli olarak görüş alışverişinde bulunmak istiyoruz.. Düşüncelerinizden sürekli feyz almak istiyoruz. El envar gazetesi sizin kendi gazetenizdir.

Kaddafî — Düşüncelerimi size aktarmak için sürekli sizinle görüşmeyi bende isterim.

Gazeteci — Biz de sizinle görüşme yapmak istiyoruz.

Kaddafî — Ne zaman olursa buyurun.

Soru — Paris hakkındaki ne düşünüyorsunuz?

Kaddafî — Bu konunun açıklamasına bir yarar olmadığı kanaatindeyim.

Soru — Geçen Nisan (1973 Nisan) ayında Figaro gazetesinde yayınlanan görüşmenizde İrlanda Cumhuriyeti askerlerine yardım ettiğinizi söylemiştiniz. Hâlâ bu yardımlar devam etmektedir. Durum böyle olduğuna göre hedefiniz nedir?

Kaddafî — Halkların bağımsızlığını desteklemek gibi bir hedefimiz var. Bu İrlanda da büyük bir devlete karşı savaşan küçük bir millettir. Onunla beraber olmamız bizim görevimizdir. İrlandalılar kendi özgürlükleri uğruna savaştıkları sürece onlara olan desteğimiz de devam edecektir.

Soru — Albay Kaddafî... Sizin halkınız Arap halklarındandır ve aynı zamanda da Afrikalıdır. Afrika'nın güneyine silâh veren ülkelere karşı Afrika birliğinde. kardeşlerinizi ilgilendiren herhangi bir isteği destekliyor veya ilişkiyi kesmeniz gerktiğini düşünüyor musunuz?

Kaddafî — Her yerde savaş var. Sürekli yeni cepheler açılmakta. Bu savaş şu an hala devam eden mücadeleyi sonuçlandırdıktan sonra girişeceğimiz.

Efendiler hepinize teşekkür ederken, burada söylediklerimi gazeye aktarırken değişiklik yapmamanızı sizlerden rica ediyorum. Selâm, hidayet sahiplerinin olsun.

Muammer Kaddafi (ya da **Muammar Ebu Minyar el-Kaddafi**) (Arapça: معمـــر القـــذافي) (d. 1942) 1969'dan beri Libya lideri. 1979'dan beri resmî bir görevi olmayan Kaddafi, **Libya Arap Halk Sosyalist Cemahiriyesi'nin Kardeşçe Lideri ve Bir Eylül Büyük Devriminin Rehberi** unvanını kullanmaktadır.

Libya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarih Bölümü'nü bitirdi (1963). Daha sonra Bingazi'deki Askeri Akademi'ye girdi. Mezun olduktan sonra İngiltere'ye giderek askeri alanda uzmanlık eğitimi gördü (1966). 1956'da Arap milliyetçiliğinden etkilenerek antisiyonist hareketlere katıldı. Okul arkadaşlarıyla birlikte, ileride *Özgür Subaylar Hareketi* adını alacak gizli bir örgüt kurdu (1959). 1969'da yüzbaşılığa yükselen Kaddafi, bu gizli örgüte dayanarak, o sırada kaplıca tedavisi görmek üzere Türkiye'de bulunan Kral I. İdris'e karşı darbe yaptı (1 Eylül 1969). Albay rütbesi alarak silahlı kuvvetler komutanı oldu. *Devrim Komuta Konseyi* adına denetimi ele geçirip anayasal kuruluşları feshetti. İslam ilkelerine dayanan *yeşil sosyalizm* kuracağını açıkladı. Arap birliği için çalışacağını, bağımsız ülkelerle birlikte ırkçılığa, sömürgeciliğe ve toplumsal baskıya karşı çıkacağını söyledi. ABD'nin Kaddafi'yi tanıması üzerine kral görevini terketti. (7 Eylül 1969).

Cemal Abdülnasır'ı örnek alan Kaddafi, Mısır'da gerçekleştirilen reformları kendi ülkesinde de uygulamaya başladı. Yeni anayasa hazırlanınca başbakanlık ve savunma bakanlığı görevlerini üstlendi (16 Ocak 1970). İngiliz askeri üstlerini ve birliklerini ülkeden çıkardı. Petrol şirketlerini ulusallaştırdı. İtalyan ve Yahudi azınlığın mal varlığına el koyarak onları göçe zorladı. Kıbrıs Barış Harekatında ABD'ye kafa tutarak, Türkiye'ye yardım etmiştir. Nasır'ın ölümünden

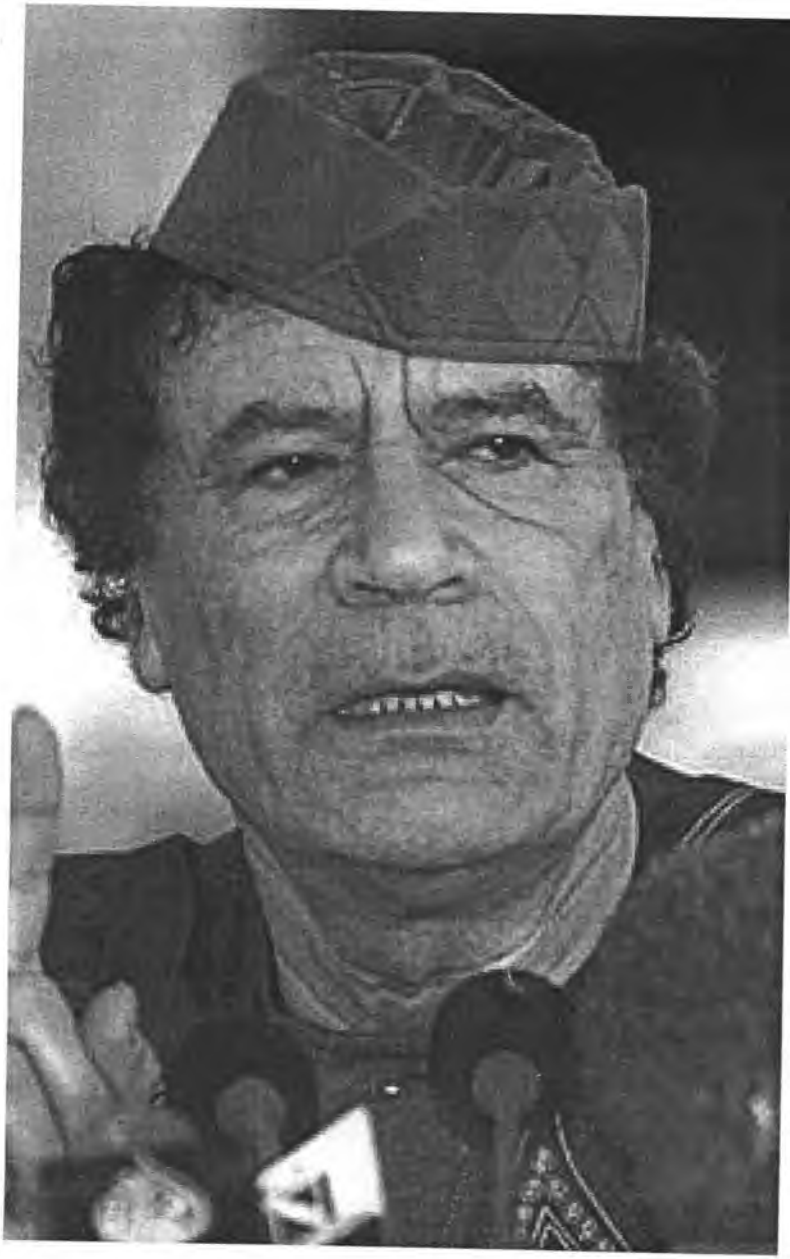
sonra Arap dünyasında onun rolünü üstlenmeye çalıştı. Kimi Afrika ülkelerindeki Müslümanlara ve Arap ülkelerindeki sol eğilimli hareketlere destek oldu. SSCB'yle yakın ilişkiler geliştirdi. Afrika Birliği Örgütü'nün dönem başkanlığım yaptı (1982-1983). 2011'de Mısır'dan sonra kendisine karşı uluslararası harekata hedef oldu. 23 Ağustos 2011 günü resmen Kaddafi rejimi yıkıldı.

27 yaşında iktidara el koydu

İşte Kaddafi'nin hayat hikayesi

Sömürgecilik, tarihin ilk orta ve yeni çağlarında Arap vatanına tecavüzde bulunmuş, Arap halkı, emperyalizmden kaynaklanan acılar çekmiş ve azılı zorbalığın hedefi olmuştur. Avrupa devletlerinin girişmiş olduğu Batı sömürgeciliği ile yaklaşık olarak dört asır boyunca Arap halkının yakasına yapışıp kalan Türk sömürgeciliğini ele alacak olursak; Türk sömürüsü artık ortada yoktur ama Batı sömürüsünün korkuluğu halâ dünyanın çeşitli yerlerinde dikilidir. Bazı Arap toprakları hala işgal altındadır.

Sömürgecilik hikâyesi, M. Ö. 30 yılından M.S. 641 yılına kadar Roma sömürgeciliğinin bizi sömürmesiyle başlamıştır. Haçlı sömürüsü 1097 den 1291 e kadar, ticarî sömürü 1498 ten 1700'e kadar, Fransız ve İngiliz sömürüsü 1798 den 1807 ye kadar devam etmiş, daha sonraları 1830 da ise yeni sömürgecilik başlamıştır.

Araplar, İslâm'ın doğuşuna kadar süren Roma sömürüsü dolayısıyla büyük felaketlere maruz kaldılar.

Hz. Ebubekîr ve Ömer zamanında Arab askerleri yedinci asırda onları kovup Arap vatanını Romalılardan temizledi. Sonraları Romalılar Arap ülkelerini işgal etmek için Arap devletindeki iç kavgaları fırsat olarak gördü ve yararlandılar. Bu da Hz. Osman'ın katli meselesi ve Ali - Muaviye kavgası esnasında olmuştu. Ortam Arap devletinin lehine temizlen-diğinde, Arap askerleri Romalıları yenip onları kovmaya başkentlerini tehdid etmeye vatanları ve imparatorları için cizye vermeye onları mecbur etmeyi başarmışlardı.

Sertifika No: 11483
ISBN 978-605-4523-16-0
9 786054 523160
alter